

■ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
Ο Κ. Μητσοτάκης,
οι εκλογές
και ο... Σημίτης

■ AEGEAN AIRLINES
Πότε ο Ευτύχης
Βασιλιάκης θα σηκώσει
τα αεροπλάνα

■ COVID-19
Η επόμενη μέρα
στην αγορά
αυτοκινήτου

• ΤΕΥΧΟΣ 17
• ΜΑΪΟΣ 2020
• ΤΙΜΗ: 3 €

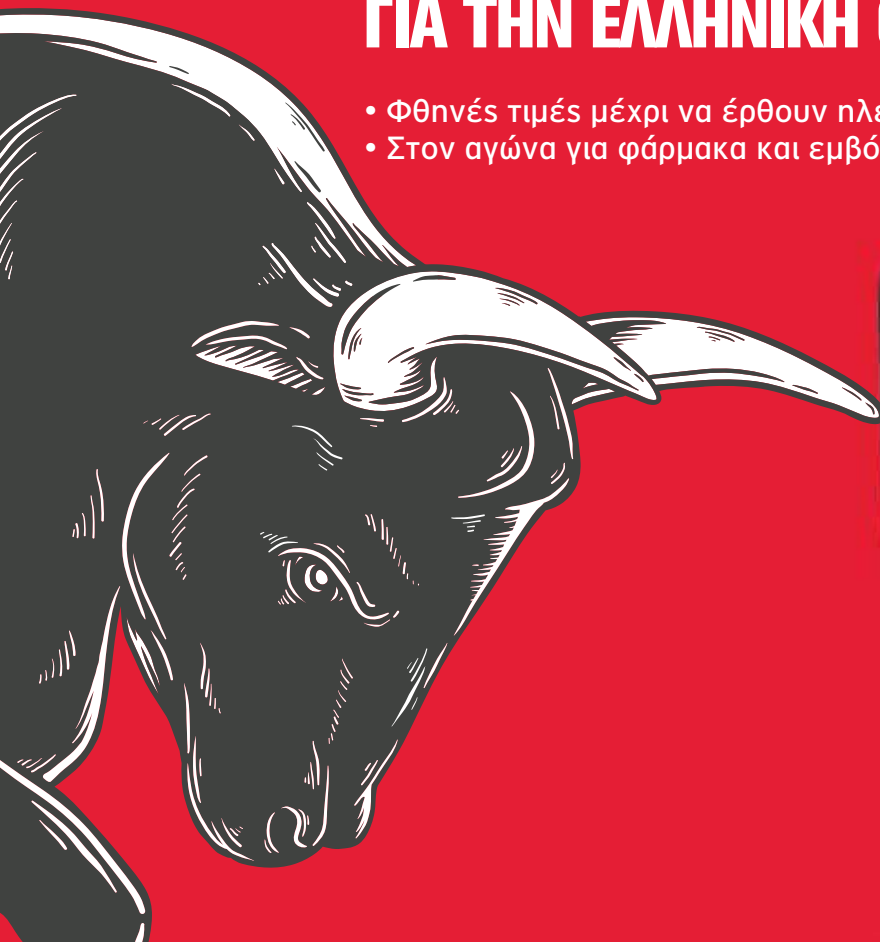
business **Energy**

Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

«ΣΑΝΙΔΑ
ΣΩΤΗΡΙΑΣ»

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Φθινές τιμές μέχρι να έρθουν ηλεκτροκίνηση, απολιγνιτοποίηση
- Στον αγώνα για φάρμακα και εμβόλιο οι ελπίδες ανάκαμψης

περιεχόμενα

28-31

Γιάννης Κανουπάκης
Αποφάσεις με βάση το
ρεαλισμό των δεδομένων
Σελ. 8

Μανταλένα Πίου
Ενέργεια: Κατάρρευση
τιμών και επάρκειας
Σελ. 9

Τάσος Φραγκούλης
Η απόφαση του ΣΤΕ ανοίγει
το δρόμο για το καζίνο
στο Ελληνικό
Σελ. 10-11

Έλενα Κρίτσαλου
Γιατί θα παραμείνει φθινό το
πετρέλαιο τα επόμενα χρόνια
Σελ. 12-17

Μανταλένα Πίου
Ο κορωνοϊός τράβηξε
από την πρίζα
την κατανάλωση ρεύματος
Σελ. 18-21

Μανταλένα Πίου
Οι συνέπειες από
την υποχώρηση της τιμής
του πετρελαίου
Σελ. 22-23

Χαράλαμπος Γκότσος
Η πτώση της τιμής του
πετρελαίου ευνοεί στην
επανεκκίνηση της οικονομίας
Σελ. 24-25

Κ. Ν. Σταμπολής
Ενεργειακές προοπτικές
στην μετά - κορωνοϊό εποχή
Σελ. 26-27

Έφη Τσιβίκα
Covid-19: Μύθοι και αλήθειες
για φάρμακα - εμβόλια.
Πού βρισκόμαστε και τι
περιμένουμε
Σελ. 28-31

Ηθικό Επιχειρείν
Στην πρώτη γραμμή της
μάχης ο ΟΦΕΤ
Σελ. 32-35

Φάκελος προσφορών
Οι επιχειρήσεις στηρίζουν
το ΕΣΥ και την Κοινωνία
Σελ. 36-49

Γιάννης Σταυρόπουλος
Η αγορά αυτοκινήτου
την επόμενη μέρα
Σελ. 50-57

Κ. Α. Φραγκούλης
Το διαδίκτυο και ο πρώτος
προσωπικός υπολογιστής.
Πώς ξεκίνησαν όλα...
Σελ. 58-59

**Press
Button**
Μικρές
ειδήσεις και
παρασκηνία
από τον
χώρο της
ενέργειας
και της
οικονομίας
Σελ. 60-62

Energy

Μηνιαίο περιοδικό για
την ενέργεια, την οικιαμιά,
τις επιχειρήσεις.
Κυκλοφορεί κάθε 1η του μήνα.
Η ψηφιακή έκδοση
είναι διαθέσιμη στο site
businessenergy.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΤΟΡΙ ΕΠΕ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιάννης Κανουπάκης
Έφη Καραγεώργου
Έλενα Κρίτσαλου
Χρήστος Κοιλώνος
Αγγελική Μαρίνου
Μανταλένα Πίου
Γιάννης Σταυρόπουλος
Γιώργος Τριανταφύλλου
Χάρης Φλουδόπουλος
Έφη Τσιβίκα
Τάσος Φραγκούλης
Σταύρος Χαρίτος

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Οδυσσέας Μανάκης

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Εκδόσεις Motori ΕΠΕ
Δημ. Σούτσου 24Α
11521 Αθήνα
τηλ: 2106400281
info@businessenergy.gr

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
ΚΑΜΠΥΛΗ ΑΕ

Η ενέργεια δεν έχει ώρα

Δίπλα σου όλο το 24ωρο

φυσικοαεριο
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Δίνουμε ενέργεια στη ζωή σου

181133

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση
όλο το 24ωρο

fysikoaerioellados.gr

Πληροφορίες, Chat και Εξόφληση
Λογαριασμού όλο το 24ωρο

my Account & e-payment

Εξόφληση Λογαριασμού, χωρίς καμία
επιβάρυνση, όλο το 24ωρο

160 χρόνια είμαστε δίπλα σου.

Και τώρα ερχόμαστε ακόμα πιο κοντά,
γιατί η ενέργεια δεν έχει ώρα.
Είμαστε εδώ για σένα όλο το 24ωρο,
προσφέροντας μια μοναδική εμπειρία εξυπηρέτησης.

Μητσοτάκης και Σημίτης

Πριν από μερικούς μήνες ο γράφων το Editorial του «Business Energy» είχε συνομιλία με έναν εκ των κορυφαίων υπουργών που στελεχώνουν το οικονομικό επιτελείο. Ήταν λίγο μετά τις γιορτές και η αίσθηση που υπήρχε έπειτα από την καταγιστική μείωση φόρων στο πρώτο εξάμηνο διακυβέρνησης της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία, ήταν γιατί ο Μητσοτάκης δεν ξεμπερδεύει μια κι έξω με τον Τσίπρα κάνοντας εκλογές τον Σεπτέμβριο, καίγοντας ταυτόχρονα την απλή αναλογική.

Στη συνέχεια ήρθαν ο Έβρος και η εργαλειοποίηση των μεταναστών από τον Ερντογάν και βεβαίως ο κορωνοϊός και η επιτυχής -είναι η αλήθεια- αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης από την κυβέρνηση. Τώρα, βαδίζουμε στις δύσκολες μέρες να μπει το κλειδί στη μηχανή, για να πάρει το όχημα της οικονομίας μπροστά, έπειτα από σχεδόν 70 μέρες lockdown. Η απάντησή του, ομολογώ, με ξάφνιασε. «Γιατί να κάνει εκλογές;». Και συνέχισε: «Για να βρει μπροστά του τίποτα φασίστες, όπως στη Γερμανία και την Αυστρία; Ο Μητσοτάκης δεν είναι Τσίπρας».

Σήμερα, βαδίζουμε στις δύσκολες μέρες να βάλει η κυβέρνηση του Κ. Μητσοτάκη το κλειδί στη μηχανή, για να πάρει το όχημα της οικονομίας μπροστά, έπειτα από σχεδόν 70 μέρες lockdown.

Τι εννοούσε; «Ο Τσίπρας στους έξι μήνες αναγκάστηκε να κάνει εκλογές, επειδή ο ίδιος οδηγήθηκε σε αδιέξοδο, ακολουθώντας μία αλλοπρόσαλλη πολιτική στο πρώτο εξάμηνο. Ο Μητσοτάκης δεν έχει σκοπό αυτό το πολιτικό κεφάλαιο να το σπαταλήσει».

Εκ των υστέρων διαπιστώνει κανείς διαβάζοντας τις δημοσκοπήσεις ότι: α) ο πρωθυπουργός τυγχάνει καταλληλότητας σε ποσοστό 55% έναντι 35% του Αλ. Τσίπρα και β) το κόμμα του έρχεται πρώτο με διαφορά 16% από τον δεύτερο ΣΥΡΙΖΑ.

Έχει γραφεί κατά κόρον. Ίσως η χώρα βρήκε τον ηγέτη που χρειαζόταν, έπειτα από δέκα πραγματικά δύσκολα χρόνια, για να έχει το κεφάλι της ήσυχο. Περρίπου, όπως πριν από σχεδόν 25 χρόνια, επί διακυβέρνησεως Κ. Σημίτη. Τα δύσκολα, όμως, πραγματικά έπονται.

Προ μίας εβδομάδος η Capital Economics προέβλεπε ύφεση 15%. Η Κομισιόν 9,7%. Και οι δύο φορείς, ο πρώτος δε, think tank του δεύτερου, αναγνωρίζουν ότι: α) τα μέτρα που ελήφθησαν εγκαίρως συγκρατούν την ανεργία, β) δίδουν τη δυνατότητα επανενεργοποίη-

σης της εισπρακτικής μηχανής του κράτους από το φθινόπωρο και γ) οι τράπεζες είναι καθαρές και μπορούν -ήδη έχουν αρχίσει- να χρηματοδοτήσουν την οικονομία αποφασιστικότερα το 2021.

Η άποψη του «B.E.» είναι ότι η κυβέρνηση εστιάζει στο πώς θα στρίψει το καράβι το 2021. Κι αυτό θα πρέπει να μας απασχολεί, δεδομένου ότι και οι δύο φορείς που προαναφέρθηκαν ομιλούν στις εκθέσεις τους για μία προσωρινή κατάσταση. Έτσι, λοιπόν, η αύξηση του ΑΕΠ που θα επέλθει το 2021 κατά την Capital Economics θα ξεπεράσει το 10% και κατὰ την Κομισιόν το 7,9%. Το 2021 δηλαδή, σχεδόν, θα πάρουμε πίσω ό,τι χάσαμε σε... δύο μήνες.

Το ερώτημα που τίθεται είναι αν ο πρωθυπουργός θα παρασυρθεί από τις πολιτικές επιδιώξεις του παρασκηνίου και της αρθρογραφίας και θα μας οδηγήσει σε εκλογές με αιτιολογία την οικονομία και τα νέα δεδομένα. Ή αν θα ακούσει τον πρωθυπουργό που... θαύμαζε (;) Κώστα Σημίτη και θα κάνει εκλογές στο τέλος της 4ετίας με ύψιστη αποστολή την ανάταξη της αγοράς και της οικονομίας στις μέρες της πανδημίας. ■

Business Energy

- ΕΡΕΥΝΑ** 3 εργοστάσια - Υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις - Βιοκλιματική εφαρμογή
- ΠΑΡΑΓΩΓΗ** - Τεχνολογία αιχμής
- 545** εργαζόμενοι
- ΕΡΕΥΝΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ** - Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα
- Συνεργασία με Ερευνητικά Κέντρα & Ακαδημαϊκά Ιδρύματα
- Καινοτόμες λύσεις** - Επαινετικά επιτεύγματα
- 40** βραβεία & διακρίσεις - **77** διπλώματα ευρεσιτεχνίας (εθνικά & διεθνή)
- Εξαγωγές σε **64** χώρες
- ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ** - Ηθική - Ακεραιότητα
- Σεβασμός στο περιβάλλον ♡ Αλληλεγγύη

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

www.uni-pharma.gr • www.intermed.com.gr • www.pharma-belle.com • www.uniherbo.com

MYTILINEOS

Σε πλήρη λειτουργία οι μονάδες ενέργειας μέσα στην πανδημία

Οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της MYTILINEOS συνεχίζουν να λειτουργούν, χωρίς διακοπή, εισφέροντας ουσιαστικά στην ελληνική οικονομία και το ΑΕΠ, αλλά και στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας (χωρίς επιβάρυνση του κράτους).

Η απρόσκοπτη λειτουργία των μονάδων γίνεται χωρίς έκπτωση στην υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων, αλλά λαμβάνοντας όλα τα μέτρα προστασίας απέναντι στον ιό. Όλα αυτά σε αντίθεση με εργοστάσια που έκλεισαν, προκειμένου να πληρώσει το κράτος τους μισθούς των εργαζομένων. Η αδιάκοπη συνέχεια του ομίλου βοηθά συνολικά την εφοδιαστική αλυσίδα του κλάδου να λειτουργεί επίσης χωρίς ελλείψεις, με αποτέλεσμα και οι δορυφορικές επιχειρήσεις να μην στερούν από το σύνολο της αγοράς την παραγωγή ΑΕΠ.

Τα μέτρα για τους εργαζόμενους

Η διοίκηση του ομίλου έλαβε όλα εκείνα τα απαραίτητα μέτρα για τους εργαζόμενους όλο αυτό το διάστημα, για να παραμείνει η παραγωγή απρόσκοπτη.

Συγκεκριμένα, το 90% των εργαζομένων τις εταιρείας εργάζεται από το σπίτι. Για τη διαδικασία αυτή ο όμιλος ήταν έτοιμος, ανεξάρτητα από την έκτακτη συνθήκη, καθώς είχε γίνει ήδη μετάβαση σε νέες ψηφιακές εφαρμογές που τις επέτρεπαν να εργάζεται το προσωπικό από οποιοδήποτε σημείο του πλανήτη.

Παρακάτω παρατίθενται τα μέτρα που έχουν ληφθεί όλο αυτό το διάστημα για τις εργαζόμενους, καθώς και μέτρα που αφορούν στην θωράκιση της εταιρείας που ταυτόχρονα διασφαλίζει τη δραστηριότητά της:

- Ενεργοποιήθηκε το πλάνο προληπτικών ενεργειών δύο εβδομάδες πριν αναφερθεί κρού-

σμα στη χώρα.

- Αναπτύχθηκαν σαφείς και ολοκληρωμένες οδηγίες για τους εργαζόμενους και τους συνεργάτες τους, βάσει των οδηγιών του ΕΟΔΥ, τις Παγκόσμιες Οργανώσεις Υγείας και των Ιατρών Εργασίας οι οποίοι βρίσκονται από την πρώτη στιγμή σε επικοινωνία με τις ανθρωπίνους του ομίλου.

- Δημιουργήθηκε ένα δίκτυο επικοινωνίας και διαχείρισης που αποτελείται από ειδικές ομάδες σε τις εγκαταστάσεις τις εταιρείας στην Ελλάδα και το Εξωτερικό.
- Ενεργοποιήθηκε η τηλεργασία για το 90% του ανθρώπινου δυναμικού που εργάζεται στα γραφεία.
- Συγκροτήθηκε ειδική ομάδα, με στόχο την παρα-

κολούθηση, την αξιολόγηση και την αποτελεσματική διαχείριση των επιπτώσεων από τον κορωνοϊό (COVID-19).

- Αναπτύχθηκαν σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας με στοχευμένα μέτρα για κάθε επιχειρησιακή μονάδα, το οποία είναι σε πλήρη ισχύ και προσαρμόζονται ανάλογα με τις εξελίξεις.

ΑΠΟ ΕΝΕΧ

PROTERGIA	5,63%	5,87%	5,64%	5,51%	5,61%	6,08%	6,46%
HPQN	5,55%	5,95%	5,97%	5,25%	5,18%	5,51%	5,66%
ELPEDISON	4,12%	4,33%	4,47%	4,35%	4,64%	4,83%	4,97%
W+V	2,30%	2,26%	2,39%	2,51%	2,63%	2,70%	2,79%
NRG TRADING	2,45%	2,62%	2,36%	2,18%	2,26%	2,56%	2,83%
VOLTERRA	1,87%	2,17%	2,17%	1,87%	1,75%	1,77%	1,92%
ΦΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1,13%	1,24%	1,28%	1,17%	1,19%	1,32%	1,34%
VOLTON	0,69%	0,71%	0,81%	0,96%	1,03%	1,01%	1,03%
KEN	0,83%	0,79%	0,85%	0,86%	0,83%	0,79%	0,77%
ELTA	1,11%	1,16%	1,13%	0,95%	0,87%	0,91%	1,01%
ZENIO	0,75%	0,78%	0,85%	0,91%	0,97%	1,01%	1,06%
OTE	0,47%	0,47%	0,47%	0,43%	0,41%	0,37%	0,39%
VIENER	0,25%	0,24%	0,23%	0,17%	0,18%	0,21%	0,23%
GREEN	0,16%	0,16%	0,13%	0,11%	0,10%	0,08%	0,07%
PETROGAZSA	0,08%	0,13%	0,14%	0,11%	0,10%	0,12%	0,13%
OTHERS	0,38%	0,62%	0,39%	0,19%	0,20%	0,34%	0,44%

ΑΠΟ ΑΔΜΗΕ

PROTERGIA	5,37%	5,51%	5,27%	5,14%	5,39%	5,77%	6,18%
HPQN	5,29%	5,66%	5,42%	4,96%	4,98%	5,21%	5,35%
ELPEDISON	3,93%	4,16%	4,16%	4,07%	4,42%	4,53%	4,59%
W+V	2,15%	2,13%	2,23%	2,40%	2,51%	2,55%	2,60%
NRG TRADING	2,27%	2,38%	2,13%	2,04%	2,17%	2,46%	2,65%
VOLTERRA	1,78%	2,09%	1,97%	1,71%	1,62%	1,67%	1,75%
ΦΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1,02%	1,10%	1,15%	1,08%	1,09%	1,16%	1,19%
VOLTON	0,61%	0,63%	0,73%	0,87%	0,93%	0,93%	0,96%
KEN	0,75%	0,71%	0,72%	0,76%	0,75%	0,72%	0,71%
ELTA	1,00%	1,00%	0,98%	0,88%	0,85%	0,88%	0,98%
ZENIO	0,65%	0,69%	0,76%	0,83%	0,90%	0,92%	0,97%
OTE	0,43%	0,42%	0,40%	0,37%	0,35%	0,35%	0,27%
VIENER	0,22%	0,21%	0,19%	0,15%	0,17%	0,19%	0,18%
GREEN	0,13%	0,12%	0,12%	0,12%	0,10%	0,08%	0,07%
PETROGAZSA	0,07%	0,11%	0,12%	0,10%	0,09%	0,10%	0,11%
OTHERS	0,36%	0,56%	0,39%	0,27%	0,26%	0,42%	0,46%

Η Protergia διατηρεί την πρωτιά (6,46%) μεταξύ των ιδιωτών παρόχων, αυξάνοντας τη διαφορά της από τον 2ο HPQN (+0,8%) και την 3η ELPEDISON (+1,49%).

ΠΑΡΑΓΩΓΗ Μονάδων ΦΑ ανά Όμιλο (MWh)	Μάρτιος (verified ΑΔΜΗΕ)	Απρίλιος (non verified ΑΔΜΗΕ)
Όμιλος MYT	409.436	384.533
HPQN	132.678	135.669
ELPEDISON	372.202	210.727
ΔΕΗ	296.232	409.666

Αποφάσεις με βάση τον ρεαλισμό των δεδομένων

Το «Λάζαρε δέυρο έξω...» είναι η πιο επισφαλής εντολή στη νέα οικονομική πραγματικότητα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε. Ίσως, είναι η πρώτη φορά που ο «αναστημένος» θα αργήσει να ανταποκριθεί, καθώς ο φόβος της εξόδου προβάλλει πολύ πιο έντονα από εκείνον του εγκλεισμού. Κοινωνικά, ασφαλώς, με τόσο αβέβαιες προβλέψεις ως προς την εξέλιξη του κορωνοϊού, υπάρχει συστολή σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού στη χώρα μας, παρά το γεγονός ότι η ιδιοσυγκρασία μας υπερβαίνει την «πειθαρχία» την οποία επιδείξαμε κατά την περίοδο εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων. Όλοι έχουν πεισθεί πως η σωτηρία της ζωής είναι πολύ μεγάλο πράγμα, σπουδαιότερο από τη σωτηρία της ψυχής από...πρακτικής απόψεως, ομοίως δε, έχουν αντιληφθεί ότι η καλή ζωή εξαρτάται -πέραν των αδήριτων κανόνων υγιεινής- από την οικονομική αντοχή μας. Και, αυτή κλονίζεται για άλλη μια φορά. Στενωπός και πάλι στον ορίζοντα, λοιπόν.

Πρέπει να ζυγίζουμε τα πράγματα και από μέσα και απ' έξω. Έχουμε διδαχθεί, άλλωστε, από το πρόσφατο παρελθόν συνέχεια του οποίου, αποτελεί επί της ουσίας, το παρόν! Δεν προλάβουμε να ανασάνουμε και πάλι βουτιά. Τι μας λέει ο ΣΕΒ: Σημαντική υποχώρηση σημείωσε το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα τον

Απρίλιο του 2020 (στις 99,3 μονάδες από 109,4 τον προηγούμενο μήνα), ενώ η καταναλωτική εμπιστοσύνη (στις -32,6 μονάδες από -16,5 τον προηγούμενο μήνα) επέστρεψε στο επίπεδο που βρισκόταν στις αρχές του 2019, με τη βελτίωση που σημειώθηκε το 2019, ιδίως κατά την

Όλοι έχουν πεισθεί πως η σωτηρία της ζωής είναι πολύ μεγάλο πράγμα, σπουδαιότερο από τη σωτηρία της ψυχής από... πρακτικής απόψεως και έχουν αντιληφθεί ότι η καλή ζωή εξαρτάται από την οικονομική αντοχή μας.

προεκλογική περίοδο και τους πρώτες μήνες εφαρμογής της πολιτικής της νέας κυβέρνησης, να εξανεμίζεται τον Απρίλιο του 2020. Την ίδια ώρα, οι καταθέσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων αυξήθηκαν σημαντικά τον Μάρτιο του 2020, εξέλιξη η οποία θα μπορούσε να αποδοθεί αφενός σε ρευστοποιήσεις που έγιναν κατά την αναταραχή στις αγορές που προκάλεσε η ραγδαία εξάπλωση του κορωνοϊού και αφετέρου στην αναβολή ή ματαίωση καταναλωτικών δαπανών των νοικοκυριών κατά τη διάρκεια του

lockdown. Ωστόσο, το ποσοστό αποταμίευσης των νοικοκυριών, αν και βελτιωμένο το 2019 (-3,4% έναντι -5,8% το 2018), αναμένεται να επιδεινωθεί λόγω των μέτρων περιορισμού της πανδημίας του κορωνοϊού.

Τι μας λέει την ίδια ώρα, και, μάλιστα, ήδη, από τα μέσα Απριλίου το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην ετήσια έκθεσή του για τη Παγκόσμια Οικονομία. Προέβλεπε μείωση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας κατά 3%, πολύ χειρότερη από την οικονομική ύφεση του 2008-9. Ο μέσος όρος κρύβει τεράστιες διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη: στις ΗΠΑ προβλέπεται μείωση του ΑΕΠ κατά 5,9%, στην Ευρωζώνη κατά 7,5% και στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά 7,1%. Ειδικότερα, η μείωση του ΑΕΠ στην Ελλάδα υπολογίζεται να είναι της τάξης του 10%. Μια αισιόδοξη πλευρά αυτών των εκτιμήσεων είναι ότι το ΔΝΤ προέβλεπε ανάκαμψη 5,8% στη παγκόσμια οικονομία για το 2021, αφενός, λόγω της επανόδου των χωρών σε μία, κατά το μάλλον ή ήττον, κανονικότητα, και, αφετέρου, χάρις στα δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα που έχουν, ήδη, λάβει όλες οι χώρες. Υπενθυμίζεται πως το Ταμείο έχει δηλώσει ότι οι πόροι που έχει στη διάθεσή του για δανεισμό αγγίζουν το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια, εκ των οποίων 100 δισ δολάρια θα παραχωρηθούν μέσω ειδικών δανείων Άμεσης Πρόσβασης.

Σε συνεργασία, δε, με τη Παγκόσμια Τράπεζα, μεσολάβησε για την αναστολή εκπλήρωσης των δανειακών υποχρεώσεων των πτωχότερων κρατών σε διμερή δάνεια από ανεπτυγμένες χώρες μέχρι το τέλος του 2020. Η ίδια Παγκόσμια Τράπεζα ανακοίνωσε ότι με βάση τους υπάρχοντες δανειακούς πόρους και με πλήρη εμπροσθοβαρή διαθεσιμότητα, θα είναι σε θέση να εγκρίνει στα κράτη-μέλη \$160 δισ τους επόμενους 15 μήνες.

Το ποσό περιλαμβάνει \$60 δισ χαμηλότοκων δανείων ή και μεταβιβαστικών πληρωμών για τις φτωχότερες χώ-

Η Παγκόσμια Τράπεζα ανακοίνωσε ότι με βάση τους υπάρχοντες δανειακούς πόρους και με πλήρη εμπροσθοβαρή διαθεσιμότητα θα είναι σε θέση να εγκρίνει στα κράτη-μέλη \$160 δισ. τους επόμενους 15 μήνες.

ρες. Και από την πλευρά της στην Ευρώπη, η ΕΚΤ εξήγγιλε νέα προγράμματα αγοράς τίτλων, που ανέρχονται σε 870 δισ €, με κύριο στόχο να εμποδίσει την αύξηση των αποδόσεων των ομολόγων των υπερχρεωμένων χωρών. Ήδη, με την αναγγελία του

προγράμματος υπήρξε αναστροφή της ανόδου των αποδόσεων...

Τα δεδομένα, ως εκ τούτου, είναι αυτά, για να ξέρουμε που βρισκόμαστε και χωρίς να είμαστε σε θέση να μαντέψουμε τα μέλλοντα, αφού οι εξελίξεις είναι ασταθείς. Το βέβαιο, όσον αφορά τα της ελληνικής οικονομίας, είναι, όντως, πως πρέπει να αλλάξουν προς το αποτελεσματικότερο οι πρακτικές στήριξης των εισοδημάτων και της απασχόλησης. Οι μεγάλες επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι η στήριξη όλων των επιχειρήσεων, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, με βάση τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο ανήκουν (ΚΑΔ), αφενός περιορίζει τον κύκλο των πληττόμενων επιχειρήσεων, ενώ, σε μερικές περιπτώσεις, έχει ως αποτέλεσμα και την αυθαίρετη επιλογή κλάδων προς στήριξη, και αφετέρου δεν λαμβάνει υπόψη τον βαθμό κατά τον οποίο πλήττονται. Προτείνοντας να χρησιμοποιηθεί το στοιχείο της κάμψης του κύκλου εργασιών, με τη στήριξη να διαφοροποιείται ανάλογα με τις διακυμάνσεις του κύκλου εργασιών μέχρι το τέλος του χρόνου, ενώ τα μέτρα -όπως λένε- πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της ρευστότητας και στη μείωση του μισθολογικού κόστους, «παράμετροι ιδιαίτερα σημαντικοί για τη βιωσιμότητα και των επιχειρήσεων και των θέσεων εργασίας»... Όλοι έχουν την άποψή τους. Τώρα, ωστόσο, απαιτούνται όσο ποτέ άλλοτε, αποφάσεις ρεαλιστικές με μάτι αντικειμενικό και όχι μονόπλευρο... ■

Κατάρρευση τιμών και επάρκειας

Οι αγορές ενέργειας, και κυρίως του πετρελαίου και του ηλεκτρισμού, μπορεί σήμερα λόγω της πανδημίας και των επιπτώσεων της να δείχνουν χαοτικές -ειδικά η πρώτη-, με διακυμάνσεις που δεν μπορούσαμε να φανταστούμε στο παρελθόν, η επόμενη ημέρα της κρίσης όμως θα χρειαστεί επαρκή εφοδιασμό ενέργειας σε προσιτές τιμές για να βοηθήσει στην ανάκαμψη της οικονομίας. Μπορεί σήμερα οι φθηνές τιμές του πετρελαίου και του ηλεκτρισμού στη χονδρική αγορά να έχουν θετικό αντίκτυπο για τους καταναλωτές, τη ΔΕΗ κ.λπ. Οι βραχυπρόθεσμες όμως συνθήκες ίσως να μην αντανακλούν τη μακροπρόθεσμα πραγματικότητα. Κάποια στιγμή οι αγορές θα ισοροπήσουν και η ζήτηση πετρελαίου και ηλεκτρικής ενέργειας θα ανακάμψει, εν μέρει ή και περισσότερο.

Και εκείνη τη στιγμή ακριβώς, αν η προσφορά δεν είναι επαρκής, είτε στο πετρέλαιο/φυσικό αέριο, είτε στην ηλεκτρική ενέργεια, επειδή για παράδειγμα διάφορες εγκαταστάσεις, από κοιτάσματα ως μονάδες ηλεκτρισμού, θα έχουν εν τω μεταξύ αναγκαστεί να κλείσουν για διάφορους λόγους, τότε κινδυνεύουμε να δούμε μία εκτόξευση τιμών την εποχή που η οικονομία θα χρειάζεται φθηνή ενέργεια για να ανακάμψει, και οι βιομηχανίες και οι άλλες επιχειρήσεις για να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά.

Παράδειγμα του τι θα μπορούσε να συμβεί είναι ένα πρόσφατο περιστατικό στις ΗΠΑ και συγκεκριμένα στο Μίσιγκαν και μάλιστα σε μία περίοδο συμπίεσμένης ζήτησης λόγω κορωνοϊού και lockdown. Σε δημοπρασία του τοπικού διαχειριστή δικτύου, MISO, στα μέσα Απριλίου, οι τιμές ξαφνικά

ανέβηκαν στα ύψη, 10 φορές πάνω από τα επίπεδα της αντίστοιχης ετήσιας δημοπρασίας πριν από έναν χρόνο, λόγω του συρρικνούμενου περιθωρίου εφεδρείας. Και τούτο συνέβη επειδή οι εταιρείες ηλεκτρισμού του Μίσιγκαν από το 2016 και μετά κλείνουν συνεχώς ανθρακικές μονάδες, πάνω από 12, και προγραμματίζουν και το κλείσιμο άλλων. Για να διασφαλίσει την επάρκεια ο Διαχειριστής χρειάστηκε να στραφεί σε εισαγωγές ηλεκτρισμού υψηλού κόστους.

Η ελληνική αγορά ηλεκτρισμού δεν παύει να είναι μία αγορά που στηρίζεται έντονα σε εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας. Περίπου το 30% της μειωμένης κατά 6% ζήτησης του Μαρτίου καλύφθηκε από αυτές.

αυτές. Με βάση δε τον ισχύοντα προγραμματισμό από τον Ιούνιο-Ιούλιο η αγορά εισέρχεται σε ένα τελείως διαφορετικό πλαίσιο λειτουργίας, το target model, το οποίο θα αντανακλά πιο άμεσα και πολύ καλύτερα τις πραγματικές συνθήκες της γαλλίας, της περιφερειακής και της ευρωπαϊκής αγοράς.

Οποιοσδήποτε λάθος υπολογισμός των πραγματικών δεδομένων μεταξύ ζήτησης και προσφοράς, εντός των εκτός χώρας, ή της διακύμανσης τιμών πρώτων υλών, όπως φυσικό αέριο, πετρέλαιο, ή κόστος ρύπων θα μπορούσε να οδηγήσει σε ακραίες καταστάσεις, ιδιαίτερα όσο θα εκλείπουν οι εγχώριες μονάδες βάσης, λόγω της αποφασισμένης απολιγνιτοποίησης της ΔΕΗ. Η συγκυρία της στιγμής δεν απαντά στις αβεβαιότητες και τις προκλήσεις ούτε της τρέχουσας κρίσης αλλά ούτε και της μετά τον κορωνοϊό εποχής. ■

Ανοίγει ο δρόμος για το καζίνο στο Ελληνικό

• Το ΣτΕ απέρριψε την προσφυγή της Hard Rock

Του **Τάσου Φραγκούλη**

Την απόρριψη της αίτησης της Hard Rock International με την οποία ζητούσε την αναστολή της απόφασης της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων για τον αποκλεισμό του φακέλου της στο πλαίσιο του διαγωνισμού για την παραχώρηση άδειας λειτουργίας Καζίνο στο Ελληνικό, αποφάσισε σύμφωνα με πληροφορίες, το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Πλέον η Επιτροπή Παιγνίων δύναται να προχωρήσει στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού, ήτοι το άνοιγμα της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς των MOHEGAN-ΓΕΚΤΕΡΝΑ, αναμένοντας την οριστική έκβαση της υπόθεσης που αφορά στην τελεσίδικη και αμετάκλητη απόφαση του ΣτΕ επί της νομιμότητας της απόφασης της ΕΕΕΠ. Παράλληλα, η κυβέρνηση εν αναμονή της απόφασης του ΣτΕ είχε προαναγγείλει πως καταστεί δυνατή και η έναρξη ορισμένων πρόδρομων έργων (κατεδαφίσεις κτισμάτων) στην έκταση του πρώην αεροδρομίου στο Ελληνικό, κάτι που βεβαίως αποτελεί συνάρτηση και ορισμένων προσφυγών που εκκρεμούν για τη διαμόρφωση της προς αξιοποίηση έκτασης.

Υπενθυμίζεται ότι μόλις προ ημερών ο, Mario Kontomerkos, CEO της Mohegan Gaming & Entertainment επανέλαβε με δή-

λωσή του τη δέσμευση της MGE να προχωρήσει στη δημιουργία του INSPIRE Athens στο Ελληνικό, αναφέροντας:

"Η Mohegan Gaming Entertainment (MGE) διατηρεί πλήρως τη δέσμευσή της να καταστήσει την Ελλάδα τον κορυφαίο προορισμό ψυχαγωγίας και επαγγελματικών συνεδρίων στην Ευρώπη μέσω της δημιουργίας του INSPIRE Athens. Παρά τον πρωτοφανή αντίκτυπο της πανδημίας στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών, οι ομάδες μας εργάζονται επισταμένως για το έργο και είμαστε πλήρως προετοιμασμένοι να ξεκινήσουμε την κατασκευή του εφόσον η MGE αναδειχθεί ως προτιμώμενη εταιρεία από την αρμόδια Αναθέτουσα Αρχή".

Η επόμενη μέρα

Μετά τον έλεγχο της προσφοράς ώστε να διαπιστωθεί πως είναι σύμφωνη με τους όρους του διαγωνισμού και το σχήμα Mohegan-ΓΕΚΤΕΡΝΑ ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος, θα ακολουθήσει η διαδικασία για την σύνταξη της σύμβασης, η οποία θα πρέπει να περάσει από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ακολούθως θα πρέπει να κυρωθεί από τη Βουλή, να υπογραφεί από τους συμβαλλόμενους ώστε να μπορέσει ο ανάδοχος να εγκατασταθεί στην έκταση στο Ελληνικό για την έναρξη κατασκευής του IRC. Ωστόσο το γραφειοκρατικό σκέλος

ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: «Ανοίγει ο δρόμος για την επένδυση του Ελληνικού»

"Ο δρόμος για τη συνέχεια του διαγωνισμού για το καζίνο άνοιξε", αναφέρει ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων Άδωνις Γεωργιάδης σε ανάρτησή του στο Twitter. "Όσο κάποιος μας κατηγορούν και γκρινιάζουν, τόσο η Ελληνική Δικαιοσύνη δικαιώνει τις απόλυτα διαφανείς διαδικασίες που ακολουθήσαμε".

για το project του IRC δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν το Φθινόπωρο του 2020, ώστε ακολούθως να ξεκινήσουν κάποιες πρόδρομες κατασκευαστικές εργασίες για το IRC. Στο ενδιάμεσο, αναμένεται να ξεκινήσουν οι εργασίες κατεδάφισης και αποξήλωσης κτιριακών όγκων της έκτασης, με την εξαίρεση όσων έχουν κριθεί διατηρητέα, μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες και επιλυθούν ζητήματα με νεότερες προσφυγές.

Συνεδριάζει το ΔΣ

Σύμφωνα με πληροφορίες, το ΔΣ της ΕΕΕΠ αναμένεται να συνεδριάσει στις αρχές της επόμενης εβδομάδας προκειμένου να δρομολογήσει τις απαιτούμενες ενέργειες για την προετοιμασία του ανοίγματος της τεχνικής προσφοράς των Mohegan - ΓΕΚΤΕΡΝΑ.

Δεν αποκλείεται, εκτός εάν προκύψουν νέες παρελκυστικές τακτικές από την πλευρά της HRI, η τεχνική προσφορά του σχήματος των δύο ομίλων με την επωνυμία INSPIRE Athens να αποσφραγιστεί προς το τέλος της ερχόμενης εβδομάδας. Εάν ο φάκελος πληροί τους όρους του διαγωνισμού η διαδικασία θα εισέλθει στην τρίτη φάση και θα ανοίξει και ο φάκελος της οικονομικής προσφοράς του σχήματος. Όπως προβλέπεται από το κείμενο της διακήρυξης του διαγωνισμού, η βαθμολογία υπολογίζεται ως το σταθμισμένο άθροισμα της τεχνικής (συντελεστής 40%) και οικονομικής προσφοράς (60%) και κριτήριο αξιολόγησης αποτελεί η "πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας". Εκτιμάται ότι η διαδικασία για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου μπορεί να ολοκληρωθεί εντός Μαΐου. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειωθεί πως σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, κατά το άνοιγμα των τεχνικών και οικονομικών προσφορών παρόντες προβλέπεται να είναι εκπρόσωποι και των δύο διαγωνιζομένων. ■

Καθεστώς το φθινό πετρέλαιο τα επόμενα χρόνια

- Ο κορωνοϊός μπορεί να αφήσει το στίγμα του στην αγορά μέχρι και δεκαετίες ολόκληρες

Της Έλενας Κρίτσαλου

Ηταν στις 20 Απριλίου όταν ολοκλήρησε η υψίλιος βρέθηκε να παρακολουθεί με κομμένη την ανάσα την τιμή του «μαύρου χρυσού» να καταρρέει ανεξέλεγκτα στα -40,32 δολάρια ανά βαρέλι στη χειρότερη συνεδρίαση της ιστορίας για το αμερικανικό αργό. Μία συνεδρίαση που, όμως, αν και οφειλόταν σε περιστασιακούς παράγοντες, όπως η λήξη ενός συμβολαίου εν μέσω ανύπαρκτης ζήτησης και γεμάτων δεξαμενών, υπήρξε ένας ακραίος μεν, αξιόπιστος δε προάγγελος των μελλούμενων. Δείχνοντας πως η πανδημία του κορωνοϊού έφερε στην επιφάνεια προβλήματα και ανισορροπίες της αγοράς που θα πάρουν χρόνια για να διορθωθούν. Ίσως και δεκαετίες. Και την ίδια στιγμή, πυροδοτεί αλλαγές που μπορεί να επηρεάσουν για πάντα την αγορά. Κυρίως μέσω του σκέλους της κατανάλωσης.

Το φρενάρισμα

Η ανοδική πορεία της τιμής του πετρελαίου, η οποία ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2019, διακόπηκε στις αρχές του έτους, με τις αγορές να έχουν προεξοφλήσει τις συνέπειες της εκτέλεσης του Ιρανού στρατηγού Σουλεϊμανί, την ανακοίνωση της ολοκλήρωσης της πρώτης φάσης της εμπορικής συμφωνίας ΗΠΑ-Κίνας και την πιθανολογούμενη περαιτέρω περικοπή της παραγωγής του οργανισμού OPEC+, στη σύνοδο του Μαρτίου 2020. Ωστόσο, η εξάπλωση του ιού, με τους περιορισμούς που έφερε αρχικά στις μετακινήσεις και τα ταξίδια και εν συνεχεία στην οικονομική δραστηριότητα, σε συνδυασμό με την απόφαση της Σαουδικής Αραβίας να προβεί σε αιφνιδιαστική μείωση της τιμής του πετρελαίου, οδήγησαν τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου χαμηλότερα, προκαλώντας πρωτοφανή κρίση στην αγορά. Και τα πρώτα στοιχεία για την πορεία της ζήτησης μετά την πρώτη, σταδιακή στις περισσότερες χώρες, άρση του lockdown, δείχνουν πως η τρικυμία από τα απόνε-

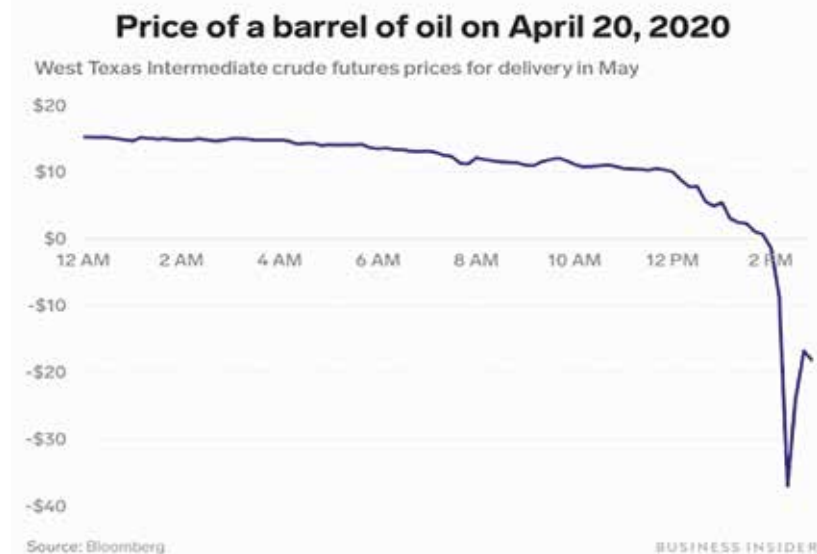
● ενέργεια

ρα της πανδημίας θα κάνει πολύ καιρό να κοπάσει.

Παρότι έχουν αρχίσει να διαφαίνονται κάποια σημάδια ότι μπορεί να έχουμε περάσει τον κάβο, αφήνοντας πίσω μας τη χειρότερη φάση της ιστορικής αυτής βουτιάς της ζήτησης που καταγράφηκε τους τελευταίους μήνες, τα σημάδια αυτά δείχνουν, στην καλύτερη περίπτωση, πως η όποια ανάκαμψη της ζήτησης θα είναι μια αργή και επίπονη διαδικασία. Όπως ακριβώς και η ανάρρωση από τον ιό. Κανείς δεν προβλέπει ότι η αγορά θα επανέλθει γρήγορα στο σημείο όπου βρισκόταν προ πανδημίας. Ορισμένοι, συμπεριλαμβανομένου του διευθύνοντος συμβούλου της Royal Dutch Shell, Μπεν φαν Μπόρντεν, υποστηρίζουν πως η ζήτηση ενδέχεται να μην ανακάμψει ποτέ πλήρως.

Οι εκτιμήσεις

Οι αναλυτές της Citigroup δεν βλέπουν την κατανάλωση καυσίμων στον αεροπορικό κλάδο να επανέρχεται στο επίπεδο του περασμένου έτους πριν μπει για τα καλά το 2022 και οι εκτιμήσεις τους είναι από τις πιο αισιόδοξες που κυκλοφορούν. Ο διευθύνων σύμβουλος της Boeing υποστηρίζει ότι η επιβατική κίνηση μπορεί να κάνει μέχρι και τρία χρόνια να επιστρέψει στα επίπεδα του 2019. Ακόμη δε κι όταν ξαναρχίσει ο κόσμος να παίρνει και πάλι το αεροπλάνο, οι αεροπορικές εταιρείες θα έχουν περάσει στην επόμενη φάση, βάζοντας σε χρήση πιο καινούργια και αποδοτικότερα σε κατανάλωση καυσίμου αεροσκάφη. Η μείωση της κατανάλωσης πετρελαίου παγκοσμίως τον Απρίλιο έφτασε τα 35 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως και, σύμφωνα με τις προβλέψεις, εκτιμάται ότι η χρήση πετρελαίου το 2020 θα είναι περίπου 10 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως (ή 10%) χαμηλό-

τερη από ό,τι το 2019. Δεν θα υπάρξει πλήρης ανάκαμψη. Η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα άλλαξαν για τα καλά τη ζωή του κόσμου.

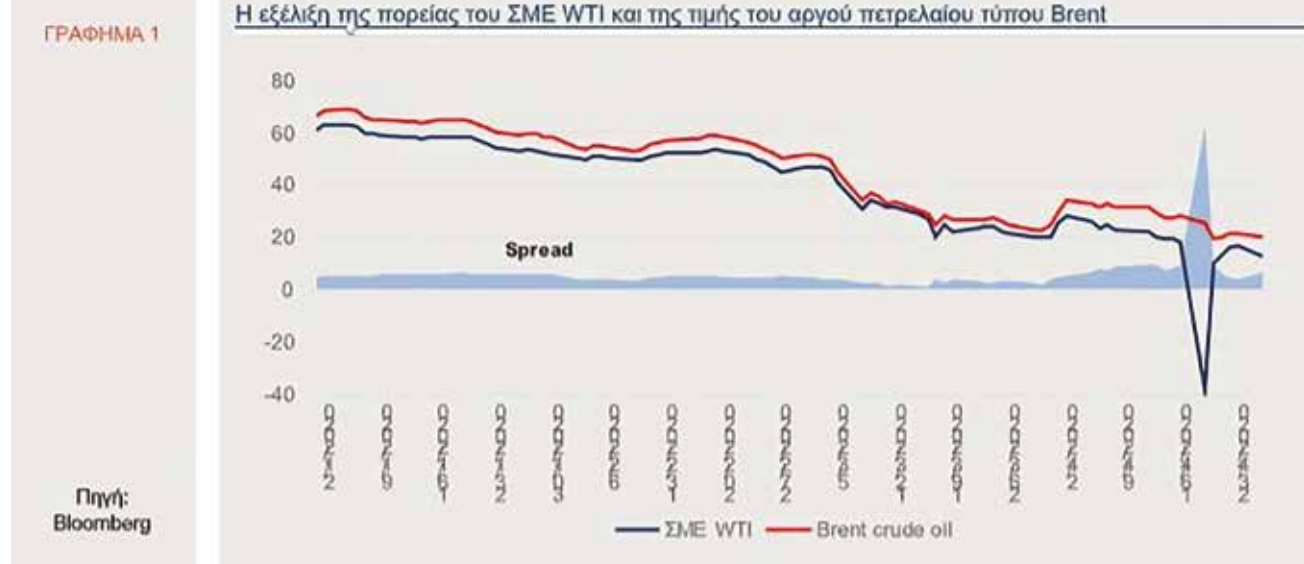
Κανείς δεν προβλέπει ότι η αγορά θα επανέλθει γρήγορα στο σημείο όπου βρισκόταν προ πανδημίας. Ορισμένοι, όπως ο διευθύνων σύμβουλος της Shell, υποστηρίζουν πως η ζήτηση ενδέχεται να μην ανακάμψει ποτέ.

από το σπίτι. Και θα υπάρξουν εργοδότες που θα είναι πρόθυμοι να τους κάνουν τη χάρη.

Επίσης, μετά από μήνες επιτυχημένων τηλεδιασκέψεων, τα αεροπορικά (και όχι μόνο), πολυέξοδα τις περισσότερες φορές, επαγγελματικά ταξίδια είναι πολύ πιθανό να περιοριστούν και αυτά. Και μπορεί οι αλλαγές αυτές να φέρουν αύξηση στην κατα-

νάλωση ρεύματος, αλλά η αύξηση αυτή δεν πρόκειται να βοηθήσει ιδιαίτερα την πετρελαϊκή βιομηχανία, η οποία καταβάλλει τεράστια προσπάθεια, τα τελευταία χρόνια, να διατηρήσει έστω κάποιο ρόλο στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής.

Φυσικά, υπάρχει και η πιθανότητα να αποτινάξουμε όλοι από πάνω μας την πρόσφατη κρίση, όπως κάναμε και με την οικονομική κρίση του 2008-09, επανερχόμενοι μόλις μπορέσουμε στην κανονικότητα που γνωρίζαμε. Η πιθανότητα αυτή, όμως, είναι μικρή. Διότι η κρίση της πανδημίας είναι πολύ διαφορετική από την οικονομική κρίση. Πλήττοντας ταυτόχρονα τόσο τη σωματική όσο και την οικονομική μας ευρωστία, μας ανάγκασε όλους, στον ένα ή στον άλλο βαθμό, να υιοθετήσουμε νέους τρόπους ζωής και εργασίας. Είτε μας αρέσουν είτε όχι. Και, όπως φάνηκε από τα γεγονότα του Απριλίου, αυτήν τη στιγμή υπάρχει πλεόνασμα παραγωγής που, αν συνεχίσει να είναι υποτονική η ζήτηση, θα είναι πολύ δύσκολο να απορροφηθεί. Ακόμη και πριν από την πανδημία, άλλωστε, οδεύαμε προς έναν κόσμο όπου η αύξηση της ζήτησης για πετρέλαιο προοριζόταν όλο και περισσότερο

για την παραγωγή πλαστικών παρά καυσίμων. Αυτό αμαύρωνε ήδη τις προοπτικές για τα διυλιστήρια στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, που αντιμετώπιζαν επίσης αυξανόμενο ανταγωνισμό από τις πιο καινούργιες μονάδες σε Μέση Ανατολή και Ασία που είναι αφενός αποδοτικότερες, αφετέρου πιο ευνοημένες σε ό,τι αφορά τη δυνατότητά τους να κλείνουν μακροπρόθεσμες συμφωνίες. Μια παρατεταμένη πτώση της ζήτησης θα κάνει τον ανταγωνισμό αυτό ακόμη πιο σκληρό. Το πλεόνασμα παραγωγικού δυναμικού βάζει από μόνη του πιαφόν στις τιμές.

Η πετρελαϊκή αγορά χαρακτηρίζεται σήμερα από πλεόνασμα παραγωγικού δυναμικού. Όπως επισημαίνει σε ανάλυσή του για την αγορά το πρακτορείο Bloomberg, η επί χρόνια ισχυρή αύξηση της ζήτησης για πετρέλαιο διεθνώς έβαλε στην αγορά νέες πηγές, που γνώρισαν ραγδαία ανάπτυξη σε κάποια φάση, όπως συνέβη με το σχιστολιθικό πε-

τρέλαιο στις ΗΠΑ, και, ταυτόχρονα, έκανε τους περισσότερους παραγωγούς πετρελαίου, συμπεριλαμβανομένων σχεδόν όλων των χωρών του ΟPEC, να βάλουν στο... φουλ τις αντλίες. Κρατώντας τις τιμές στο επί-

Η επί χρόνια ισχυρή αύξηση της ζήτησης για πετρέλαιο διεθνώς έβαλε στην αγορά νέες πηγές που γνώρισαν ραγδαία ανάπτυξη και έκανε τους περισσότερους παραγωγούς να βάλουν στο... φουλ τις αντλίες.

πεδο των 50 δολαρίων/βαρέλι. Όμως, οι παραγωγοί του ΟPEC μειώνουν τώρα την παραγωγή τους περισσότερο από 20%, ενώ αντίστοιχες είναι οι μειώσεις και στις χώρες που δεν ανήκουν στον Οργανισμό. Με βάση την εξέλιξη αυτή, θα υπάρξουν πετρελαιοπηγές που θα κλείσουν και δεν θα ξανανοίξουν.

Οι περισσότερες, όμως, θα μείνουν λιγότερο ή περισσότερο αδρανείς, περιμένοντας την ευκαιρία να ξαναμπούν στη δουλειά. Το πλεόνασμα αυτό στο παραγωγικό δυναμικό εκτιμάται ότι θα βάλει από μόνο του πιαφόν στις τιμές του πετρελαίου, όπως συνέβη και τη δεκαετία του 1990. Όπως επισημαίνουν παράγοντες της αγοράς, καμία προσπάθεια χειραγώγησης της προσφοράς υπό τις κατε-

θύνσεις της Σαουδικής Αραβίας και κανένας εκφοβισμός Αμερικανού προέδρου προς τους ξένους πετρελαιοπαραγωγούς δεν θα μπορέσει να εξαφανίσει το πλεονάζον αυτό δυναμικό. Και όταν περάσει η τρέχουσα κρίση, το Ριάντ μπορεί να μην είναι πλέον διατεθειμένο στον ίδιο βαθμό να συνεχίσει να παίζει τον παρεμβατικό ρόλο που έπαιζε μέχρι πρότινος, περιορίζοντας την παραγωγή του την ώρα που όλοι οι άλλοι ανοίγουν ξανά τις κάνουλες.

Η χρήση των αποθεμάτων

Κάθε φορά που αυξάνονται οι τιμές του πετρελαίου, οι παραγωγοί θα σπεύδουν να χρησιμοποιήσουν το αδρανές δυναμικό τους, υπονομεύοντας την ανάκαμψη. Μετά την πτώση της τιμής του πετρελαίου στα μέσα της δεκαετίας του 1980, χρειάστηκαν δύο δεκαετίες για να επιστρέψουν οι τιμές στα προηγούμενα επίπεδά τους - περισσότερο αν ληφθεί υπόψη και ο πληθωρισμός. Αυτή τη φορά η αναμονή μπορεί να είναι ακόμη πιο παρατεταμένη. Τι δείχνουν τα πρώτα στοιχεία μετά την άρση του lockdown. Από τους δρόμους του Σαν Αντόνιο μέχρι τη Βαρκελώνη και το Πεκίνο,

● Ενέργεια

τα στοιχεία για την κίνηση στους δρόμους, τις πωλήσεις των πρατηρίων και τις ροές στους αγωγούς δείχνουν ότι η πτώση της ζήτησης έπιασε πιθανότατα πάτο γύρω στα μέσα Απριλίου. Έκτοτε έχει ξεκινήσει διαστακτική και πολύ συγκρατημένη ανάκαμψη. Η ανάκαμψη αυτή, όμως, φαίνεται ότι θα είναι εξαιρετικά αργή. Οι traders πιστεύουν ότι είναι πιθανό να χρειαστεί πάνω από ένας χρόνος, ίσως και πολύ περισσότερο, για να επιστρέψει η ζήτηση στα προ πανδημίας επίπεδα των περίπου 100 εκατομμυρίων βαρελιών/ημέρα.

Η μορφή της ανάκαμψης

Όλο και περισσότεροι εκτιμούν δε ότι μπορεί και να μην ξαναφτάσει εκεί. Η μορφή που θα έχει αυτή η ανάκαμψη είναι ένα θέμα που συζητείται εντονότατα. Μία ανάκαμψη τύπου «V», με κάθετη αύξηση της ζήτησης μετά την κάθετη βουτιά, θεωρείται πλέον απίθανη. Θα μπορούσε όμως να είναι τύπου «U», να παραμείνει δηλαδή χαμηλή για κάποιο διάστημα και να ανακάμψει στη συνέχεια, ή τύπου «L», με τη ζήτηση να μην επιστρέφει ποτέ εκεί που ήταν κάποτε. Θα μπορούσε, όμως, να έχει και τη μορφή τετραγωνικής ρίζας (√): να υπάρξει μια πρώτη ανάκαμψη τύπου «V», καθώς αίρονται τα μέτρα lockdown, και στη συνέχεια μια μακριά, επίπεδη «ουρά», καθώς οι αλλαγές στον τρόπο ζωής, όπως περισσότερη δουλειά από το σπίτι, θα γίνουν η νέα κανονικότητα.

Η κλίμακα και μόνο της καταστροφής -περίπου 30 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως τον Απρίλιο- σημαίνει ότι το comeback θα είναι μια επώδυνη διαδικασία.

Η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) εκτιμά ότι η κατανάλωση θα είναι μειωμένη κατά 25,8 εκατομμύρια βαρέλια την ημέρα τον Μάιο και κατά 14,6 εκατομμύρια τον Ιούνιο. Τον Δεκέμβριο, θα εξακολουθεί να υστερεί, κατά 2,7 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως, έναντι των επιπέδων του 2019. Οι όγκοι, όπως επισήμανε λίαν προσφάτως σε επενδυτές ο διευθύνων σύμβουλος της ExxonMobil, δεί-

χνουν να αυξάνονται σε Ασία, Ευρώπη και ΗΠΑ.

Η πολύ σταδιακή αυτή βελτίωση έρχεται την ώρα που οι παραγωγοί σε όλο τον κόσμο επιταχύνουν τις προσπάθειες μείωσης της παραγωγής τους, κάτι που θα μπορούσε σταδιακά να φέρει μια νέα ισορροπία προσφοράς και ζήτησης στην αγορά και μια σχετική σταθεροποίηση των τιμών. Η διαδικασία, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, θα πάρει χρόνο, καθώς εκτιμάται ότι, μέχρι και τον Ιούλιο ίσως, θα συνεχίσουν να συσσωρεύονται σε δεξαμενές, αποθήκες, ακόμη και σε τάνκερ που λειτουργούν ως πλωτές αποθήκες, αργό και προϊόντα πετρελαίου. Οι δεξαμενές απο-

θήκευσης είναι σχεδόν γεμάτες και υπάρχει ο κίνδυνος η τιμή του αργού στη Νέα Υόρκη να παρουσιάσει άγριες διακυμάνσεις όταν τα συμβόλαια του Ιουνίου πλησιάσουν στη λήξη τους στα μέσα αυτού του μήνα - όπως συνέβη και με τα συμβόλαια Μαΐου. Παρ' όλα αυτά, η αγορά φυσικού πετρελαίου, όπου αλλάζουν χέρια πραγματικά βαρέλια, δείχνει επιφυλακτικά σημάδια ανάκαμψης, ιδιαίτερα στην Ευρώπη.

Η τιμή του αργού πετρελαίου Ουραλίων που εξάγει η Ρωσία πέρασε πάνω από του Brent, αφότου η Μόσχα μείωσε τις εξαγωγές σε χαμηλό 10 ετών.

Το επίκεντρο της ανάκαμψης είναι

το ίδιο με εκείνο απ' όπου ξεκίνησε η πανδημία: η κινεζική Ουχάν. Η καθημερινή κίνηση στην Ουχάν έχει σχεδόν επιστρέψει στα προ κρίσης επίπεδα, αν και παραμένει μειωμένη τα Σαββατοκύριακα. Έχει επιστρέψει επίσης εντελώς στο κανονικό τις ώρες αιχμής σε Πεκίνο, Γκουάνγκτζου και Σαγκάη, σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας GPS TomTom International.

Ανάκαμψη

Σημάδια ανάκαμψης δείχνει και ένας από τους κλάδους που υπέστησαν το μεγαλύτερο πλήγμα από την πανδημία: οι αεροπορικές. Οι εμπορικές δραστηριότητες παγκοσμίως ανακά-

μπουν ελαφρώς, και σύμφωνα με τα στοιχεία της υπηρεσίας παρακολούθησης πτήσεων Flightradar24, στις 30 Απριλίου απογειώθηκαν 33.500 πτήσεις - οι περισσότερες που έχουν καταγραφεί μετά από έναν μήνα περιορισμών. Ωστόσο, ο αριθμός αυτός είναι σχεδόν 60% κάτω από ό,τι ήταν πριν από την πανδημία και οι περισσότερες αεροπορικές δεν σκοπεύουν να ξαναπετάξουν μέχρι τον Ιούλιο, το νωρίτερο.

Στην ίδια τη βιομηχανία πετρελαίου, η ανάκαμψη είναι ανομοιόμορφη και πολλοί φοβούνται ότι θα μπορούσε να σβήσει απότομα εάν υπάρξει και δεύτερο κύμα κρουσμάτων μετά τη χαλάρωση των μέτρων. Το ντζέλ, με

το οποίο κινούνται φορτηγά και βιομηχανίες, τα πάει καλύτερα από τη βενζίνη και η βενζίνη καλύτερα από τα καύσιμα αεροσκαφών.

Όμως ακόμα και τώρα που αυξάνεται η ζήτηση, η κατανάλωση αργού μπορεί να παραμείνει χαμηλή, επειδή τα διυλιστήρια θα πρέπει πρώτα να απαλλαγούν από τα εκατομμύρια γαλόνια προϊόντων πετρελαίου που έχουν συσσωρευτεί τις τελευταίες εβδομάδες.

Στην Ισπανία, πάλι, η οποία εφάρμοσε ένα από τα αυστηρότερα lockdown στην Ευρώπη, τα στοιχεία που δίνει στη δημοσιότητα σε εβδομαδιαία βάση ο όμιλος CLH, ο μεγαλύτερος όμιλος μεταφοράς και αποθήκευσης πετρελαίου στη χώρα, δείχνουν ότι η ζήτηση για βενζίνη την εβδομάδα έως τις 26 Απριλίου ήταν μειωμένη κατά 75% σε σχέση με πέρυσι, αν και ελαφρώς βελτιωμένη σε σχέση με τα μέσα Απριλίου και τα τέλη Μαρτίου.

Η ζήτηση

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η ζήτηση για οδικά καύσιμα είναι προς το παρόν 55%-60% κάτω από τα προ κρίσης επίπεδα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό δύο εβδομάδες νωρίτερα ήταν, σύμφωνα με την ένωση βενζινοπωλών, 65%-70%.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι η ανάκαμψη είναι οριακή. Δείχνουν όμως επίσης ότι η κατανάλωση, αν μη τι άλλο, έφτασε στο ναδίρ της.

Ο επικεφαλής ενός από τους μεγαλύτερους οίκους διακίνησης εμπορευμάτων, του Gunvor Group, Τ. Τέρνκβιστ, πιστεύει ότι τα χειρότερα για τις τιμές πέρασαν.

Προειδοποιεί, όμως, όπως κι άλλοι, ότι οι χαμηλές τιμές και η αναμικτή ζήτηση ενδέχεται να κρατήσουν κάποιο διάστημα, προβλέποντας ότι δύσκολα θα ξεπεράσουν τα 40 δολάρια/βαρέλι πριν από το τέλος του 2021.

Μόλις πριν από τέσσερις μήνες, στις αρχές του τρέχοντος έτους, το Brent ήταν κοντά στα 70 δολάρια. «Θα χρειαστεί πολύς χρόνος για να ισορροπήσει η αγορά», λέει ο ίδιος. ■

Ο κορωνοϊός τράβηξε από την πρίζα την κατανάλωση ρεύματος

- Τα αναλυτικά στοιχεία σε Ελλάδα και διεθνώς
- Απρόθυμες οι Βρυξέλλες για στήριξη

Της **Μανταλένας Πίου**

Σε μία άνευ προηγουμένου περίοδο κρίσης και αβεβαιότητας έχει εισέλθει η αγορά πετρελαίου, με αρκετούς αναλυτές να εκτιμούν ότι η ανάκαμψη στα επίπεδα της προ Covid-19 εποχής θα χρειαστεί όχι μήνες αλλά χρόνια και να προβλέπουν ανατροπές και ανακατατάξεις ακόμα και στο γεωπολιτικό σκηνικό του πετρελαίου.

Ο «Μαύρος Απρίλιος» για τις αγορές σηματοδοτήθηκε από το κραχ στην τιμή του αμερικανικού πετρελαίου αναφοράς West Texas Intermediate (WTI), το οποίο για πρώτη φορά στην ιστορία έπεσε σε αρνητικά επίπεδα: Τα συμβόλαια παράδοσης του αργού WTI για τον Μάιο έκλεισαν εκείνη τη συνεδρίαση της Δευτέρας 20 Απριλίου στα -37.63 δολάρια ανά βαρέλι, αφού προηγουμένως είχαν υποχωρήσει ενδοσυνεδριακά ως τα -58! Η αρνητική τιμή πρακτικά σημαίνει ότι ο πωλητής πληρώνει τον αγοραστή για να πάρει το πετρέλαιο...

Παρά τις τεχνικές ερμηνείες που μπορεί να εξηγούν ένα μέρος της κατάρρευσης και την επιστροφή του WTI σε θετικά επίπεδα τις επόμενες ημέρες, οι αγορές δεν έχουν ξεπεράσει το σοκ. Και όπως έχει συμβεί και σε προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις, οι απότομες μεταπτώσεις στην τιμή του αργού συνήθως αποτελούν τον προάγγελο σημαντικών αλλαγών στην παγκόσμια οικονομία αλλά και σε θεμελιώδεις παραμέτρους της πετρελαϊκής αγοράς.

Οι τιμές του αργού διεθνώς βρίσκονταν ήδη σε μεγάλη πίεση όταν έγινε το κραχ. Η υπερπροσφορά πετρελαίου που κατέκλυζε τις αγορές από τους προηγούμενους μήνες, αυξήθηκε κατακόρυφα όταν ξέσπασε η πανδημία του κορωνοϊού και επιβλήθηκε το lockdown στις περισσότερες χώρες. Η οικονομία πάγωσε, οι αεροπορικές πτήσεις σταμάτησαν, οι πολίτες έπαψαν να μετακινούνται με τα αυτοκίνητά τους, πολλές βιομηχανίες διέκοψαν ή περιόρισαν τη λειτουργία τους. Η ζήτηση πετρελαϊ-

ου έπεσε στο ναδίρ. Τα αποθέματα ξεχειλίσαν και η διέξοδος που βρήκαν πολλοί παραγωγοί και traders είναι να τα αποθηκεύουν σε τάνκερ. Παράλληλα με την πανδημία ξετυλίχθηκε και ένας «πόλεμος τιμών» μεταξύ Σαουδικής Αραβίας - Ρωσίας για την αύξηση του μεριδίου τους στην αγορά και απώτερο στόχο την παραγωγή των ΗΠΑ, που είναι η πιο ευάλωτη στις τιμές, αφού το κόστος εξόρυξης του shale oil, το οποίο μέσα σε μία δεκαετία έφερε τις ΗΠΑ σε πρωταγωνιστική θέση διεθνώς, είναι πολλαπλάσιο από το κόστος παραγωγής της Σαουδικής Αραβίας και της Ρωσίας. Δεν είναι τυχαίο ότι πολλοί αναλυτές σήμερα μιλούν για τον θάνατο της αμερικανικής βιομηχανίας shale oil (οχιστολιθικό πετρέλαιο).

Δύο περιπτώσεις

Δύο περιπτώσεις στο παρελθόν. Τα τελευταία τριάντα χρόνια υπήρξαν δύο περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο ΟΠΕΚ ή ο «ΟΠΕΚ +», δηλαδή οι χώρες-μέλη του πετρελαιο-παραγωγικού καρτέλ μαζί με κάποιες άλλες συνεργαζόμενες χώρες όπως π.χ. η Ρωσία ή κάποια άλλη ομάδα παραγωγών πετρελαίου, πλημμύρισαν τις αγορές με αργό για να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι άλλων παραγωγών χωρών. Οι πράξεις αυτές έφεραν κραδασμούς στις χρηματοπιστωτικές αγορές και την κατάρρευση της τιμής του πετρελαίου.

Το 1986, ο τότε υπουργός πετρελαίου της Σαουδικής Αραβίας, Σείχης Αχμέντ Ζάκι Γιαμανί, αποφάσισε να τιμωρήσει τα μέλη του ΟΠΕΚ που δεν τηρούσαν τις ημερήσιες ποσοτώσεις παραγωγής του καρτέλ και αποκτούσαν μερίδιο σε βάρος της Σαουδικής Αραβίας, της μεγαλύτερης παραγωγού και εξαγωγικής χώρας στον κόσμο.

Το Ριάντ πλημμύρισε τις παγκόσμιες αγορές με αργό πετρέλαιο, οδηγώντας την τιμή spot του πετρελαίου

κάτω από τα \$10 το βαρέλι. Τότε, η ζημιά στις χώρες που παράγουν πετρέλαιο, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, ήταν σοβαρή. Πόλεις όπως το Χιούστον, το Ντάλας, η Οκλαχόμα Σίτι και άλλες συρρίκνωσαν τις δραστηριότητές τους, μεγάλες και μικρές εταιρείες πετρελαίου έκλεισαν κοιτάσματα, άλλες χρεοκόπησαν και άλλες συγχωνεύθηκαν.

Ομοιότητες

Σε άρθρο του στο CNBC, ο Ron Insana, ειδικός στα θέματα του πετρελαίου, υποστηρίζει ότι υπάρχουν κάποιες ομοιότητες μεταξύ αυτού που έκαναν τότε οι Σαουδάραβες με αυτό που έγινε σήμερα με τη βοήθεια των

ενώ τα τελευταία υπολειπόταν σταθερά από την προσφορά με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πλεονάσματα. Το εγχείρημα της Σαουδικής Αραβίας και της Ρωσίας δεν θα μπορούσε να βρει «καλύτερο» timing με τον κορωνοϊό να συντρίβει την παγκόσμια οικονομία και να καταστρέφει τη ζήτηση για πετρέλαιο, η οποία, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, μπορεί να έχει μειωθεί έως και κατά 50 εκατομμύρια βαρέλια την ημέρα.

Ορισμένοι αναλυτές εκτιμούν ότι συνολικά το 2020 η ζήτηση για το αργό μπορεί κατά μέσον όρο να είναι μειωμένη κατά 20 εκατ. βαρέλια/ημέρα. Ακόμα και γι' αυτή την πρόβλεψη δεν μπορεί να υπάρχει καμία σιγουριά, καθώς κανείς δεν γνωρίζει και πώς θα επηρεαστεί η κατανάλωση πετρελαίου τους επόμενους μήνες.

Τάνκερ

Εν τω μεταξύ, οι δυνατότητες αποθήκευσης της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου εξαντλούνται. Ήδη χρησιμοποιούνται τάνκερ για τον σκοπό αυτό, ενώ στις ΗΠΑ ένας από τους παράγοντες που προκάλεσαν το κραχ της 20ής Απριλίου ήταν η αδυναμία αποθήκευσης πετρελαίου σε εναλλακτικούς χώρους, καθώς το shale oil και οι περισσότερες αποθηκευτικές εγκαταστάσεις είναι ενδοχώριες. Έτσι η μόνη διέξοδος είναι η μείωση της παραγωγής, με το κλείσιμο κοιτασμάτων. Διαδικασία που ήδη έχει ξεκινήσει και για πολλά πηγάδια θα είναι και το τέλος, καθώς τεχνικά θα είναι πολύ δύσκολο ως και αδύνατο να ξαναοιζούν.

Από το μέτωπο της ζήτησης, η επερχόμενη ύφεση δεν προμηνύει θετικές εξελίξεις. Ακόμα και αν υπάρξει κάποια ανάκαμψη της κατανάλωσης από τα εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα στα οποία έπεσε εξαιτίας του lockdown, είναι μάλλον αδύνατο να επιστρέψει στα επίπεδα των αρ-

χών του χρόνου, λόγω της συρρίκνωσης της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις ΗΠΑ η κατανάλωση έχει πέσει περίπου 30%, από τα 20 εκατ. βαρέλια/ημέρα τον Ιανουάριο στα 14 βαρέλια/ημέρα τον Απρίλιο. Οι προμήθειες των διυλιστηρίων έχουν ήδη μειωθεί κατά 25% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο της φετινής χρονιάς και η παραγωγή θα πέσει ακόμα περισσότερο όσο υποχωρεί η ζήτηση. Πολλά διυλιστήρια αναμένεται να κλείσουν.

Περικοπή

Από την 1η Μαΐου τέθηκε σε ισχύ η απόφαση του ΟΠΕΚ για περικοπή της παραγωγής κατά 10 εκατ. βαρέλια/ημέρα. Μία συμφωνία που έχει κριθεί πολύ λίγη για να αναχαιτίσει τον κατήφορο του πετρελαίου, αφού οι περισσότεροι εκτιμούν ότι για να εξαλειφθεί το πλεόνασμα η περικοπή θα έπρεπε να είναι πολύ πιο γενναία, από 20 ως 30 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Το εάν, τότε και κατά πόσον ο ΟΠΕΚ θα αποφασίσει εκ νέου περικοπή της παραγωγής παραμένει ακόμα το μεγάλο ερώτημα. Το γεγονός είναι ότι όταν στις 8 Μαρτίου το Ριάντ και η Μόσχα ξεκινούσαν τον πόλεμο τιμών, κατακλύζοντας τις αγορές με πετρέλαιο για να επαυξήσουν τα μερίδιά τους στην αγορά, μία αγορά που ήδη έπασχε από υπερπροσφορά, στόχευαν στις ΗΠΑ και σε μία σειρά άλλων παραγωγών χωρών. Παρά τις διάφορες εξαγγελίες του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και τις προσπάθειές για bail out των αμερικανικών εταιρειών, είναι φανερό ότι το παιχνίδι έχει χαθεί. Με τις τιμές να κινούνται μεταξύ των 10-20 δολ./βαρέλι, το shale oil είναι σχεδόν αδύνατο να επιβιώσει αφού το κόστος εξόρυξης ξεπερνά τα 40 δολάρια και αυτό στην καλύτερη περίπτωση των ώριμων πηγαδιών, με μέσο κόστος για τις περισσότερες εγκαταστάσεις στα 60 δολ./βαρέλι. Στη Σαουδική Αραβία το μέσο κόστος άντλησης είναι κάτω από τα 10 δολ./βαρέλι και στη Ρωσία κάτω από τα 20 δολ. το βαρέλι. ■

Υπάρχουν οφέλη;

Η κατάσταση αυτή μπορεί να μη φέρει τελικώς τα επιθυμητά οφέλη ούτε στους Σαουδάραβες ούτε στους Ρώσους, στο μεταξύ όμως θα έχει δημιουργήσει ζημιές και προβλήματα σε πολλούς ακόμα. Οι πληγές είναι ήδη ορατές στα αποτελέσματα των εταιρειών πετρελαίου: Πρόσφατα η BP ανακοίνωσε κέρδη πρώτου τριμήνου 2020, κατά 2/3 χαμηλότερα από αυτά της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου χρόνου. Τα κέρδη έπεσαν στα περίπου 791 εκατ. δολάρια από 2,4 δισ. δολάρια το πρώτο τρίμηνο του 2019. Και αυτή η τεράστια πτώση απεικονίζει μόνο τις απώλειες λίγων εβδομάδων, με το δεύτερο τρίμηνο να αναμένεται κατά πολύ χειρότερο. Ανάλογη εικόνα εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν οι περισσότεροι από τους μεγάλους πετρελαϊκούς ομίλους.

Ακόμα όμως και όταν ξεπεραστεί η τρέχουσα κρίση, οι προοπτικές δεν φαίνονται ιδιαίτερα θετικές δεδομένου του στόχου των περισσότερων κυβερνήσεων και της Ε.Ε. για τη μείωση των ορυκτών καυσίμων ως την πλήρη κατάργηση του άνθρακα από το ενεργειακό μείγμα ως το 2050. Παρότι η τρέχουσα ύφεση στην παγκόσμια οικονομία μπορεί να καθυστερήσει, σε πρώτη φάση τουλάχιστον, τον ρυθμό ανάπτυξης των ΑΠΕ, της ηλεκτροκίνησης κ.λπ. σε σχέση με τα όσα προβλέπονταν στις αρχές του χρόνου, μέχρι στιγμής τόσο οι κυβερνήσεις όσο και οι εταιρίες -ακόμα και οι μεγάλες πολυεθνικές του πετρελαίου- δηλώνουν δεσμευμένες στους πράσινους στόχους τους. Και αυτό σημαίνει διαρκή μείωση της κατανάλωσης πετρελαίου σε παγκόσμιο επίπεδο.

Βραχυπρόθεσμα τα αποτελέσματα του πετρελαϊκού κραχ αναμένεται να οδηγήσουν σε ραγδαίες ανακατατάξεις στην αγορά, ιδιαίτερα την αμερικανική με πτωχεύσεις εταιρειών, ειδικά αυτών που είχαν μεγάλο δανεισμό, εξαγορές και συγχωνεύσεις. Υπάρχει και η παράπλευρη ζημιά σε όλη την αλυσίδα εταιρειών που σχετίζονται με το πετρέλαιο και τις σχετικές αγορές, που ακουμπούν μέχρι και στον χρηματοπιστωτικό τομέα, από αμοιβαία κεφάλαια κινδύνου, τράπεζες με μεγάλη έκθεση σε δάνεια πετρελαίου κ.λπ.

Όταν κλείσουν πολλά από τα κοιτάσματα που σήμερα παράγουν, οι τιμές του αργού μπορεί να ανέβουν ξανά, αλλά το τοπίο θα είναι πολύ διαφορετικό. Η σημερινή κρίση ίσως αποδειχθεί η πιο δύσκολη στην ιστορία του πετρελαίου.

ALPHA BANK

Οι συνέπειες από την υποχώρηση της τιμής του πετρελαίου

Όπως επισημαίνει στο τελευταίο Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών της Alpha Bank, η υποχώρηση της τιμής του πετρελαίου θα μειώσει τις πληθωριστικές πιέσεις. Οι τιμές του πετρελαίου κατέρρευσαν τον Μάρτιο-Απρίλιο 2020, στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 20 ετών. Η υποχώρηση των τιμών αποδίδεται, κυρίως, στην πτώση της ζήτησης, ως απόρροια της μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας και ιδιαίτερα των ταξιδιωτικών μετακινήσεων, εξαιτίας της πανδημικής κρίσης. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στην πρόσφατη δημοσίευσή του έκθεσής του (World Economic Outlook, April 2020), εκτιμά ότι ο παγκόσμιος πληθωρισμός θα υποχωρήσει από 3,6% το 2019, σε 3% το 2020. Επομένως, υπάρχει η προσδοκία ότι οι χαμηλότερες τιμές του πετρελαίου θα έχουν άμεσα θετικό οικονομικό αποτέλεσμα, καθώς το χαμηλότερο κόστος παραγωγής μετακυλίεται στις τιμές των τελικών προϊόντων, ασκώντας αποπληθωριστικές πιέσεις.

Σημειώνεται, ωστόσο, ότι προκειμένου οι καταναλωτές να «καρπωθούν» τα οφέλη των χαμηλότερων τιμών αγαθών και υπηρεσιών, βραχυχρόνια, θα πρέπει να αυξήσουν την κατανάλωση από τα τρέχοντα επίπεδα. Η πτώση των τιμών του πετρελαίου δεν επαρκεί για την

επαναφορά σε τροχιά οικονομικής μεγέθυνσης, καθώς υπάρχουν και λοιποί παράγοντες που την επηρεάζουν.

Επιπτώσεις στο ισοζύγιο πληρωμών. Οι χώρες που είναι καθαροί εισαγωγείς πετρελαίου θα επωφεληθούν από την πτώση της τιμής του, καθώς η αξία των εισαγωγών πετρελαίου θα μειωθεί, με αποτέλεσμα να μειωθεί το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Η εξέλιξη αυτή είναι σημαντική για μια χώρα όπως η Ινδία που εισάγει το 75% της κατανάλωσης πετρελαίου και επί του παρόντος παρουσιάζει μεγάλο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών. Ωστόσο, για τους εξαγωγείς πετρελαίου, η πτώση της τιμής του πετρελαίου θα έχει τα αντίθετα αποτελέσματα, καθώς

όσο μειώνεται η αξία των εξαγωγών τους τόσο προκαλείται χαμηλότερο εμπορικό πλεόνασμα. Πολλές χώρες που είναι εξαγωγείς πετρελαίου βασίζονται σε φορολογικά έσοδα από την παραγωγή πετρελαίου για τη χρηματοδότηση των κρατικών τους δαπανών. Για παράδειγμα, η Ρωσία κερδίζει το 70% των φορολογικών της εσόδων από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Η πτώση των τιμών του πετρελαίου θα οδηγήσει σε έλλειμμα του δημόσιου προϋπολογισμού και θα απαιτήσει είτε υψηλότερους φόρους είτε περικοπές στις δημόσιες δαπάνες. Άλλοι εξαγωγείς πετρελαίου, όπως η Βενεζουέλα, στηρίχτηκαν στο παρελθόν στα έσοδα

από το πετρέλαιο για τη χρηματοδότηση κοινωνικών δαπανών.

Η πτώση των τιμών του πετρελαίου θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικά δημοσιονομικά ελλείμματα και κοινωνικά προβλήματα. Η κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας ενδεχομένως να θελήσει να δανειστεί χρήματα για να καλύψει τη διαφορά μεταξύ δαπανών και εσόδων. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, απαιτείται μια τιμή πετρελαίου περί τα 82 δολάρια/βαρέλι προκειμένου να ισοσκελιστεί ο προϋπολογισμός της χώρας. Στην περίπτωση αύξησης του δημοσιονομικού ελλείμματος, θα ασκηθεί σημαντική πίεση στην οικονομία και πιθανώς να καταγραφούν καθυστερήσεις σε μεγάλα επενδυτικά προγράμματα ή και αναστολή τους επ' άοριστον, προκαλώντας αναταραχή στους εμπλεκόμενους φορείς. Η Ρωσία δεν αντιμετωπίζει τις ίδιες δυσκολίες με τη Σαουδική Αραβία σε επίπεδο προϋπολογισμού, καθώς έχει τη δυνατότητα να επιτύχει τους στόχους της με την τιμή του πετρελαίου πολύ χαμηλότερα από ό,τι επιτρέπει ο προϋπολογισμός της Σαουδικής Αραβίας. Ο προϋπολογισμός της Ρωσίας ισοσκελίζεται με ένα επίπεδο τιμής στα 40 δολάρια/βαρέλι, ενώ η χώρα μπορεί να αυξήσει ταχύτερα τις εξαγωγές της συγκριτικά με τη Σαουδική Αραβία, λόγω του δικτύου που διαθέτει στο ευρωπαϊκό έδαφος. Μείωση των μερισματικών αποδόσεων για συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά τα-

μεία. Οι εταιρείες πετρελαίου θεωρούνται από τους σημαντικότερους φορείς καταβολής μερισμάτων στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές, αποτελώντας σημαντική πηγή εισοδήματος για πολλά συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά ταμεία αλλά και μεμονωμένους επενδυτές. Εάν οι τιμές του πετρελαίου παραμείνουν για μακρό χρονικό διάστημα σε χαμηλά επίπεδα, ενδεχομένως, να αναγκαστούν να περιορίσουν τα μερίσματά τους, να διακόψουν τα προγράμματα εξαγοράς ιδίων μετοχών και να μειώσουν τις κεφαλαιουχικές τους δαπάνες. Ήδη η Equinor της Νορβηγίας αποτελεί την πρώτη πετρελαϊκή εταιρεία που αποφάσισε να μειώσει το μέρισμα της, με αφορμή την εξαιρετικά δυσμενή κατάσταση της αγοράς.

Η πτώση των τιμών του πετρελαίου διεθνώς μπορεί να καθυστερήσει τις επενδύσεις σε εναλλακτικές «πράσινες» μορφές ενέργειας, με αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον

Καθυστερήση στη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας
Τα τελευταία χρόνια, υπήρξαν κίνητρα για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Η παρατεταμένη πτώση των τιμών του πετρελαίου θα μειώσει αυτά τα κίνητρα και θα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές να διατηρήσουν τη χρήση του πετρελαίου. Η πτώση των τιμών του πετρελαίου μπορεί να καθυστερήσει τις επενδύσεις σε εναλλακτικές «πράσινες» μορφές ενέργειας, με αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον. ■

Η πτώση της τιμής του πετρελαίου ευνοεί στην επανεκκίνηση της οικονομίας

Καθημερινά διαπιστώνουμε τη μεγάλη ζημιά που προξένησε η υγειονομική κρίση, οριζόντια, σχεδόν σε όλους τους τομείς της πραγματικής οικονομίας. Αυτό όμως που συμβαίνει στην αγορά πετρελαίου ξεπερνάει τα όρια κάθε ευφάνταστου αναλυτή ή μελλοντολόγου. Βλέποντας στην αγορά τις τιμές να διολισθαίνουν στα τάρταρα, τα ερωτήματα που ανακύπτουν είναι πολλά και ο αμύητος πολίτης δυσκολεύεται να κατανοήσει πώς, για παράδειγμα, είναι δυνατόν η τιμή ενός προϊόντος, όπως είναι το αμερικανικό πετρέλαιο, να έχει αρνητικό πρόσημο. Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή.

Το αργό πετρέλαιο είναι ένα προϊόν που διαπραγματεύεται στα διεθνή χρηματιστήρια εμπορευμάτων. Διατίθεται σε τρεις τύπους, το Brent της Βόρειας Θάλασσας, το West Texas Intermediate (WTI) και το πετρέλαιο του OPEC (basket). Το τελευταίο λειτουργεί ως δείκτης τιμής για τους δύο πρώτους τύπους, εκφραζόμενο πάντα σε δολάρια ΗΠΑ ανά βαρέλι. Παρότι όμως διαπραγματεύεται σε οργανωμένη αγορά, αποτελεί μια περίπτωση sui generis, αφού δεν είναι μόνο η προσφορά και η ζήτηση που καθορίζουν το ύψος της τιμής, αλλά δύο ακόμη παράγοντες. Πρόκειται για τις παρεμβάσεις του OPEC, του οποίου οι αποφάσεις για αυξομείωση της παραγόμενης ποσότητας επηρεάζουν την τιμή σχεδόν κατά βούληση, όπως επίσης και η διαπραγματεύσει του στα χρηματιστήρια από το 2015, ως προϊόν του οποίου η τιμή καθορίζεται μέσω συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (futures contracts). Επειδή δε η ζήτηση πετρελαίου θεωρείται βραχυπρόθεσμα ως οιονεί ανελαστική, αφού περίπου το 65% της κατανάλωσης προορίζεται για τις μεταφορές, σε περιόδους ομαλής λειτουργίας της αγοράς, η τιμή επηρε-

άζεται περισσότερο από τους δύο άλλους παράγοντες παρά από την προσφορά και τη ζήτηση. Με κριτήριο συνεπώς τις αιτίες που την προκάλεσαν, η κρίση στην αγορά πετρελαίου τον τελευταίο καιρό εξελίχθηκε σε δύο φάσεις.

Η πρώτη αφορά την περίοδο αμέσως μετά την εκδήλωση της επιδημίας, όταν ακόμη τον Ιανουάριο η τιμή του WTI βρισκόταν πάνω από 60 δολάρια. Η πρώτη αντίδραση ήλθε από τα νοικοκυριά αλλά και τις επιχειρήσεις, όταν άρχισαν να συνειδητοποιούν ότι επέρχεται ύφεση και συνεπώς πρέπει να περιορίσουν τη δραστηριότητά τους. Μετά ακολούθησαν οι αποφάσεις των κυβερνήσεων για υποχρεωτικό lockdown, το οποίο ακινητοποίησε τις μηχανές όλου του κόσμου. Αυτοκίνητα, αεροπλάνα, πλοία, μηχανές παραγωγής ξαφνικά σταμάτησαν να λειτουργούν, με αποτέλεσμα να μειωθεί δραματικά η παγκόσμια ζήτηση. Από την άλλη πλευρά οι πετρελαιοπαραγωγές χώρες για μεγάλο χρονικό διάστημα αντί να συμφωνήσουν σε μείωση της παραγωγής, αποδόθηκαν σε έναν πόλεμο τιμών, ο οποίος οδήγησε τις τιμές γύρω στα 20 δολάρια. Όταν κατάφεραν να συμφωνήσουν σε μείωση της παραγωγής, κατώτερη μάλιστα των περιστάσεων, ήταν πλέον αργά, αφού η παραγωγή για μεγάλο χρονικό διάστημα ήταν πολύ μεγαλύτερη από τη ζήτηση. Έτσι μπήκαμε στη δεύτερη φάση του προβλήματος. Αφού για μήνες η παραγωγή ήταν μεγαλύτερη από τη ζήτηση, ήταν επόμενο ότι σταδιακά θα εξαντλούντο οι αποθηκευτικοί χώροι, κυρίως εκείνοι

των ΗΠΑ. Η αντικειμενική αδυναμία αποθήκευσης του προϊόντος οδήγησε τους κερδοσκόπους που κατείχαν συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, που έληγαν τον Μάιο, σε αδιέξοδο. Όταν δε συνειδητοποιήσαν ότι δεν υπάρχουν αποθήκες ελεύθερες για να παρκάρουν το πετρέλαιο που έπρεπε να παραλάβουν, βρέθηκαν σε αδιέξοδο. Έτσι, βγήκαν ως πωλητές των συμβολαίων με ανοιχτές τιμές, με το ενδεχόμενο ακόμη και να πληρώσουν για να το ξεφορτωθούν, αφού δεν είχαν τι να το κάνουν. Η τιμή για το WTI βυθίστηκε για έναν σημαντικό αριθμό συμβολαίων για δύο συνεδριάσεις σε αρνητικές τιμές, όταν οι έμποροι πλήρωσαν μέχρι 40 δολάρια το βαρέλι για να μην το παραλάβουν (20/4). Τις επόμενες μέρες επανήλθε μια σχετική ισορροπία όπου, για τα συμβόλαια πλέον του Ιουνίου, η τιμή βρέθηκε γύρω στα 20 δολάρια και το Brent στα 27 περίπου. Για να μη συμβεί όμως και με τα συμβόλαια του Ιουνίου το ίδιο φαινόμενο προς τα τέλη

Μαΐου, θα πρέπει άμεσα να μειωθεί η παραγωγή στις ΗΠΑ, κάτι που δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί σε τόσο σύντομο χρόνο.

Ποια θα είναι η εξέλιξη των τιμών είναι δύσκολο να το προβλέψει κανείς, αφού και το μέγεθος της συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, κυρίως στις μεγάλες χώρες που είναι και οι βασικές καταναλώτριες, ακόμη είναι άγνωστο. Οι περισσότεροι ειδικοί αναλυτές εκτιμούν ότι η αγορά πετρελαίου το 2020 θα αντιμετωπίσει μια πτώση της ζήτησης της τάξεως του 30%. Σε αυτή την περίπτωση οι τιμές θα παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα, εκτός και αν υπάρ-

ξει μια περαιτέρω συμφωνία για γενναία μείωση της παραγωγής. Όμως, ακόμη και τότε παραμένει άγνωστο κατά πόσον οι συνθήκες μετακίνησης και εργασίας που βιώνουμε θα παγιωθούν σε κάποιο ποσοστό, πιέζοντας τη ζήτηση και τις τιμές προς τα κάτω. Εν τω μεταξύ οι επιπτώσεις σε εθνικές οικονομίες, σε επιχειρήσεις καθώς και στους καταναλωτές από την εξέλιξη, είναι πολύ σημαντικές. Οι μεγάλοι χαμένοι, χωρίς αμφιβολία, είναι οι πετρελαιοπαραγωγές χώρες. Τα έσοδά τους από τις εξαγωγές που για χρόνια στήριζαν την οικονομία τους αλλά και την πολιτική τους ισχύ, όπως η Ρωσία και η Σαουδική Αραβία, καταρρέουν, ενώ οι Ηνωμένες Πολιτείες τις Αμερικής βρίσκονται αντιμέτωπες με μια ολοκληρωτική εξαφάνιση της οχιστολιθικής τους βιομηχανίας. Οι πετρελαιοεπιχειρήσεις στις ΗΠΑ βλέπουν την κερδοφορία τους να περνάει στο κόκκινο, οι περισσότερες πηγές να βρίσκονται σε αναστολή λειτουργίας, ενώ είναι αμφίβολο αν θα ανοίξουν ξανά, με δεδομένο ότι το λειτουργικό κόστος ανά βαρέλι ανέρχεται στα 50 δολάρια. Έτσι, κάθε επενδυτική δραστηριότητα βρίσκεται στον αέρα.

Ακόμη μεγαλύτερα προβλήματα έχουν άλλες μικρότερες χώρες, οι οποίες έχουν σχεδόν ως μοναδικό έσοδο για τη στήριξη του προϋπολογισμού τους τις εξαγωγές πετρελαίου. Η Βενεζουέλα, το Ιράκ, η Νιγηρία, το Μεξικό, η Αργεντινή, η Αγκόλα κ.ά. αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τον λαό τους και το πολιτικό τους σύστημα. Σε διεθνές επίπεδο η μόνη χώρα που είναι βέβαιο ότι θα βγει κερδισμένη από την πτώση των τιμών, θα είναι η Κίνα, η οποία μαζί με τις ΗΠΑ είναι ο μεγαλύτερος καταναλωτής του πλανήτη. ■

*Καθηγητής Πανεπιστημίου, τ. Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

Πετρελαιική κρίση και Ελλάδα

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ η μεγάλη πτώση των τιμών δημιούργησε αρχικά κάποιες αναταράξεις, οι οποίες όμως, αν δει κανείς τη συνολική εικόνα, προβάλλονται σε μεσο-μακροπρόθεσμο επίπεδο, υπολείπονται του συνολικού οφέλους που θα έχει η εθνική μας οικονομία. Αρχικά, οι επενδύσεις, τα σχέδια και η προοπτική της εκμετάλλευσης των πιθανών κοιτασμάτων σε υδρογονάνθρακες σε Κρήτη, Ιόνιο αλλά και Κατάκολο, μπαίνουν στο ψυγείο. Οι ξένες εταιρείες που συμμετέχουν έχουν προχωρήσει σε περικοπές των επενδυτικών προγραμμάτων, κάτι που αφορά και την Ελλάδα. Επίσης προβληματική εξακολουθεί να είναι και η συνέχιση της εξόρυξης στο κοίτασμα του Πρίνου. Ίσως υπό το φως των νέων δεδομένων, θα ήταν αναγκαίο να ανοίξει μια συζήτηση για αναθεώρηση των αρχικών σχεδίων για συνέχιση των ερευνών στο Αιγαίο, το οποίο αποτελεί τον πολυτιμότερο τουριστικό προορισμό για τη χώρα μας, συμβάλλοντας σημαντικά στην ενίσχυση του ΑΕΠ.

Σε ότι αφορά στα ελληνικά διυλιστήρια οι επιπτώσεις της τιμής αλλά και η πρωτοφανής συρρίκνωση της ζήτησης είναι θέματα που επηρεάζουν τόσο τα αποτελέσματα όσο και τους σχεδιασμούς τους. Στα θετικά στοιχεία προσμετρώνται η μείωση των απαιτούμενων κεφαλαίων κίνησης για την προμήθεια αργού, η αποθήκευση μεγάλου όγκου σε χαμηλές τιμές, ενώ από την άλλη η αποτίμηση των υπάρχοντων αποθεμάτων, όπως και η πτώση της ζήτησης από το εξωτερικό, θα επηρεάσει αρνητικά τους ισολογισμούς τους. Στους κερδισμένους, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά το κομμάτι αυτό, ανήκουν και οι ναυτιλιακές εταιρείες, που διαθέτουν υπερδευξαμενόπλοια για αποθήκευση αργού με αυξημένες μάλιστα χρεώσεις και ίσως με αυτόν τον τρόπο αντισταθμίσουν τις απώλειες από την πτώση των ναύλων. Επίσης οι καταναλωτές βλέπουν τη βενζίνη να μειώνεται από τα 1,70 ευρώ πριν την κρίση στο 1,25 ευρώ, χωρίς όμως να μπορούν, προς το παρόν τουλάχιστον, να εκμεταλλευτούν αυτήν την πτώση, αφού δεν μετακινούνται λόγω των μέτρων περιορισμού. Έτσι ζημιώνονται τόσο οι καταναλωτές όσο και τα πρατήρια που βλέπουν τις πωλήσεις να βρίσκονται 70% κάτω από τις φυσιολογικές, ενώ τα έσοδα του κράτους, που συμμετέχουν με τη φορολογία στο 70% της τιμής πώλησης, μειώνονται δραματικά, με αποτέλεσμα να δημιουργείται πρόσθετο πρόβλημα στην εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Συμπερασματικά, για την ελληνική οικονομία στο σύνολό της μπορούμε να υποθέσουμε ότι παρά τα προβλήματα που δημιουργεί η απότομη πτώση των τιμών, θα αποβεί θετική. Η ελληνική οικονομία, λόγω της υψηλής εξάρτησής της από τις εισαγωγές πετρελαίου, θα αποκομίσει σημαντικό όφελος, το μέγεθος του οποίου θα εξαρτηθεί από τη χρονική διάρκεια της περιόδου των χαμηλών τιμών. Το βέβαιο είναι ότι θα υπάρξει σημαντική βελτίωση στο εμπορικό μας ισοζύγιο με θετική συνεισφορά στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, αλλά και στον πληθωρισμό. Οι επιχειρήσεις, από την άλλη, θα έχουν ένα όφελος από την πτώση του ενεργειακού κόστους με ταυτόχρονη μείωση των αναγκών τους σε κεφάλαια κίνησης, όμως σε ό,τι αφορά την ανταγωνιστικότητά τους στις διεθνείς αγορές και συνεπώς τις επιπτώσεις στις εξαγωγές, επειδή τις χαμηλότερες τιμές απολαμβάνουν και οι ανταγωνιστές τους, στον βαθμό βέβαια που έχουν τον ίδιο βαθμό εξάρτησης από το πετρέλαιο. Χωρίς αμφιβολία όμως, η μείωση του ενεργειακού κόστους θα διευκολύνει πολλές εταιρείες στην προσπάθειά τους για επανεκκίνηση.

Ενεργειακές προοπτικές στην μετά – κορωνοϊό εποχή

Η πανδημία του κορωνοϊού, και τα αυστηρά μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της απειλής πλέον με πλήρη απορρύθμιση, για να μην πούμε κατάρρευση, την παγκόσμια οικονομία ενώ έχει φέρει τα πάνω κάτω στις αγορές ενέργειας που βρίσκονται αντιμέτωπες με μία άνευ προηγουμένου πτώση της ζήτησης. Ορισμένοι δε οικονομολόγοι φθάνουν στο σημείο να αποκαλούν το ακραίο αυτό φαινόμενο ακόμα και ως αποδόμηση της ζήτησης (demand destruction). Η δραματική αυτή περιγραφή κάθε άλλο παρά υπερβολική μπορεί να χαρακτηριστεί αρκεί να λάβουμε υπ' όψη το τι συμβαίνει το τελευταίο διάστημα στην διεθνή αγορά υδρογονανθράκων που, όσο και εάν δεν το παραδέχονται πολλοί, εξακολουθεί να αποτελεί τον στυλοβάτη του παγκόσμιου ενεργειακού συστήματος.

Με την ραγδαία μείωση της ζήτησης να οφείλεται στην ελαχιστοποίηση της κυκλοφορίας οχημάτων, στο κλείσιμο εκατομμυρίων επιχειρήσεων, στην αναστολή της βιομηχανικής παραγωγής, στην ακύρωση χιλιάδων αεροπορικών πτήσεων και στο καθυστέρησιν κοινωνικής αποστασιοποίησης (social distancing) που έχει επιβληθεί. Όλα αυτά επιδρούν άμεσα στην κατανάλωση ενέργειας σε όλες τις μορφές και για αυτό παρατηρούμε όχι μόνο μείωση στην κατανάλωση πετρελαίου αλλά και του ηλεκτρισμού και του φυσικού αερίου. Ευρισκόμεθα ενώπιον μιας πρωτοφανούς πτώσης της παγκόσμιας ενεργειακής ζήτησης κατά πολύ μεγαλύτερης από αυτή που προήλθε συνέπεια της οικονομικής ύφεσης το 2007/2008. Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη Έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (IEA), η συνολική ενεργειακή ζήτηση για το 2020 πρόκειται να μειωθεί κατά 6.0% έναντι αύξησης + 2.9% το 2018 και μέσης ετήσιας αύξησης + 1.5% καθ' όλη την διάρκεια της τελευταίας 10ετίας.

Βασικός συντελεστής της τεράστιας αυτής συρρίκνωσης της ενεργειακής ζήτησης είναι το πετρέλαιο, η ζήτηση του οποίου αναμένεται να μειωθεί κατά 9.0 εκατ. βαρ./ημέρα μέσο όρο το 2020.

Με δεδομένο ότι πετρέλαιο και φυσικό αέριο αντιστοιχούν σήμερα (στοιχεία 2018) στο 57,5% της παγκόσμιας πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης, (εάν μάλιστα ληφθεί υπ' όψη και ο άνθρακας το ποσοστό φθάνει το 84,5%) η μείωση στην ζήτηση πετρελαίου σε πρώτο πλάνο και δευτερευόντως του φ. αερίου, επιδρά τελείως αρνητικά στην παγκόσμια ετήσια ενεργειακή κατανάλωση.

Εν' όψη των ανωτέρω δραματικών εξελίξεων και το σοβαρό πλήγμα που έχει υποστεί μεγάλος αριθμός των ενεργειακών επιχειρήσεων ανά τον κόσμο ως αποτέλεσμα της βύθισης της ζήτησης και της τεράστιας αβεβαιότητας που επικρατεί σήμερα αναφορικά με τις δυνατότητες ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας, εύλογα διερωτάται κάποιος τι προοπτικές μπορεί να υπάρχουν για ανάκαμψη του ενεργειακού τομέα στην μετά κορωνοϊό εποχή. Όμως, παρά την καταθλιπτική εικόνα που εκπέμπει αυτή την περίοδο η οικονομία και η οποία αναπόφευκτα επηρεάζει την ενέργεια, υπάρχουν ακτίνες φωτός εάν μπορέσουμε να

δούμε με ψυχραιμία το τι θα ακολουθήσει με την σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και την δειλή επιστροφή σε πλέον ομαλές συνθήκες.

Αυτό που κατά την εκτίμησή μας πρόκειται να συμβεί είναι μια κλιμακούμενη ανάκαμψη της ζήτησης χωρίς όμως να μπορούμε με βεβαιότητα να προσδιορίσουμε το πότε και το εάν

αυτή θα επιστρέψει στην προτέρα κατάσταση (βλέπε επίκαιρη δημοσκόπηση για αυτό το θέμα στο Energia.gr). Είναι δε εξαιρετικά αμφίβολο εάν θα ξαναδούμε σύντομα, λχ. μέχρι το 2025, επιστροφή στους ρυθμούς ανάπτυξης της περιόδου 2010 - 2019. Οι εκτιμήσεις πολλών αναλυτών συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι το 2021 θα υπάρξει μια σταδιακή αύξηση της ζήτησης αλλά με πολλά ερωτηματικά που ήδη τα θέτει η βιομηχανία-για το εάν το πολυδιαφημισμένο Green Deal της ΕΕ θα

πρέπει να εφαρμοσθεί κατά γράμμα, αγνοώντας τα νέα δεδομένα, ή θα πρέπει να υπάρξει μία αναπροσαρμογή ώστε να ληφθεί υπ' όψη η νέα πραγματικότητα της χαμηλότερης και ποιοτικά διαφοροποιημένης ζήτησης.

Η πολυπόθητος επανεκκίνηση της οικονομίας μετά την τραυματική εμπειρία του κορωνοϊού, η μερική ή ολική αποκατάσταση της ζήτησης σε συνδυασμό με την «Ενεργειακή Μετάβαση» καθορίζουν το νέο επιχειρηματικό τοπίο του ενεργειακού τομέα το οποίο μάλιστα δημιουργεί νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη και δράση παρά

τους σοβαρούς ανασταλτικούς παράγοντες που εντοπίζονται κυρίως στα νέα χαρακτηριστικά της ενεργειακής ζήτησης. Ακόμα, παρά τον πακτωλό χρημάτων που θα κατευθύνουν οι κεντρικές τράπεζες προς τον δημόσιο τομέα διαφόρων κρατών, θα υπάρξουν δυσκολίες εξεύρεσης επενδυτικών κεφαλαίων λόγω της μεγαλύτερης διαφοροποίησης του ενεργειακού μίγματος και του σχετικά με αυτό επενδυτικού ρίσκου.

Η περαιτέρω ψηφιοποίηση των ενεργειακών λειτουργιών και υπηρεσιών, η ανάπτυξη και εμβάθυνση των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, η μεγάλη κλίμακα ανάπτυξη και

τερίζουσα στάση της, τόσο για λόγους ενίσχυσης της οικονομίας όσο και ενίσχυσης της εθνικής ασφάλειας, και να άρει τις όποιες επιφυλάξεις της, δόθηκαν για περιβαλλοντικούς λόγους, την στιγμή που η χώρα πολύ συνειδητά έχει επιλέξει το φυσικό αέριο ως το βασικό καύσιμο μετάβασης το οποίο όμως εισάγεται 100%.

Σήμερα υπάρχουν 13 ενεργές παραχωρήσεις υδρογονανθράκων σε όλη τη χώρα, ο υψηλότερος αριθμός όλων των εποχών, με εταιρείες κολλοσσούς να έχουν αναλάβει το επιχειρηματικό ρίσκο της ανακάλυψης και παραγωγής. Μπορεί αυτή τη στιγμή η διεθνής πετρελαϊκή αγορά να περνά μια δύσκολη περίοδο λόγω της κατάρρευσης των τιμών αλλά αυτό δεν θα διαρκέσει για πάντα. Την στιγμή που υπάρχουν σαφείς ενδείξεις για ύπαρξη αξιόλογων κοιτασμάτων φ. αερίου και παράλληλα υπάρχει ισχυρό επιχειρηματικό ενδιαφέρον από σοβαρές εταιρείες, ο πρωθυπουργός θα πρέπει να αξιοποιήσει τη συγκυρία να αναλάβει ο ίδιος πρωτοβουλία και να υποστηρίξει την όλη προσπάθεια και όχι να αφήνει ορισμένους υπουργούς του να «τραβούν το χαλί κάτω από τα πόδια». Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι κατά την παρούσα χρονική περίοδο βιώνουμε ιστορικές στιγμές στην οικονομία αλλά και στην ενέργεια. Καλά εδραιωμένες αντιλήψεις και πρακτικές ετών διαλύονται καθημερινά με συνολικό και ακαριαίο τρόπο. Η επόμενη ημέρα θα είναι οπωσδήποτε διαφορετική, όπως διαφορετικό και πολυσχεδές θα είναι το νέο ενεργειακό επιχειρηματικό περιβάλλον που θα προκύψει. ■

*Ο Κ. Ν. Σταμπολής είναι Πρόεδρος & Εκτελεστικός Διευθυντής του ΙΕΝΕ και συγγραφέας του βιβλίου «Πετρέλαιο, η Μοιραία Εξάρτηση» (Εκδόσεις «Αίολος», 2019).

Φάρμακα και εμβόλια κατά του Covid-19

- Πού βρισκόμαστε και τι περιμένουμε
- Μύθοι και αλήθειες

Της Έφης Τσιβίκα

Μπορεί η πρώτη έγκριση φαρμάκου με ένδειξη τη λοίμωξη που προκαλείται από τον νέο κορωνοϊό (Covid-19)

να αποτελεί ήδη γεγονός, ωστόσο η μάχη με τον χρόνο συνεχίζεται, έτσι ώστε να ανακαλυφθούν αποτελεσματικές θεραπείες που θα ενισχύσουν τη φαρμακευτική φαρέτρα των ειδικών. Πλέον οι ειδικοί εκτιμούν ότι δεν θα υπάρξει ένα φάρμακο-πανάκεια, αλλά ότι η θεραπεία (με ένα, δύο ή και περισσότερα φάρμακα) θα είναι εξατομικευμένη, ανάλογα με την κλινική εικόνα του κάθε ασθενούς.

Η ρεμδεσιβίρη εγκρίθηκε από τον Αμερικανικό Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) για τη θεραπεία νοσοκομειακών ασθενών με σοβαρή νόσο Covid-19. Η έγκριση βασίστηκε σε διαθέσιμα δεδομένα από δύο παγκόσμιες κλινικές δοκιμές, ενώ υπάρχουν πολλές άλλες που βρίσκονται σε εξέλιξη, στις οποίες συμμετέχει και η Ελλάδα.

Τα μέχρι στιγμής διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η ρεμδεσιβίρη επιταχύνει κατά 31% τον χρόνο ανάρρωσης των ασθενών με Covid-19. Οι ασθενείς που έλαβαν ρεμδεσιβίρη ανάρρωσαν σε 11 ημέρες, κατά μέσο όρο, αντί για 15 ημέρες που χρειάστηκαν όσοι έλαβαν ψευδοφάρμακο.

Στην ομάδα που έλαβε ρεμδεσιβίρη η θνητότητα ανήλθε στο 8%, έναντι 11% στην ομάδα που έλαβε το ψευδοφάρμακο, κάτι που «υποδηλώνει» ότι το φάρμακο βελτιώνει το ποσοστό επιβίωσης.

Οι διαδικασίες

Η έγκριση είναι προσωρινή και δεν αντικαθιστά την επίσημη διαδικασία υποβολής, επανεξέτασης και έγκρισης της αίτησης νέου φαρμάκου. Αυτό σημαίνει ότι η ρεμδεσιβίρη παραμένει ένα ερευνητικό φάρμακο, το οποίο εξακολουθεί να αξιολογείται. Το φάρμακο, το οποίο δοκιμάζεται σε ανθρώπους στη διεθνή μελέ-

τη SOLIDARITY του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), είχε αρχικά αναπτυχθεί για την αντιμετώπιση του ιού Έμπολα, χωρίς επιτυχία. Άλλες αντι-ιικές θεραπείες Στο πλαίσιο της μελέτης SOLIDARITY, της οποίας τα πρώτα αποτελέσματα αναμένονται μέσα στον Μάιο, δοκιμάζονται άλλα τρία ήδη εγκεκριμένα για άλλες νόσους φάρμακα:

- Χλωροκίνη και Υδροξυχλωροκίνη (ανάλογο της χλωροκίνης): Η χλωροκίνη είναι το φάρμακο που χρησιμοποιήθηκε εξ αρχής για την αντιμετώπιση της νόσου, ελλείψει ειδικής θεραπείας. Χορηγείται εκτεταμένα στα νοσοκομεία όλων των χωρών, μεταξύ των οποίων και στην Ελλάδα (με εναλλακτική επιλογή την υδροξυχλωροκίνη), ωστόσο τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα δεν είναι σαφή. Παρότι φαίνεται ότι έχει αποτέλεσμα, το μειονέκτημα είναι ότι απαιτούνται μεγάλες δόσεις κατά του νέου ιού (ειδικά υδροξυχλωροκίνης) και το φάρμακο μπορεί να προκαλέσει τοξικές παρενέργειες.

Όπως έχει δηλώσει ο εκπρόσωπος του υπουργείου Υγείας για το θέμα του κορωνοϊού, καθηγητής Σωτήρης Τσιόδρας, στην Ελλάδα, παρότι δεν έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες δεν υπάρχουν πληροφορίες για επιπλοκές από το σχήμα (χλωροκίνης -αζιθρομυκίνης), το οποίο δίνεται κατά κόρον στα ελληνικά νοσοκομεία. Ο ίδιος έχει τονίσει ότι ένα από τα προτερήματα που είχαμε στην αντιμετώπιση αυτής της επιδημίας, ήταν ότι πολλοί ασθενείς είχαν άμεσα πρόσβαση σε αυτή τη φαρμακευτική θεραπεία.

- Ritonavir/Lopinavir (Kaletra): Το Lopinavir/Ritonavir είναι μια εγκεκριμένη θεραπεία για τον ιό HIV. Τα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία για τον Covid-19 δεν έχουν ακόμη καταδείξει ότι μπορεί να βελτιώσει τα κλινικά αποτελέσματα ή να αποτρέψει τη μόλυνση. Αυτή η δοκιμή στοχεύει στον εντοπισμό και την επιβεβαίωση οποιουδήποτε οφέλους για τους ασθενείς με τη νόσο. Ενώ υπάρχουν ενδείξεις από εργαστηριακά

πειράματα ότι αυτός ο συνδυασμός μπορεί να είναι αποτελεσματικός έναντι του Covid-19, μελέτες που έχουν γίνει μέχρι στιγμής σε ασθενείς με τη νόσο ήταν ασαφείς.

Κλινική δοκιμή

Μικρή πρόσφατη κλινική δοκιμή, πάντως, σε 199 ασθενείς στη Γουχάν της Κίνας, η οποία δημοσιεύθηκε στο ιατρικό περιοδικό «New England Journal of Medicine», απογοήτευσε καθώς δεν έδειξε κανένα αποτέλεσμα σε ασθενείς με Covid-19. Ωστόσο, ο ΠΟΥ πιστεύει ότι πρέπει να γίνει μια νέα δοκιμή σε μεγαλύτερο εύρος ασθενών.

• **Ιντερφερόνη βήτα:** Η ένωση «ιντερφερόνη βήτα» αποτελεί μέρος του φυσικού αμυντικού συστήματος του πνεύμονα έναντι των ιών και αρχικά αναπτύχθηκε για ασθενείς με Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ). Οι ερευνητές πιστεύουν ότι η χορήγηση ιντερφερόνης βήτα ενισχύει την ικανότητα του οργανισμού να καταπολεμά τον ιό, ειδικά σε εκείνους που έχουν εξασθενημένο ανοσοποιητικό σύστημα. Σε πειράματα in vitro, φάνηκε ότι η ιντερφερόνη βήτα προστατεύει τα κύτταρα από τους ιούς MERS και SARS (στενοφύσους συγγενείς του SARS-CoV-2).

Παράλληλα, πολυάριθμες άλλες μελέτες «τρέχουν» σε παγκόσμιο επίπεδο για την ανακάλυψη φαρμάκων και εμβολίου κατά της νόσου. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μέχρι προσφάτως έχει διαπιστωθεί σε μελέτες φάσης II (δηλαδή χωρίς ομάδα ελέγχου) ότι η χορήγηση του μονοκλωνικού αντισώματος tocilizumab, το οποίο μπλοκάρει τον υποδοχέα της ιντερλευκίνης-6, μπορεί να ελαττώσει τους δείκτες φλεγμονής σε ασθενείς με Covid-19 και πιθανόν να επιταχύνει την κλινική βελτίωση. Η μελέτη βρίσκεται εν αναμονή της αξιολόγησης από ανεξάρτητους κριτές, ενώ συνεχίζεται η συγκέντρωση των δεδομένων της. Όσον αφορά στα πειραματικά φάρ-

μακα, ένα από αυτά, το οποίο δοκιμάστηκε σε 3 εργαστηριακές μελέτες στο Ηνωμένο Βασίλειο και αφορά τους υποδοχείς, δηλαδή την πόρτα που χρησιμοποιεί ο ιός για να μπει στον οργανισμό, εμπόδισε την είσοδο του ιού και τον πολλαπλασιασμό του στα κύτταρα.

Πρόκειται για το αντι-ικό «νεουμική φιλίνη», που αν όντως αποδειχθεί αποτελεσματικό θα διατίθεται σε μορφή ρινικού σπρέι. Επιπλέον, όπως τόνισε πρόσφατα ο κ. Τσιόδρας, άλλο ένα νέο πειραματικό φάρμακο φέρνει ελπίδες στην καταπολέμηση της νόσου. Προέρχεται από την Ακαδημία Επιστημών της Κίνας και φαίνεται να είναι πολύ πιο αποτελεσματικό από όλα τα φάρμακα που υπάρχουν διαθέσιμα ως σήμερα έναντι του Covid-19, σύμφωνα με τον ίδιο. Στην Ελλάδα

Μέχρι σήμερα στη χώρα μας έχουν εγκριθεί από τον ΕΟΦ και βρίσκονται σε εξέλιξη 4 κλινικές δοκιμές για τον Covid-19 και ολοκληρώνεται η αξιολόγηση της 5ης. Μεγάλες ελπίδες για την αντιμετώπιση των επιπλοκών του κορωνοϊού σε καρδιά και πνεύμονες δίνουν τα πρώτα αποτελέσματα σε 60 Έλληνες ασθενείς που πήραν ένα παλαιότερο φάρμακο την κολχικίνη. Όπως αποκάλυψε πρόσφατα ο καθηγητής καρδιολογίας Χ. Στεφανάδης, τα στοιχεία είναι πολύ ενθαρρυντικά και συνηγορούν στο ότι είναι ένα πολύ σημαντικό βοηθητικό φάρμακο για τους ασθενείς με κορωνοϊό οι οποίοι κινδυνεύουν από καταστροφικές επιπλοκές, όπως είναι η κατάρρευση του μυοκαρδίου και του πνεύμονα.

Η μελέτη

Μελέτη έχει ανακοινωθεί και από την Ελληνική Ομάδα Μελέτης της Σήψης (ΕΟΜΣ), με επικεφαλής τον καθηγητή Παθολογίας - Λοιμώξεων του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) κ. Ευάγγελο Γιαμαρέλλο. Η ερευνητική ομάδα ανακάλυψε τον ρόλο ενός

βιοδείκτη, μέσω του οποίου δίνεται η δυνατότητα να ταυτοποιηθούν με ακρίβεια, στο πρώτο, ακόμα, «στάδιο» της ήπιας μορφής της νόσου, εκείνοι που πρόκειται να έχουν δυσμενή εξέλιξη και να χρειαστούν διασωλήνωση, αλλά και να προτείνει τη θεραπεία. Τα πρώτα στοιχεία έδειξαν ότι με μια απλή υποδότηση ένεση μία φορά την ημέρα για δέκα (10) ημέρες, είναι σε θέση να αποτρέψει την επιδείνωση και τον δυνητικό θάνατο σε μεγάλο ποσοστό ασθενών, καθώς «μπλοκάρει» την εμφάνιση των βαριών επιπλοκών της νόσου και επιτρέπει την τους. Επίσης, ξεκινά πολυκεντρική μελέτη φάσης 2, που αφορά στη χορήγηση πλάσματος ιαθέντων από τη νόσο Covid-19, σε σοβαρά νοσοκόμετα. Όταν, μετά από ειδική επεξεργασία, χορηγείται το πλάσμα των ιαθέντων με ένεση στον ασθενή, παρέχει «παθητική ανοσία» έως ότου το ανοσοποιητικό σύστημά του μπορεί να δημιουργήσει τα δικά του αντισώματα και να αντιμετωπίσει τη λοίμωξη.

Η «κούρσα» των εμβολίων

Η ανάπτυξη επιτυχούς εμβολίου έναντι του Covid-19 αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα. Ωστόσο, οι ερευνητές που ασχολούνται με αυτό εμφανίζονται αισιόδοξοι, καθώς, όπως φαίνεται, ο ιός δεν μεταλλάσσεται τόσο εύκολα όσο ο ιός της γρίπης, ώστε να δυσχεραίνει τις προσπάθειες. Ωστόσο, εκτιμάται ότι και στην περίπτωση του νέου κορωνοϊού το εμβόλιο θα πρέπει να προσαρμόζεται κάθε χρόνο ανάλογα με τα νέα στελέχη του ιού που θα εμφανίζονται.

Σε πολύ πρόσφατη δημοσίευση του πολύ σημαντικού επιστημονικού περιοδικού «Nature» περιγράφονται τα διαφορετικά είδη εμβολίων που βρίσκονται σε πειραματικό στάδιο έναντι του SARS-CoV-2. Ειδικότερα αναφέρεται ότι την τρέχουσα περίοδο περισσότερα από 90

εμβόλια είναι υπό διερεύνηση έναντι του ιού ανά την υφήλιο. Για να επιτευχθεί η ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού εμβολίου δοκιμάζονται καινοτόμες τεχνολογίες που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν και οι διαδικασίες επιταχύνονται σημαντικά. Αυτή τη στιγμή, περισσότερες από 100 ερευνητικές προσπάθειες διεξάγονται ανά την υφήλιο για την ανακάλυψη ενός αποτελεσματικού και ασφαλούς εμβολίου. Έξι-επτά εμβόλια έχουν ήδη προχωρήσει σε στάδια κλινικών δοκιμών σε εθελοντές προκειμένου να ελεγχθεί η ασφάλειά τους (τα δύο από αυτά έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη φάση 1 και έχουν περάσει στη φάση 2), ενώ σε άλλα έχουν αρχίσει δοκιμές σε πειραματόζωα. Επίσης, σε πολύ πρόσφατη δημοσίευση στο περιοδικό «SCIENCE» περιγράφονται επιτυχείς δοκιμές ενός νέου εμβολίου το οποίο φαίνεται να παρέχει προστασία σε πιθήκους έναντι του κορωνοϊού SARS-CoV-2. Το εμβόλιο αυτό αφορά σε εξασθενημένη εκδοχή του ιού, δεν προκάλεσε παρενέργειες στους πιθήκους και ήδη (από τις 16 Απριλίου) έχουν ξεκινήσει κλινικές δοκιμές σε ανθρώπους. Οι ειδικοί εκτιμούν ότι δεν θα έχουμε ένα ασφαλές και αποτελεσματικό εμβόλιο σε λιγότερο από 1-1½ χρόνο. Ωστόσο, υπάρχουν και οι πιο αισιόδοξες φωνές που υποστηρίζουν ότι το εμβόλιο μπορεί να είναι διαθέσιμο έως τον Ιανουάριο.

Κορυφαίος

Ο Dr Fauci, ένας από τους κορυφαίους λοιμωξιολόγους των ΗΠΑ και διευθυντής του National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIH), δήλωσε πρόσφατα ότι, με σκοπό την επιτάχυνση της ανάπτυξης εμβολίου, θα προχωρήσει η παραγωγή εκατοντάδων εκατομμυρίων δόσεων μέχρι τον Ιανου-

άριο. Επίσης τόνισε ότι στόχος είναι η μείωση του χρόνου, αλλά παράλληλα με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Η επιτάχυνση της διαδικασίας θα επιτευχθεί μέσω αύξησης της παραγωγής των εμβολίων που έχουν τη μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι αποτελεσματικά πριν ακόμα ολοκληρωθούν τα αποτελέσματα των κλινικών δοκιμών. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του υπουργείου Υγείας για το θέμα του κορωνοϊού, καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα, στην Ευρώπη αναμένεται να δοθεί προτεραιότητα πρόσβασης στις ομάδες υψηλού κινδύνου.

Τέλος, ολοένα και πιο έντονα συζητιέται σε διεθνές επίπεδο η πρόταση για συνεργασία των κυβερνήσεων, ώστε να αγοράσουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του μελλοντικού εμβολίου και να εγγυηθούν τη μαζική παραγωγή του σε παγκόσμια κλίμακα, που κατέθεσε ο εκπρόσωπος της ελληνικής κυβέρνησης στους διεθνείς οργανισμούς για την πανδημία Covid-19, Η λ ί α s Μό σ ι α - λ ο s . Η πρόταση, η οποία στόχο έχει να αποτρέψει φαινόμενα αδιόριστου ανταγωνισμού μεταξύ των χωρών, στηρίχθηκε και από τον πρωθυπουργό της χώρας, Κυριάκο Μητσοτάκη. ■

COVID-19: Στην πρώτη γραμμή της μάχης ο ΟΦΕΤ

- Το πρόσωπο του Ηθικού Επιχειρείν

Πιστός αρωγός του Εθνικού Συστήματος Υγείας αναδεικνύεται ο Όμιλος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Τσέτη (ΟΦΕΤ), συμβάλλοντας καταλυτικά στην κάλυψη έκτακτων αναγκών που διαμόρφωσε η πανδημία του νέου κορονοϊού. Ο ΟΦΕΤ, με επικεφαλής τις αδερφές Ιουλία και Ειρήνη Τσέτη, μέσα στη δίνη της υγειονομικής κρίσης, βρέθηκε για μια ακόμη φορά στο επίκεντρο, αποκαλύπτοντας την κοινωνική πλευρά του επιτυχημένου και ηθικού επιχειρείν, με την πολύτιμη προσφορά του στο ελληνικό κράτος και κατ'επίκταση στους Έλληνες ασθενείς. Στις 21 Μαρτίου 2020, η «ναυαρχίδα» του Ομίλου, Uni-pharma SA, αγόρασε από την Ινδία ποσότητα 5 τόνων χλωροκίνης, με σκοπό την παραγωγή του σκευάσματος Υνικίνον (χλωροκίνη) και την δωρεάν διάθεση 24 εκατομμυρίων δόσεων του φαρμάκου στο Ελληνικό Κράτος για την αντιμετώπιση της λοίμωξης που προκαλεί ο νέος κορονοϊός.

Παραδόσεις

Η διάθεση του φαρμάκου ξεκίνησε στις 3 Απριλίου 2020, μετά τη σχετική έγκριση του ΕΟΦ και ήδη έχει παραδοθεί σε όλα τα νοσοκομεία Αναφοράς του ΕΣΥ.

Επίσης, η διοίκηση της φαρμακοβιομηχανίας, αποφάσισε να διαθέσει δωρεάν 60.000 δόσεις του Υνικίνον και στην Κυπριακή Δημοκρατία, όπου εδρεύει η εμπορική εταιρεία του Ομίλου "Pharmabelle". Και στις δύο περιπτώσεις το κόστος καλύφθηκε αποκλειστικά από τη Uni-pharma.

Σε δεύτερο χρόνο, μια άλλη εταιρεία του Ομίλου «κοστρατεύτηκε» στην κρίσιμη αυτή μάχη με τη νόσο.

Η διοίκηση του Ομίλου, παρέδωσε δωρεάν στο υπουργείο Υγείας (μετά από δωρεάν χορήγηση οιοπνεύματος από το υπουργείο Ανάπτυξης), πάνω από 14.000 λίτρα αντισηπτικού, με προδιαγραφές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί αμιγώς για νοσοκομειακή χρήση.

Η παραγωγή υλοποιήθηκε στις βιομη-

Δωρεάν αντισηπτικά στο ΕΣΥ από την INTERMED. Μια ακόμη δωρεά από τον ΟΦΕΤ.

χανικές εγκαταστάσεις της φαρμακοβιομηχανίας InterMed, η οποία διέθεσε ανθρώπινο δυναμικό και πόρους, προκειμένου να υλοποιηθεί το σχέδιο. Η παράδοση του υλικού ολοκληρώθηκε Δευτέρα 27 Απριλίου 2020.

Η προσφορά στο DNA του Ομίλου

Η κοινωνική ευθύνη και η προσφορά φαίνεται ότι είναι στο DNA του ΟΦΕΤ, καθώς καθ' όλα τα χρόνια της παρουσίας του στην αγορά, έχει επανειλημμένως δείξει την κοινωνική ευ-

αισθησία του. Η διοίκηση του Ομίλου, επιδεικνύει ιδιαίτερο ζήλο, ενδιαφέρον και στοχοπροσήλωση, γύρω από την στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων σε απομακρυσμένες περιοχές, της επιστήμης και της νέας γενιάς, της Βιώσιμης ανάπτυξης και του περιβάλλοντος. Οι παραπάνω άξονες, αποτελούν και το πεδίο στο οποίο κινείται το Πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, μία ολοκληρωμένη Στρατηγική, η οποία εκπορεύεται από την ίδια τη διοίκηση και διαπερνά όλους τους εργαζόμενους. Στο πλαίσιο αυτό, και με το σύνθημα

«Save The Sea», η 20μελής δυναμική Ομάδα «Green Team» του ΟΦΕΤ, δίνει δυναμικό παρών τα τελευταία δύο χρόνια στα νησιά μας, προκειμένου να καθαρίσει τις θάλασσες και τις ακτές (με υποβρύχια και παράκτια μέσα). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Unipharma & InterMed είναι οι μοναδικές φαρμακοβιομηχανίες στην Ελλάδα που αποτελούν από τον Ιανουάριο του 2016, υπερήφανα μέλη του Ελληνικού Δικτύου Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών. Παράλληλα, το Ίδρυμα ΑΜΚΕ ΚΛΕΩΝ ΤΣΕΤΗΣ με παροχή υποτροφιών, αποτελεί στήριγμα για τις νέες γενιές,

θέλοντας να στείλει το ισχυρό μήνυμα οι νέοι μας να παραμείνουν στην Ελλάδα και να αντιστρέψουν το κλίμα της αιμορραγίας της μετανάστευσης. Στο πλαίσιο του προγράμματος SCIENCE ON THE GO, το κινητό εργαστήριο επιστήμης, ταξιδεύει σε όλη τη χώρα, όπου οι επιστήμονες του Ομίλου, σε συνεργασία με την Ακαδημαϊκή και Πανεπιστημιακή κοινότητα, διδάσκουν το know-how για σκευάσματα (όπως στοματικά διαλύματα) και συμπληρώματα δια-

Η επικεφαλής του ομίλου, κυρία Ιουλία Τσέτη

τροφής. Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΩΗΣ, τείνει πλέον να γίνει θεσμός, με επισκέψεις σε απομακρυσμένες περιοχές και συνεργασία με την Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία και κατά τόπους Ιατρικούς και Οδοντιατρικούς Συλλόγους, για ενημέρωση και προληπτικές εξετάσεις.

Η Ομάδα αιμοδοσίας του ΟΦΕΤ ΣΤΑΓΟΝΑ ΖΩΗΣ στηρίζει τον θεσμό της εθελοντικής αιμοδοσίας σε συνεργασία με το νοσοκομείο «Αγία Όλγα». Η Running Team του ΟΦΕΤ, στηρίζει τα τελευταία χρόνια το ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ και τις γενναίες γυναίκες που παλεύουν ενάντια στον καρκίνο του μαστού. Το 2019 επίσης, η running team ξεκίνησε συνεργασία με τον μεγαλύτερο φιλανθρωπικό και αθλητικό αγώνα που στηρίζει τα παιδιά, το No Finish Line, στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Η δράση αυτή, θα συνεχισθεί και το 2020.

Δύο ακόμη δράσεις, μικρότερης εμ-

βέλειας, αλλά εξίσου ουσιαστικές, είναι το ΑΡΧΕΓΟΝΟ ΚΥΤΤΑΡΟ - Σύλλογος Εθελοντών Δοτών Μυελού των οστών Καλαμάτας σε συνεργασία με την Ελληνική Αιματολογική Εταιρεία και το Dental Run, μία νέα δράση σε συνεργασία με το GREEK PHARMACEUTICAL STUDENTS' FEDERATION. Τέλος, το 2019 ο Όμιλος στήριξε το MAGIC DIABETES BUS της ΜΚΟ «ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΟ ΔΙΑΒΗΤΗ», το οποίο πραγματοποίησε ένα μεγάλο tour σε όλη την Αθήνα και έκανε στάσεις για ενημέρωση του κοινού.

Η προστασία του περιβάλλοντος, η μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων και ενέργειας και η έμφαση στη βιώσιμη ανάπτυξη δεν αποτελεί για τον ΟΦΕΤ απλά μία μόδα. Αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα και ανάγκη, κυρίως για τις επόμενες γενιές, όπως διατρανώνουν διαρκώς, οι επικεφαλής του Ομίλου, Ιουλία και Ειρήνη Τσέτη. ■

Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Ο πρώτος κύκλος 35 δωρεών σε 24 χώρες ύψους 31.177.000 δολαρίων

■ Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος ανακοινώνει τον πρώτο κύκλο δωρεών που εντάσσονται στη Διεθνή Πρωτοβουλία Δράσης για τον κορονοϊό, ύψους 100 εκατ. δολαρίων, για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας. Συνολικά, 35 μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί θα λάβουν οικονομική υποστήριξη συνολικού ύψους 31 εκατ. δολαρίων, με έμφαση στη διασφάλιση σίτισης, στην ψυχολο-

γική υποστήριξη και κάλυψη υγειονομικών αναγκών στις περιοχές που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία στις ΗΠΑ, την Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, καθώς και στην υποστήριξη των νοσηλευτών, γιατρών και υπαλλήλων καθαρισμού των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), σε όλα τα νοσοκομεία αναφοράς για τον κορονοϊό, στην Ελλάδα.

"Δεν υπάρχουν λόγια για να περιγράψουμε την έκταση του αντικτύπου της πανδημίας σε ολόκληρη την κοινωνία. Είμαστε πραγματικά ευγνώμονες σε όλους όσοι συνεχίζουν, παρά τις καθημερινές σημαντικές προκλήσεις, να βρίσκονται στο πλευρό των πιο ευάλωτων", αναφέρει ο πρόεδρος του ΙΣΝ, Ανδρέας Δρακόπουλος. "Καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας μας, ποτέ ξανά δεν είχαν ανακύψει τόσο πολλές και σύνθετες ανάγκες. Η συλλογική μας προσπάθεια πρέπει να είναι άμεση και παράλληλα να έχει το βλέμμα στραμμένο προς το μέλλον. Ο πρώτος κύκλος δωρεών του ΙΣΝ αποτελεί το πρώτο βήμα μιας μεγάλης διαδρομής που έχουμε ακόμη μπροστά μας, καθώς φαίνεται ότι οι συνέπειες της πανδημίας θα μας ακολουθούν για μεγάλο διάστημα".

Ευρώπη

Με δωρεές συνολικού ύψους 13 εκατ. δολαρίων, το ΙΣΝ θα συμβάλει στη διασφάλιση σίτισης, ψυχολογικής υποστήριξης, κάλυψης ειδών βασικής ανάγκης και άμεσης υποστήριξης ανθρώπων που ζουν στην Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία.

Ελλάδα

Η Ελλάδα έχει σημαντική θέση στην καρδιά και το έργο του Ιδρύματος, καθώς αποτελεί τον τόπο γέννησής του. Δεδομένου ότι η χώρα, βρισκόταν στην διαδικασία της εξόδου από μια βαθιά δεκαετή κοινωνικοοικονομική κρίση, το ΙΣΝ εστιάζει ιδιαίτερα στην αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών και προκλήσεων της χώρας σε συνεργασία με τον δημόσιο τομέα. Η δωρεά συνολικού ύψους 11,9 εκατ. δολαρίων (11 εκατ. ευρώ) προσβλέπει στην αντιμετώπιση αυτών των αναγκών.

Άμεση υποστήριξη εργαζομένων στις ΜΕΘ των νοσοκομείων αναφοράς

Δεδομένων των συνθηκών με τις οποίες βρισκόμαστε αντιμέτωποι σήμερα, το ΙΣΝ προχωράει σε ένα σημαντικό βήμα, προσφέροντας 8,1 εκατομμύρια δολάρια (7,5 εκατομμύρια ευρώ) για να υποστηρίξει την καρδιά του εθνικού συστήματος υγείας, και συγκεκριμένα το προσωπικό των νοσοκομείων όπου νοσηλεύονται ασθενείς νοσούντες από τον COVID-19. Σε ένδειξη αναγνώρισης της αλτρουιστικής προσπάθειας των ηρώων της πρώτης γραμμής στη μάχη ενάντια στην πανδημία, οι οποίοι θέτουν τη ζωή τους σε κίνδυνο για να σώσουν ανθρώπινες ζωές, το ΙΣΝ θα προσφέρει ισάξια τιμητική αμοιβή σε περίπου 5.000 νοσηλευτές, γιατρούς και προσωπικό καθαριότητας που εργάζονται στις ΜΕΘ των νοσοκομείων αναφοράς για τον COVID-19 ή σε κλινικές Covid-19. Η συνεργασία με τον δημόσιο τομέα αποτελεί συνήθη πρακτική του ΙΣΝ, εδώ και χρόνια, ως αποτελεσματικό μέσο για την ενίσχυση του τομέα δημόσιας υγείας στην Ελλάδα. Ενδεικτικό παράδειγμα συνεργασίας του ΙΣΝ με τον δημόσιο τομέα αποτελεί η υπό εξέλιξη Πρωτοβουλία για την Υγεία, συνολικού ύψους άνω των 400 εκατομμυρίων ευρώ. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, πραγματοποιείται η αναμόρφωση και ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός της δεύτερης ΜΕΘ και του τμήματος Επειγόντων Περιστατικών του νοσοκομείου Ευαγγελισμός, σε συνεργασία του ΙΣΝ με τον Θανάση και τη Μαρίνα Μαρτίνου.

Διασφάλιση Σίτισης

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ): Προμήθεια τροφίμων των κοινωνικών παντοπωλείων σε όλους τους δήμους ανά την Ελλάδα, για διασφάλιση άμεσης πρόσβασης σε βασικά επισιτιστικά αγαθά των συνανθρώπων μας που έχουν πληγεί από τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας. Η δωρεά θα υλοποιηθεί με τη συνεργασία και επίβλεψη της Deloitte, προκειμένου να διασφαλιστεί η άμεση, αποτελεσματική και διαφανής πρόσβαση στα τρόφιμα.

Μπορούμε:

Εφαρμογή ενός διαφανούς συστήματος παροχής voucher σε συνεργασία με δήμους ανά την Ελλάδα για την υποστήριξη των οικογενειών που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία. Η συγκεκριμένη δράση θα υλοποιηθεί, από Σεπτέμβριο μέχρι Δεκέμβριο του 2020.

Ψυχολογική Υποστήριξη

Μια ολοκληρωμένη προσπάθεια, σε συνεργασία με την ελληνική Πολιτεία, για την αντιμετώπιση των ψυχολογικών συνεπειών της πανδημίας.

Γαλλία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία

Διασφάλιση Σίτισης και Ψυχολογική Υποστήριξη. Οι δωρεές συνολικού ύψους 1,35 εκατομμυρίων δολ. περιλαμβάνουν:

Associazione CasAmica, Ιταλία: Παροχή ψυχολογικής υποστήριξης στην κοινότητα και έκτακτη βοήθεια στη μονάδα περίθαλψης του οργανισμού στο Λέκο.

CRESCER, Πορτογαλία

Παροχή εκατοντάδων γευμάτων, που ετοιμάζονται στο συνεταιριστικό εστιατόριο, για αστέγους.

Barça Foundation, Ισπανία, Καταλονία: Διασφάλιση σίτισης και ψυχολογική υποστήριξη μέσω του Red Cross Catalonia, ειδικότερα σε ανθρώπους μεγάλης ηλικίας και αστέγους, καθώς και σε παιδιά, μέσω του κυβερνητικού προγράμματος σίτισης της Καταλονίας.

EMERGENCY, Ιταλία

Μόνιμες και κινητές ιατρικές μονάδες σε εννέα περιοχές της Ιταλίας, οι οποίες θα συνεχίσουν να προσφέρουν ιατρικές υπηρεσίες σε περισσότερους από 8.000 ασθενείς υπό συνθήκες Covid-19, που υπό άλλες συνθήκες δεν θα είχαν πρόσβαση στην υγεία.

Enfance et Partage, Γαλλία:

Αντιμετώπιση της παιδικής κακοποίησης μέσω ψυχολογικής υποστήριξης.

Fondazione Progetto Arca, Ιταλία:

Παροχή γευμάτων, στέγης, και ειδών βασικής ανάγκης, σε αστέγους, ηλικιωμένους και οικογένειες.

The French Red Cross, Γαλλία:

Διανομή γευμάτων και ψυχολογική υποστήριξη μέσω δεκάδων χιλιάδων εθελοντών.

Grandes Amigos, Ισπανία:

Παροχή εξ αποστάσεως ψυχολογικής υποστήριξης σε περίπου χίλιους ενήλικες με τη βοήθεια εθελοντών.

The Italian Red Cross, Ιταλία:

Διανομή γευμάτων και ειδών προσωπικής υγιεινής σε οικογένειες με οικονομικές δυσκολίες, καθώς και παρο-

χή ψυχολογικής υποστήριξης μέσω εικοσιτετράωρης τηλεφωνικής γραμμής που λαμβάνει χιλιάδες τηλεφωνήματα καθημερινά.

The Spanish Red Cross, Ισπανία:

Παροχή γευμάτων και ειδών βασικής ανάγκης σε ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη σε όλη τη χώρα.

ΗΠΑ

Το ΙΣΝ πραγματοποιεί δωρεές συνολικού ύψους 5,93 εκατομμυρίων δολαρίων τόσο σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς όσο και σε συνεργατικά funds, με έμφαση στη διασφάλιση σίτισης και ειδών πρώτης ανάγκης, την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης σε όσους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, καθώς και έκτακτη υποστήριξη καλλιτεχνών.

Ο Mike Dahl, Εκτελεστικός Διευθυντής του Broad Street Ministry (BSM), ενός από τους οργανισμούς που υποστηρίζει το ΙΣΝ, σημείωσε: "Οι φιλοξενούμενοι του BSM αποτελούν μερικούς από τους πιο ευάλωτους πληθυσμούς αυτής της πανδημίας. Πώς να μείνεις σπίτι, εάν δεν έχεις σπίτι για να μείνεις; Η γενναιόδωρη και επίκαιρη υποστήριξη του ΙΣΝ μάς βοηθάει να συνεχίσουμε να προσφέρουμε υπηρεσίες που σώζουν ζωές κατά τη δι-

άρκεια αυτής της πρωτόγνωρης περιόδου".

Διασφάλιση Σίτισης

Καθώς τα ποσοστά ανεργίας αυξάνονται με ραγδαίους ρυθμούς σε περιοχές που έχουν επιβληθεί τα μέτρα κοινωνικής απομόνωσης, η οικονομική ανασφάλεια που αντιμετωπίζουν πολλοί άνθρωποι εκφράζεται με τη μορφή διατροφικής ανασφάλειας. Το γεγονός ότι αρκετές τράπεζες τροφίμων παραμένουν κλειστές έχει ως συνέπεια την αυξανόμενη ζήτηση σε όσες λειτουργούν ακόμη. Οι δωρεές συνολικού ύψους 1,63 εκατομμυρίων δολ. περιλαμβάνουν:

Broad Street Ministry, Φιλαδέλφεια: Παροχή φαγητού και προϊόντων προσωπικής υγιεινής σε αστέγους. Πρόκειται για έναν από τους λίγους οργανισμούς, στον συγκεκριμένο τομέα, που εξακολουθεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην πόλη.

City Harvest, Νέα Υόρκη:

Διανομή μεγάλων ποσοτήτων φαγητού.

Citymeals on Wheels, Νέα Υόρκη: Διανομή υγιεινών γευμάτων σε δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας που ζουν στη Νέα Υόρκη, καθώς και έλεγχος της υγείας τους.

Coalition for the Homeless, Νέα Υόρκη: Καθημερινή διανομή περίπου χιλίων γευμάτων και παροχή προπληρωμένων καρτών για την προμήθεια προϊόντων προσωπικής υγιεινής και μασκών σε ξενώνας αστέγων.

God's Love We Deliver, Νέα Υόρκη: Παροχή περίπου 10.000 γευμάτων καθημερινά σε ανθρώπους με σοβαρές ασθένειες που ζουν στη Νέα Υόρκη.

Kingsbridge Heights Community Center, Νέα Υόρκη: Προσφορά γευμάτων και δωροεπιταγών για είδη πρώτης ανάγκης, όπως πάνες.

Safe Horizon, Νέα Υόρκη: Παροχή στέγης, τροφίμων, ρουχισμού και εγκαταστάσεων υγιεινής σε αστέγους.

Stanley M. Isaacs Neighborhood Center, Νέα Υόρκη: Παροχή τροφίμων σε ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας ή ανθρώπους με χαμηλό εισόδημα που ζουν στις περιοχές Upper East Side και East Harlem στη Νέα Υόρκη.

"Στο ΙΣΝ πιστεύουμε ότι μπορούμε να επιτύχουμε περισσότερα όταν συνεργαζόμαστε. Με το σκεπτικό αυτό, πραγματοποιήσαμε δωρεά συνολικού ύψους 2 εκατομμυρίων δολ. στον οργανισμό Robin Hood, ο οποίος έχει ως αποστολή τον περιορισμό της φτώχειας. Η δωρεά θα διατεθεί για τη στήριξη ανθρώπων και οικογενειών με χαμηλό εισόδημα, που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία. Το Robin Hood Relief Fund προσβλέπει στη διασφάλιση σίτισης και στέγης, στην παροχή βοήθειας σε παιδιά και πρόσφυγες, καθώς και στην αντιμετώπιση της οικονομικής ανασφάλειας και την κάλυψη υγειονομικών αναγκών. Το ΙΣΝ είναι ευγνώμον στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Robin Hood, Wes Moore και την ομάδα του για τη συνεργασία και ταχύτατη ανταπόκρισή τους" αναφέρει η ανακοίνωση του ΙΣΝ.

Ψυχολογική Υποστήριξη

Οι σοβαρές συνέπειες της πανδημίας στην ψυχική υγεία έχουν ήδη αρχίσει να διαφαίνονται. Η αντιμετώπισή τους είναι και θα παραμείνει, και στη συνέχεια, ένας από τους βασικούς άξονες της Διεθνούς Πρωτοβουλίας Δράσης του ΙΣΝ για τον COVID-19. Στον πρώτο κύκλο δωρεών, δωρεές συνολικού ύψους 1,5 εκατομμυρίων δολ., θα διατεθούν για την ψυχολογική υποστήριξη ανθρώπων που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την αντιμετώπιση της πανδημίας, καθώς και ενήλικων, παιδιών και άλλων ευπαθών ομάδων:

American Cancer Society, ΗΠΑ: Παροχή περίπου 1.000 καταλυμάτων για τη φιλοξενία και επίτευξη της κοινωνικής απομόνωσης υγειονομικού προσωπικού.

Center to Advance Palliative Care, ΗΠΑ: Υποστήριξη υγειονομικού προσωπικού, μέσω της παροχής εκπαιδευτικού υλικού για τον COVID-19, για τη διαχείριση συμπτωμάτων και τη βελτίωση της επικοινωνίας με ασθενείς και οικογένειες ασθενών που ζουν με σοβαρά νοσήματα.

Fund for Public Health in NYC, Νέα Υόρκη: Υποστήριξη ηλικιωμένων και ανθρώπων που είναι περιορισμένοι στο σπίτι τους, εξαιτίας των μέτρων κοινωνικής απομόνωσης.

New Alternatives for Children, Νέα Υόρκη: Παροχή ψυχολογικής υποστήριξης, ιατρικής φροντίδας και κάλυψη βασικών αναγκών σε χιλιάδες παιδιά και οικογένειες παιδιών με αναπηρίες, χρόνια νοσήματα και ψυχολογικές παθήσεις.

Service Program for Older People, Νέα Υόρκη: Παροχή εξ αποστάσεως ψυχολογικής υποστήριξης σε χιλιάδες ηλικιωμένους που ζουν στη Νέα Υόρκη.

Έκτακτη Υποστήριξη Καλλιτεχνών

Με όλους τους πολιτιστικούς οργανισμούς να παραμένουν κλειστοί, οι καλλιτέχνες βρίσκονται σε μια κατάσταση αβεβαιότητας, σε μια περίοδο που καλούνται να ενισχύσουν το συλλογικό μας ηθικό. Η υποστήριξη του ΙΣΝ, συνολικού ύψους \$800.000 για τρία συνεργατικά funds, θα διασφαλίσει την έκτακτη στήριξη μεμονωμένων καλλιτεχνών και καλλιτεχνικών οργανισμών μικρού και μεσαίου μεγέθους:

Dance/NYC, Νέα Υόρκη: Υποστήριξη εκατοντάδων χορευτών και ομάδων χορού στη Νέα Υόρκη με έκτακτη οικονομική υποστήριξη μέσω του COVID-19 Dance Relief Fund.

Swiss Institute Νέα Υόρκη: Στήριξη 15 οργανισμών στη Νέα Υόρκη που υποστηρίζουν καλλιτέχνες, όπως μεταξύ άλλων του Swiss Institute, μέσω του συνεργατικού fund που έχει ξεκινήσει με πρωτοβουλία του οργανισμού.

United States Artists, ΗΠΑ: Έκτακτη οικονομική ενίσχυση με δωρεά ύψους \$5000 για την κάλυψη βασικών αναγκών καλλιτεχνών που ζουν στις ΗΠΑ μέσω του Artist Relief Fund.

Αφρική

Σε συνεργασία με το Bloomberg Philanthropies, το ΙΣΝ υποστηρίζει με δωρεά ύψους 3 εκ. δολ. την πρωτοβουλία του Vital Strategies Resolve to Save Lives. Η Πρωτοβουλία θα δώσει τη δυνατότητα άμεσης αντιμετώπισης της πανδημίας σε κράτη της Αφρικής, ενισχύοντας την ενημέρωση σχετικά με τη σημασία της κοινωνικής απομόνωσης, τις επιπτώσεις στην αύξηση της πείνας και την προώθηση έγκυρης πληροφόρησης για τον COVID-19. Μέσω της δωρεάς θα διασφαλιστεί άμεση υποστήριξη των εργαζομένων που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της πανδημίας σε όλες τις χώρες της Αφρικής, όπως, μεταξύ άλλων, εκπαίδευση σχετικά με τον περιορισμό της μόλυνσης.

Εκτεταμένη διεθνής δράση

Για την άμεση ενίσχυση των πιο ευάλωτων πληθυσμών σε όλο τον κόσμο, το ΙΣΝ πραγματοποιεί δωρεά ύψους 3 εκ. δολ. στη UNICEF, συμβάλλοντας στην προσπάθεια του οργανισμού, με τίτλο UNICEF's COVID-19 response. Η πρωτοβουλία εστιάζει στη διασφάλιση πρόσβασης στην εκπαίδευση, την ψυχολογική υποστήριξη και στήριξη των εργαζομένων που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της πανδημίας, με παροχή προστατευτικού εξοπλισμού,

εκπαιδευτικού υλικού και βασικών ειδών έκτακτης ανάγκης. Το ΙΣΝ είναι ευγνώμον στην Εκτελεστική Διευθύντρια της UNICEF, Henrietta Fore, και στην ομάδα της για τη συνεργασία. Το ιδιαίτερα διευρυμένο δίκτυο και απόθεμα σε είδη έκτακτης ανάγκης -το μεγαλύτερο στον κόσμο- καθιστούν τον οργανισμό τον πλέον κατάλληλο για τη γρήγορη διάθεση των ειδών, εκεί που υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη.

Μακροπρόθεσμοι στόχοι

Η άμεση οικονομική υποστήριξη όσων έχουν μεγαλύτερη ανάγκη αποτελεί τη βασική φιλοσοφία που διέπει τον πρώτο κύκλο δωρεών. Σε δεύτερο χρόνο, το ΙΣΝ προσπαθεί να αξιολογήσει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα τους τρόπους αντιμετώπισης των αυξανόμενων κοινωνικοοικονομικών συνεπειών της κρίσης, όπως, μεταξύ άλλων, τις ελλείψεις σε βασικά είδη και τις συνέπειες στην ψυχική υγεία και εκπαίδευση. Παράλληλα, το ΙΣΝ υποστηρίζει την έρευνα και τον σχεδιασμό που θα οδηγήσουν στην επόμενη ημέρα.

Η δυνατότητα να ελέγξουμε τη διασπορά της νόσου είναι πολύ κρίσιμη κατά το επόμενο χρονικό διάστημα. Το ΙΣΝ είναι ιδιαίτερα υπερήφανο που υποστηρίζει το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins, με δωρεά 3 εκατομμυρίων δολ., για την κρίσιμη σημασία πρωτοβουλία με τίτλο COVID-19 Testing Insights Initiative.

Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι να παρέχει σε κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και το ευρύ κοινό περιεκτικά δεδομένα που προκύπτουν από τεστ για τον COVID-19, παράλληλα με αναλύσεις και οδηγίες από επιστήμονες και ειδικούς.

Η Πρωτοβουλία προκύπτει ως φυσική συνέχεια της μακροχρόνιας συνεργασίας, σε διαφορετικούς τομείς, μεταξύ του ΙΣΝ και του Πανεπιστημίου Johns Hopkins, όπως, μεταξύ άλλων, του Berman Institute of Bioethics και προσβλέπει να προσφέρει άμεση πρόσβαση σε απαραίτητες πληροφορίες που θα επηρεάσουν τις μελλοντικές αποφάσεις μας.

Οι δωρεές έρχονται σε συνέχεια της οικονομικής υποστήριξης συνολικού ύψους 3 εκ. δολαρίων στο Rockefeller University, στη Νέα Υόρκη, στο πλαίσιο της Διεθνούς Πρωτοβουλίας Δράσης για τον COVID-19. Η εν λόγω δωρεά στηρίζει το ερευνητικό έργο 18 εργαστηρίων για την θεραπευτική αντιμετώπιση της πανδημίας, επεκτείνοντας παράλληλα τη μακροχρόνια συνεργασία του ΙΣΝ και του Rockefeller University.

"Η πανδημία είναι εξ ορισμού παγκόσμια και για την αντιμετώπισή της απαιτείται μια διεθνής, συλλογική προσπάθεια. Όλοι μας στο ΙΣΝ δεσμευόμαστε να προωθήσουμε αυτήν την προσπάθεια με ταχύτητα και διαφάνεια, και να συνεργαστούμε με τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και συνεργάτες μας, για να αυξήσουμε τον θετικό αντίκτυπό της" καταλήγει η ανακοίνωση του ΙΣΝ.

TAP

1,5 εκατ. ευρώ για υποστήριξη των υγειονομικών υπηρεσιών σε Ελλάδα, Αλβανία και Ιταλία

■ Ποσό ύψους 1,5 εκατ. ευρώ θα διαθέσει ο Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου (TAP) για να υποστηρίξει το έργο των υγειονομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα, την Αλβανία και την Ιταλία, κατά της πανδημίας του COVID-19.

Ο διευθύνων σύμβουλος του TAP, Luca Schieppati, δήλωσε σχετικά: "Ο COVID-19 και οι επιπτώσεις του διαμορφώνουν μία δύσκολη πραγματικότητα για όλους μας. Στον TAP παρακολουθούμε στενά τις εξελίξεις και συνεισφέρουμε στην αποτροπή της περαιτέρω διασποράς του ιού, ακολουθώντας τις σχετικές οδηγίες των υγειονομικών αρχών και εφαρμόζοντας σειρά μέτρων. Παράλληλα, προσπαθούμε να υποστηρίξουμε τις τοπικές κοινότητες που μας φιλοξενούν". Το ποσό του 1,5

εκατ. ευρώ -δηλαδή 500.000 ευρώ σε κάθε φιλοξενούσα χώρα- πρόκειται να διατεθεί για την προμήθεια εξειδικευμένου νοσοκομειακού εξοπλισμού, μέσω ατομικής προσασίας, φαρμάκων κλπ, σύμφωνα με τις ανάγκες των αρμόδιων υπηρεσιών. Παράλληλα, σε συνεργασία με τις εργολήπτριες εταιρείες Bonatti και J&P Avax, ο TAP προσέφερε δύο οικίσκους τύπου isobox που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της κατασκευής του αγωγού και τα οποία παραδόθηκαν στους Δήμους Καστοριάς και 'Αργος Ορεστικού, για να αξιοποιηθούν ως επικουρικές ιατρικές εγκαταστάσεις. Στόχος αυ-

τής της πρωτοβουλίας είναι να υποστηρίξει τις προσπάθειες των τοπικών υγειονομικών υπηρεσιών να αντιμετωπίσουν τις αυξημένες υποχρεώσεις τους στην περιοχή αυτές.

Energean

Στηρίζει καινοτομία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

■ Πρωτοβουλίες σε τέσσερις χώρες στις οποίες ήδη δραστηριοποιείται, στο πλαίσιο της προσπάθειας καταπολέμησης της πανδημίας του κορωνοϊού, αναλαμβάνει η Energean. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα η Energean αποφάσισε να υποστηρίξει την ευρεσιτεχνία του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών και της Πνευμονολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που, σε συνεργασία με το Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών του «Αχιλλούλκειου» Γενικού Νοσοκομείου Βόλου και την εταιρεία TED 3D, έχουν θέσει σε παραγωγή επαναχρησιμοποιούμενες «Ασπίδες Προστασίας» για φορείς σε όλη την χώρα, το προσωπικό των οποίων βρίσκεται στο επίκεντρο της μάχης κατά του κορωνοϊού.

Πρόκειται για μια καινοτόμο ιδέα που δημιουργεί προσταθήμενη αξία στην ελληνική οικονομία και ενισχύει τη δημόσια υγεία και την κοινωνία μας σε μία ιδιαίτερα δύσκολη καμπή. Μέσω της στήριξης της ευρεσιτεχνίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, η Energean έχει διασφαλίσει

ότι «Ασπίδες Προστασίας» θα διατεθούν και στα νοσοκομεία, στα ΕΚΑΒ και στα Αστυνομικά Τμήματα στην Καβάλα, στον Πύργο Ηλείας και στα Ιωάννινα, δηλαδή σε περιοχές στις οποίες η Energean είναι παρούσα στην παραγωγή, στην ανάπτυξη και την έρευνα υδρογονανθράκων.

Οι δράσεις σε Ισραήλ, Αίγυπτο και Μαυροβούνιο: Παράλληλα, η Energean σε συνεργασία με την αλυσίδα αρτοποιιών Metuka, προχώρησε στη δωρεά τροφίμων στην ιατροφαρμακευτική ομάδα του νοσοκομείου Rambam στην πόλη Χάιφα στο Ισραήλ. Επίσης, η εταιρεία ανταποκρίθηκε στην έκκληση των Υπουργείων Υγείας, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Πετρελαίου της Αιγύπτου, προχωρώντας σε δωρεά που θα χρησιμοποιηθεί για τον εφοδιασμό νοσοκομείων, απομακρυσμένων κοινωνιών και ευάλωτων πολιτών με ιατροφαρμακευτικό υλικό. Τέλος, η Energean προχώρησε σε δωρεά και προς το παράρτημα του Ερυθρού Σταυρού στο Μαυροβούνιο.

Φάκελος

Coffee Island

Στηρίζει τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και τον Ερυθρό Σταυρό Πάτρας.

■ Μέσα σε αυτές τις ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες που βιώνει η Χώρα, η Coffee Island στηρίζει τους ανθρώπους που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μάχης απέναντι στην πανδημία, αλλά και τους συναθρώπους μας που το έχουν περισσότερο ανάγκη, υλοποιώντας ένα νέο πρόγραμμα κοινωνικών δράσεων.

Πιο συγκεκριμένα, αναγνωρίζοντας την καταλυτική συμβολή των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας στο σχεδιασμό, την οργάνωση και τον συντονισμό της δράσης για την αντιμετώπιση της πανδημίας, η εταιρεία προσφέρει στο προσωπικό της ΓΓΠΠ, όλων των απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό, καθώς και την πρώτη ύλη προϊόντων και αναλώσιμων υλικών για τη δημιουργία ροφημάτων κατά τη διάρκεια της 24ωρης βάρδιας. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο ρόλος της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προ-

στασίας, κρίνεται ακόμα πιο ζωτικός για το επόμενο διάστημα, όπου λαμβάνει χώρα η σταδιακή άρση των μέτρων και επιστροφή των πολιτών στη νέα καθημερινότητα. Την ίδια στιγμή, με έντονο το αίσθημα της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία στη οποία δραστηριοποιείται, η Coffee Island υποστηρίζει τον Ερυθρό Σταυρό Πάτρας, προσφέροντας τρόφιμα, είδη υγιεινής, αλλά και άλλα είδη πρώτης ανάγκης σε 250 οικογένειες που το χρειάζονται. «Ως μια αμιγώς ανθρωποκεντρική εταιρεία, το να συμβάλουμε με τις δικές μας δυνάμεις στη δύσκολη πραγματικότητα που βιώνει ο τόπος, είναι μία φυσική εξέλιξη για

εμάς. Ο μόνος τρόπος να ξεπεράσουμε αυτή την κρίση είναι να παραμείνουμε ενωμένοι απέναντι στον κοινό σκοπό», δήλωσε ο Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης, CEO της Coffee Island

Anytime

Προσφέρει 1.500 tablets σε δημόσια σχολεία

■ Η Anytime, διαθέτει δωρεάν 1.500 tablets σε σχολικές μονάδες, που θα αποτελέσουν περιουσία των σχολείων και μετά τη λήξη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ο συγκεκριμένος εξοπλισμός θα καταμεληθεί σε δημόσια σχολεία στους νομούς της χώρας, με τις μεγαλύτερες ανάγκες, ώστε να βελτιωθεί η εκπαίδευση από απόσταση, αλλά και να αναπτυχθούν σε βάθος χρόνου οι ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών.

Με αυτόν τον τρόπο, υποστηρίζεται η προσπάθεια που κάνουν καθημερινά εκπαιδευτικοί και μαθητές, ώστε η διαδικασία της μάθησης να εξυπηρετείται αποτελεσματικά και με ασφάλεια, εξοικειώνοντας ταυτόχρονα τους μαθητές με τον ψηφιακό τρόπο και την online διδασκαλία.

"Αποτελεί, η πρωτόγνωρη κατάσταση και για την εκπαίδευση, μια ευκαιρία θετικής ανάγνωσης των προκλήσε-

Είμαστε δίπλα στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς

ων ειδικότερα για τα παιδιά. Γνωρίζοντας άριστα τα πλεονεκτήματα των online διαδικασιών, πιστεύουμε στην προστιθέμενη αξία των ψηφιακών δυνατοτήτων για τη μάθηση. Με την προσφορά αυτή αλλά και συναφείς ενέργειες, στεκόμαστε δίπλα στους μαθητές, τις οικογένειές τους και τους εκπαιδευτικούς, αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο της εκπαίδευσης και της ενίσχυσης των ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και του Υπουργείου Παιδείας", τονίζει σχετικά ο Γιάννης Καντώρος, Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου INTERAMERICAN, στον οποίο ανήκει η Anytime, συμπληρώνοντας ότι αξίζει κάθε στιγμή περισσότερη πρόσβαση στη γνώση.

Η Anytime αποβλέπει, κυρίως, στην υποστήριξη των πιο αδύναμων οικονομικά οικογενειών, που δυσκολεύονται να έχουν ψηφιακό εξοπλισμό στο σπίτι για την ένταξη των παιδιών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

ΔΩΔΩΝΗ

Προσέφερε πάνω από 2 τόνους προϊόντων για την στήριξη ευπαθών ομάδων

■ Προϊόντα που ξεπέρασαν τους 2 τόνους πρόσφερε η ΔΩΔΩΝΗ, κορυφαία γαλακτοβιομηχανία της Ηπείρου, τον τελευταίο ένα μήνα για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων σε Ήπειρο, Άρτα, Πρέβεζα, Θεσπρωτία και Αθήνα υποστηρίζοντας την κοινή εθνική προσπάθεια για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Στο πλαίσιο του διευρυμένου προγράμματος εταιρικής ευθύνης «Η Γεύση του Καλού», η εταιρεία στάθηκε στο πλευρό εκατοντάδων οικογενειών και ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, διαθέτοντας υψηλής ποιότητας γαλακτοκομικά προϊόντα για την κάλυψη των διατροφικών τους αναγκών, προσφέροντας παράλληλα σημαντική ποσότητα υλικού υγειονομικού ενδιαφέροντος για τις ανάγκες του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων.

Για την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων η εταιρεία συνεργάστηκε με την Περιφέρεια Ηπείρου και τους Δήμους Ιωαννίνων, Άρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας και Ζίτσας, με τις Μητροπόλεις των νομών αυτών, καθώς και με το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου (ΚΥΑΔΑ). Ο κ. Μιχάλης Παναγιωτάκης, Αναπληρωτής

Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΩΔΩΝΗ δήλωσε σχετικά: «Η οικογένεια της ΔΩΔΩΝΗ παραμένει πιστή στις αξίες που πρεσβεύει. Σε περιπτώσεις κρίσεων, η κοινωνική συνεισφορά, η αλληλεγγύη, ο εθελοντισμός και η ενότητα είναι απαραίτητες αξίες που μας βοηθούν να ξεπεράσουμε τις όποιες δυσκολίες και να βρούμε νικητές. Η

στήριξη της κοινωνίας και των συνανθρώπων μας αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του DNA μας και ειδικά τώρα, που η προσφορά έχει μεγαλύτερη αξία από ποτέ, φροντίσαμε μέσω του προγράμματος «Η Γεύση του Καλού» να συμβάλλουμε εκεί όπου υπάρχει πραγματική ανάγκη.»

Τα τελευταία 7 χρόνια η εταιρεία έχει προσφέρει περισσότερους από 50 τόνους προϊόντων και πάνω από 10 εκατομμύρια μερίδες γαλακτοκομικών ειδών για την στήριξη μη κερδοσκοπικών οργανισμών και κοινωνικών δράσεων ανά την Ελλάδα. Επιπλέον, από την πρώτη στιγμή της υγειονομικής κρίσης, η ΔΩΔΩΝΗ προχώρησε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας της και έλαβε αυστηρά μέτρα για την προστασία της υγείας των ανθρώπων της και των συνεργαζόμενων παραγωγών της.

Η γεύση του καλού.

Πλαίσιο

Tablets σε 87 σχολεία ακριτικών περιοχών

■ Στη δωρεά tablet σε 87 σχολεία ακριτικών και δύσκολα προσβάσιμων περιοχών προχωρά το Πλαίσιο. Στην πρωτοβουλία αυτή του Πλαισίου, πρωταγωνιστούν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι της εταιρείας, που στελεχώνουν την εθελοντική ομάδα #plai_sou. Με την ευχή να πέσουν σύντομα οι μάσκες προστασίας, οι πάνω από 300 εθελοντές της ομάδας αναλαμβάνουν ξανά δράση.

Έτσι, σε λίγες μέρες μαθητές από τον Άη Στράτη, τα Κουφονήσια, τις Οινούσσες, τη Νίσυρο, τους Λειψούς, τους Φούννους, τη Χρυσοβίτσα, αλλά και από άλλα μέρη της Ελλάδας θα έχουν το δικό τους tablet ώστε να μπορούν να παρακολουθούν κανονικά τα μαθήματα με τη μέθοδο της τηλεδιδασκαλίας. Τα tablet αυτά -δωρεά του Πλαισίου στο υπουργείο Παιδείας- θα καλύψουν τις ανάγκες 87 σχολείων σε ακριτικές -και όχι μόνο- περιοχές.

Παράλληλα, οι πρωτοβουλίες της εταιρείας και των εθε-

λωντών της δεν σταματούν εκεί. Πιο συγκεκριμένα, η ομάδα #plai_sou ανέλαβε να στηρίξει και μια ακόμα πραγματικά ευάλωτη κοινωνική ομάδα, αυτή των αστέγων. Οι άνθρωποι αυτοί, τη στιγμή που όλοι "μένουμε σπίτι" δεν έχουν εστία για να προστατευθούν. Έτσι, το Πλαίσιο προχώρησε στην αγορά συνδρομών του περιοδικού "Σχεδία" ώστε να στηρίξει οικονομικά τους πωλητές δρόμου.

Τέλος, η εταιρεία ανταποκρίθηκε στο γενικό κάλεσμα του Γηροκομείου Αθηνών, παρέχοντας προϊόντα καθαρισμού για να απολυμανθούν οι χώροι του και να αισθάνονται πιο ασφαλείς οι φιλοξενούμενοί του.

● φάκελος

Chiquita

Δωρίζει πάνω από 1,5 εκ. μπανάνες & προμήθειες σε ευάλωτες κοινότητες σε όλο τον κόσμο

■ Η Chiquita συνεχίζει τις πρωτοβουλίες για στήριξη ευπαθών ομάδων και παροχή βοήθειας και ειδών σε ανθρώπους σε όλο τον κόσμο στις ιδιαίτερες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί λόγω της πανδημίας. Μέσα από συνεργασίες με οργανισμούς όπως το Feeding America(R) και διάφορα νοσοκομεία και σχολεία σε όλο τον κόσμο η Chiquita έχει διαθέσει πάνω από 1,5 εκ. μπανάνες και είδη πρώτης ανάγκης όπως προστατευτικές στολές σε Γουατεμάλα, Ονδούρα, Παναμά, ΗΠΑ και Ιταλία. Η εταιρεία σχεδιάζει να επεκτείνει τις προσπάθειες στήριξης και σε άλλες χώρες στην Ευρώπη. Οι δωρεές επικεντρώνονται στη βοήθεια των πιο ευάλωτων πληθυσμών στην πανδημία, όπως των παιδιών και των ηλικιωμένων που έχουν πληγεί από ελλείψεις τροφίμων. Παράλληλα, η Chiquita έχει αφαιρέσει την Miss Chiquita από το λογότυπό της για πρώτη φορά στην ιστορία της για να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να μείνουν σπίτι και να παραμείνουν ασφαλείς.

HENKEL

Οικονομική ενίσχυση και δωρεά προϊόντων προσωπικής και οικιακής υγιεινής

■ Η Henkel ανακοινώνει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα οικονομικής συνεισφοράς και αλληλεγγύης προς εργαζομένους, πελάτες και τις κοινότητες που έχουν επηρεαστεί σε όλο τον κόσμο. Συγκεκριμένα, η Henkel στο πλαίσιο της παγκόσμιας πρωτοβουλίας προχώρησε σε:

- Δωρεά 2 εκατομμυρίων ευρώ στο ταμείο COVID-19 του Ιδρύματος ΠΟΥ/ΟΗΕ (WHO/UF) και σε επιλεγμένους οργανισμούς.
- Δωρεά 5 εκατομμυρίων τεμαχίων προϊόντων προσωπικής και οικιακής υγιεινής.
- Παραγωγή απολυμαντικών στα εργοστάσια της Henkel.
- Ευέλικτους όρους πληρωμής για τα κομμητήρια.
- Διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στο χώρο εργασίας και εργασία από το σπίτι.

Στην Ελλάδα, η Henkel Hellas, ανταποκρινόμενη στις κοινωνικές ανάγκες που δημιουργούνται στη δύσκολη αυτή συγκυρία, προχώρησε άμεσα στη προσφορά 15.000 προϊόντων Προσωπικής και Οικιακής Υγιεινής, όπως: σαμπουάν, κρέμες μαλλιών, αφρόλουτρα, αποσμητικά, απορρυπαντικά, καθαριστικά τουαλέτας και εντομοκτόνα. Στόχος της εταιρείας είναι η ανακούφιση και βελτίωση των καθημερινών συνθηκών διαβίωσης των παιδιών και ηλικιωμένων που φιλοξενούνται στο Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας και στο Γηροκομείο Αθηνών. Παράλληλα, η Henkel βρίσκεται δίπλα στους Αθηναίους δημότες που είναι ευάλωτοι στην κρίση και υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι plus» του Δήμου Αθηναίων για την κάλυψη των αναγκών και παροχή βασικών αγαθών στις κατ' οίκον επισκέψεις.

Ελληνικά Πετρέλαια

Προσφορά υπεσύγχρονου συστήματος μοριακής διάγνωσης στο νοσοκομείο «ΑΤΤΙΚΟΝ»

■ Παραδόθηκε στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο "ΑΤΤΙΚΟΝ" σύστημα προηγμένης τεχνολογίας, που κατόρθωσε να εξασφαλίσει εγκαίρως ο Όμιλος Ελληνικά Πετρέλαια από τις ΗΠΑ, για τη διενέργεια τεστ μοριακής διάγνωσης για τον Covid-19. Τις επόμενες ημέρες αναμένεται από την κατασκευάστρια εταιρεία ένα πανομοιότυπο σύστημα, το οποίο προορίζεται για το νοσοκομείο "ΑΧΕΠΑ", μονάδα αναφοράς για την αντιμετώπιση του κορονοϊού στη Βόρεια Ελλάδα. Πρόκειται για πλήρως αυτοματοποιημένο σύστημα Μοριακής Διάγνωσης για ανίχνευση του ιού SARS CoV-2 σε συμπτωματικούς, αλλά και ασυμπτωματικούς ασθενείς. Ολοκληρώνει με την πλέον σύγχρονη τεχνολογία όλα τα στάδια δίχως να απαιτείται ανθρώπινη παρέμβαση. Εκτελεί διπλάσιους διαγνωστικούς ελέγχους ημερησίως, δίνοντας αποτελέσματα σε πολύ σύντομο χρόνο, σε σχέση με τις δυνατότητες που είχε έως σήμερα το Π.Γ.Ν ΑΤΤΙΚΟΝ. Ο Όμιλος προσφέρει και 10.000 ειδικά αντιδραστήρια για τη διασφάλιση της απαιτούμενης επάρκειας ελέγχων για τουλάχιστον δύο μήνες. Το συγκεκριμένο σύστημα μπορεί να αξιοποιηθεί και για διαφορετικού είδους αναγκαίους εργαστηριακούς ελέγχους, όπως για HIV, ιογενείς ηπατίτιδες, ερπητοϊού, στρεπτόκοκκου, άλλα και για πολλές ακόμη περιπτώσεις. Η προμήθεια του σύγχρονου ιατρικού εξοπλισμού απο-

τελεί τμήμα της συνολικής προσφοράς ύψους 8 εκατ. ευρώ από τον Όμιλο ΕΛΠΕ προς το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Πραγματοποιήθηκε ύστερα από συνεννόηση με τα συναρμόδια Υπουργεία και τις Διοικήσεις των Νοσοκομείων, με στόχο την κάλυψη των άμεσων αναγκών επείγουσας σημασίας για την αντιμετώπιση της επιδημίας. Έρχεται να προστεθεί στο σημαντικό πρόγραμμα δράσεων του Ομίλου, το οποίο είναι σε πλήρη εξέλιξη και αυτήν τη χρονιά στο πλαίσιο της Εταιρικής του Υπευθυνότητας. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Ελληνικά Πετρέλαια κ. Ανδρέας Σιάμισις, τόνισε για τη συγκεκριμένη προσφορά: "Για ακόμη μια φορά στεκόμαστε στο πλευρό του κάθε Έλληνα, γιατί αντιλαμβανόμαστε τις δράσεις που υλοποιούμε ως ένα αυτονόητο καθήκον προς το κοινωνικό σύνολο, ώστε να ξεπεραστεί κι αυτή η κρίση. Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος που καταφέραμε μέσα από συντονισμένες ενέργειες, σε πολύ λίγο χρόνο και κάτω από ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες στην παγκόσμια αγορά ιατρικού εξοπλισμού, να εξασφαλίσουμε τα σύγχρονα συστήματα μοριακής ανάλυσης από τις ΗΠΑ. Θα συνεχίσουμε τις δράσεις μας προκειμένου να αντιμετωπίσουμε αυτήν την πανδημία όσο καλύτερα μπορούμε, να επιστρέψουμε ασφαλείς στην κανονικότητά μας, για να συνεχίσουμε την πορεία μας προς ένα καλύτερο μέλλον".

Senfluga

Δωρεά 500.000 ευρώ για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19

■ Η κοινοπραξία Senfluga, που αποτελεί τον βασικό μέτοχο του ΔΕΣΦΑ, στέκεται δίπλα στον ελληνικό λαό και στηρίζει έμπρακτα τις προσπάθειες της Ελληνικής Πολιτείας για την ανάσχεση της πανδημίας COVID-19. Για τον σκοπό αυτό, η εταιρεία προφέρει 500.000 ευρώ κυρίως στο Εθνικό Σύστημα Υγείας όπως και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως η ActionAid Ελλάς, οι Γιατροί του Κόσμου και η ΙΑΣΙΣ, οι οποίες αναπτύσσουν σημαντική κοινωνική δράση και συνδράμουν τις προσπάθειες της Ελληνικής Πολιτείας για την ανακούφιση των

πολιτών/του κοινωνικού συνόλου. Μέσω του δικτύου της Senfluga κατέστη δυνατή η αγορά 90.000 αδιαβρήχων χειρουργικών στολών από την Κίνα, οι οποίες θα σταλούν στην Ελλάδα μέσα στις επόμενες μέρες. Η Senfluga είναι ο μεγαλύτερος μέτοχος του Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) της Ελλάδος. Πρόκειται για μια διεθνή κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν η Ιταλική Snam (54%), η Ισπανική Enagas (18%), η Βελγική Fluxys (18%) και ο Όμιλος Κοπελούζου (10%).

Ίδρυμα Μποδοσάκη-The Coca-Cola Foundation

Μία νέα πραγματικότητα, με νέα ατομικά και συλλογικά καθήκοντα

■ Διανύουμε μία πρωτόγνωρη περίοδο, η οποία θέτει πολλά ερωτήματα αλλά και νέες προκλήσεις για την επόμενη ημέρα. Σε παγκόσμιο επίπεδο η κρίση του κορονοϊού έχει φέρει στο προσκήνιο καινούργια δεδομένα τόσο για την οικονομία όσο και για την κοινωνία, διαμορφώνοντας νέες συνθήκες λειτουργίας για τις επιχειρήσεις, μεταβάλλοντας, την ίδια στιγμή, σημαντικά την καθημερινότητα των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερα ελπιδοφόρο πως από την αρχή της πανδημίας, μεγάλες εταιρείες δεσμεύτηκαν να σταθούν στο πλευρό των τοπικών κοινωνιών ώστε αυτή η κρίση να ξεπεραστεί όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.

Ενδεικτικά, η Google, σε ανακοίνωσή της, μέσα από μία ειδική ενότητα στο site της, αναφέρει πως έως τις 30 Απριλίου για κάθε 1 δολάριο που δωρίζεται, θα προσφέρει 2 δολάρια στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, μέσω του Ίδρυματος του ΟΗΕ, για την ενίσχυση του Ταμείου Αλληλεγγύης για τον COVID-19, με στόχο τη συγκέντρωση 7,5 εκατ. δολαρίων.

Έπειτα, η Google μαζί με την Apple ετοιμάζουν από κοινού ένα σύστημα παρακολούθησης για τον κορονοϊό μέσα στα Android και τα iOS. Οι δύο εταιρείες ανακοίνωσαν πρόσφατα τη συνεργασία τους για τη δημιουργία νέων APIs, που με τη βοήθεια του Bluetooth θα ειδοποιούν έναν χρήστη σε περίπτωση που βρίσκεται κοντά σε κάποιον που έχει βρεθεί θετικός στον κορονοϊό. Τα APIs των Apple και Google θα είναι διαθέσιμα από το Μάιο, ωστόσο, στους επόμενους μήνες αυτού του είδους η παρακολούθηση μέσω Bluetooth θα ενσωματωθεί στα λειτουργικά συστήματα Android και iOS.

Μία άλλη αξιοσημείωτη περίπτωση είναι και η συμβολή της The Coca-Cola Company μαζί με τους Εμφια-

λωτές της και το Ίδρυμα της Coca-Cola (The Coca-Cola Foundation), που συνεισφέρει πάνω από 120 εκατομμύρια σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς για την ανακούφιση των ανθρώπων που πλήττονται περισσότερο από τον COVID-19. Με τον τρόπο αυτό εστιάζει στην ενίσχυση νοσοκομειακού εξοπλισμού, στη στήριξη του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού και στη διάθεση τροφίμων για τις ευπαθείς ομάδες.

Τέλος και η P&G στηρίζει τον αγώνα ενάντια στην πανδημία του κορονοϊού, προσφέροντας προϊόντα, ύψους 15 εκατ. δολάρια σε είδη προσωπικής υγιεινής και οικιακής φροντίδας. Εκατομμύρια προϊόντα από περισσότερα από 30 brands της εταιρείας έχουν διατεθεί μέχρι στιγμής σε περισσότερες από 20 χώρες ανά τον κόσμο. Παράλληλα, η P&G προχώρησε στην εφαρμογή νέων γραμμών παραγωγής για απολυμαντικό χεριών στις εγκαταστάσεις της, με σκοπό την παραγωγή χιλιάδων λίτρων τουλάχιστον ανά εβδομάδα. Η συνεισφορά και σε τοπικό επίπεδο είναι εξίσου ελπιδοφόρα για ένα καλύτερο μέλλον.

Με την υγειονομική κρίση να κάνει αισθητή την παρουσία της και στη χώρα μας, φέροντας μαζί της καθοριστικές αλλαγές σε όλες τις εκφάνσεις των δραστηριοτήτων της, ο ιδιωτικός και δημόσιος τομέας, καθώς και η κοινωνία των πολιτών χρειάστηκε να προσαρμοστούν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα στη νέα πραγματικότητα. Από την πρώτη στιγμή, επιχειρήσεις και οργανισμοί στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων, προστατεύοντας τους ανθρώπους τους και λαμβάνοντας ενεργή δράση για να σταθούν στο πλευρό του Εθνικού Συστήματος Υγείας, των ευπαθών ομάδων και του συνόλου της κοινωνίας μας, αποδεικνύοντας πως μέσω της συνεργασίας μπορούμε να καταφέρουμε πολλά.

Η ανταπόκριση ήταν πρωτοφανής. Μικρές και μεγάλες

εταιρίες, οργανισμοί και ιδρύματα, παρά τις μεταβολές που είχαν υποστεί στον ρυθμό λειτουργίας και την οικονομική τους ευημερία, προχώρησαν άμεσα σε πρωτοβουλίες και κοινωνικές δράσεις ώστε να συμβάλλουν εκεί όπου υπάρχει ανάγκη και να στηρίξουν την εθνική προσπάθεια. Με τον τρόπο αυτό, δείχνουν πως δεν λειτουργούν κατά μόνας και ξέχωρα από το κοινωνικό σύνολο, αλλά ως μέρη των κοινωνιών, στις οποίες δραστηριοποιούνται για το καλό όλων και όχι των λίγων.

Το πρόγραμμα που υλοποιεί το Ίδρυμα Μποδοσάκη με την υποστήριξη του Ίδρυματος της Coca-Cola (The Coca-Cola Foundation) αποτελεί ένα τέτοιο παράδειγμα. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που έχει ως στόχο την ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων και περιλαμβάνει:

- 2 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, πλήρως εξοπλισμένες, που διαθέτουν αναπνευστήρες θετικής πίεσης, μόνιτορ συνεχούς παρακολούθησης ζωτικών λειτουργιών και ηλεκτρικές θεραπευτικές κλίνες
- Αντιδραστήρια για την υλοποίηση 12.000 διαγνωστικών ελέγχων κορονοϊού, στηρίζοντας το έργο και τον αγώνα του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας και των νοσηλευτικών ιδρυμάτων
- Υποστήριξη του προγράμματος "Βοήθεια στο Σπίτι Plus" του Δήμου Αθηναίων, μέσω της κατ' οίκον παράδοσης αγαθών πρώτης ανάγκης.

Επιπλέον, σε εγχώριο επίπεδο, η Coca-Cola στην Ελλάδα (Coca-Cola Τρία Έψιλον και Coca-Cola Hellas) έχει προχωρήσει στη δωρεά 1 πλήρως εξοπλισμένης Μονάδας Εντατικής Θεραπείας, 3 αναπνευστήρων για την κάλυψη επιπλέον αναγκών των μονάδων εντατικής θεραπείας και στην προσφορά 447.000 προϊόντων σε περισσότερους από 19.000 γιατρούς και νοσηλευτές που αυτές τις μέρες βρίσκονται στην "πρώτη γραμμή" μιας συντονισμένης εθνικής προσπάθειας, εργαζόμενους στον τομέα της καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων και σε Κοινωνικά Παντοπωλεία όλης της χώρας, μία προσφορά που θα συνεχιστεί για όσο χρειαστεί. Παράλληλα, συμβάλλουν ενεργά στην καθημερινή διανομή των αναγκών αγαθών προς τους επωφελούμενους του προγράμματος "Βοήθεια στο Σπίτι", με την πολύτιμη συμμετοχή των εργαζομένων τους.

Με γνώμονα την κάλυψη των σημαντικών αναγκών και την καλύτερη αντιμετώπιση αυτής της κρίσης, οι συνεργασίες και τα προγράμματα συνεισφοράς αποτελούν ίσως ένα από τα σημαντικότερα ζητούμενα και ένα από τα κυριότερα επιτεύγματα που θα βοηθήσουν το κράτος, την κοινωνία και όλους μας να βγούμε από αυτήν την "μαύρη" πραγματικότητα πιο δυνατοί και πιο αλληλέγγυοι γνωρίζοντας πως όταν δουλεύουμε μαζί, μπορούμε να τα καταφέρουμε, μπορούμε να πάμε μπροστά και μπορούμε να κάνουμε την διαφορά - όσο μικρή ή μεγάλη και αν είναι αυτή, σίγουρα μετράει.

ΑΔΜΗΕ

Δωρεά 200.000 ειδικών масκών για Ιατρούς και νοσηλευτές του ΕΣΥ

■ Δωρεά 200.000 ειδικών масκών προστασίας N95 (τύπου FFP2) οι οποίες προορίζονται για το Ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων, προσφέρει ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Οι ενισχυμένες μάσκες, οι οποίες προορίζονται για το Ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των δημόσιων νοσοκομείων, έφτασαν με ειδική πτήση της Aegean Airlines στο αεροδρόμιο "Ελευθέριος Βενιζέλος" το Σάββατο 25 Απριλίου και παρελήφθησαν από αρμόδιο προσωπικό του Υπουργείου Υγείας. Η πρωτοβουλία πραγματοποιείται σε συνέχεια της δωρεάς Ιατρικού εξοπλισμού ύψους 370.000 ευρώ σε τέσσερα νοσοκομεία αναφοράς από τον ΑΔΜΗΕ και της δωρεάς 500.000 масκών από τον στρατηγικό εταίρο State Grid Corporation of China.

Ο Υπουργός Υγείας Βασίλης Κικίλιας δήλωσε: Ο ΑΔΜΗΕ στηρίζει από την πρώτη στιγμή το Εθνικό Σύστημα Υγείας, στηρίζει τους γιατρούς, τους νοσηλευτές και το παραϊατρικό προσωπικό, ιδιαίτερα αυτούς που βρίσκονται μέσα στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κωστή Χατζηδάκη, τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του ΑΔΜΗΕ Μάνο Μανουσάκη.

Φάκελος

Κοινωνικές Ίδρυμα Μιχαήλ Ν. Στασινόπουλος - ΒΙΟΧΑΛΚΟ

Θα διαθέσει ποσό 650.000 ευρώ σε νοσοκομειακό εξοπλισμό και αναλώσιμα

■ Με σκοπό τη συμβολή στην αντιμετώπιση της μεγάλης κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας από την εξάπλωση του νέου κορωνοϊού, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Ν. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΙΟΧΑΛΚΟ αποφάσισε να προχωρήσει, σε πρώτη φάση, σε δωρεά ύψους 650.000 ευρώ σε νοσοκομειακό εξοπλισμό και αναλώσιμα - για την ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Υγείας- καλύπτοντας συγκεκριμένες ανάγκες, κατόπιν συνεννόησης με τους αρμόδιους φορείς.

Εκφράζει έτσι, την επιθυμία του να σταθεί στο πλευρό των δοκιμαζομένων ασθενών, ιατρών, νοσηλευτών και του εν γένει προσωπικού των νοσοκομείων της πατρίδας μας, στη δύσκολη περίοδο που διανύουμε.

Το ποσό της δωρεάς συγκεντρώθηκε από τη συνδρομή των θυγατρικών εταιριών της ΒΙΟΧΑΛΚΟ και συγκεκριμένα από τις εταιρίες ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε. με το ποσό των 400.000

ευρώ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε. με το ποσό των 160.000 ευρώ και ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε. με το ποσό των 90.000 ευρώ.

Όμιλος Olympia

Δωρεά ύψους 2 εκατ. ευρώ για την αντιμετώπιση του COVID-19

■ Με αίτημα ευθύνης ο Όμιλος Olympia, ιδρύσεως Πάνου Γερμανού, προχωρά σε δωρεά ιατρικού και τεχνολογικού εξοπλισμού ύψους 2 εκατ. ευρώ σε συνεργασία με τα Υπουργεία Παιδείας και Υγείας με στόχο την αντιμετώπιση του COVID-19. Η δωρεά θα υλοποιηθεί μέσα από τις εταιρίες-μέλη του, Public-Media Markt και SUNLIGHT.

Συγκεκριμένα, η εταιρεία Public-MediaMarkt θα παραδώσει 3.230 συσκευές τεχνολογίας (laptops και tablets κ.α.) και οικιακές συσκευές στα δημόσια σχολεία εύλωτων οικονομικά περιοχών, σε 6 νοσοκομεία αναφοράς (Σωτηρία, Ευαγγελισμός, Παμμακάριστος, ΑΧΕΠΑ - Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου), στο νοσοκομείο Παίδων "Αγλαΐα Κυριακού" και σε 20 δομές προστασίας και φιλοξενίας παιδιών.

Ομοίως, η SUNLIGHT θα παραδώσει ιατρικό εξοπλισμό στο Γενικό Νοσοκομείο Ξάνθης, στο "Σισμανόγλειο" Γενικό Νοσοκομείο Κομοτηνής και στο Γενικό Νοσοκομείο Καβά-

λας. Παράλληλα, θα προσφέρει 770 laptops στα συνολικά 364 δημόσια σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους δήμους Καβάλας, Ξάνθης, Τοπίου Μύκης, Αβδήρων και Κομοτηνής. Τέλος, θα υποστηρίξει με τεχνολογικό εξοπλισμό τη λειτουργία τοπικών φορέων σε Ξάνθη και Κομοτηνή.

Επιπροσθέτως, ο Όμιλος Olympia έχει ενημερώσει το Υπουργείο Υγείας για τη διάθεση του ποσού των €500.000 με σκοπό την αγορά τεστ ανίχνευσης του COVID-19 -όποτε αυτά εγκριθούν από τις αρμόδιες Επιτροπές.

Η υλοποίηση της δωρεάς προς τα Υπουργεία Παιδείας και Υγείας θα υποστηριχθεί από την Deloitte και το Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων/Junior Achievement Greece. Μέρος της δωρεάς θα ενισχύσει το Πρόγραμμα "Ψηφιακό Σχολείο για Όλους" του Ιδρύματος Μποδοσάκη που στοχεύει στην ισότιμη πρόσβαση στη σύγχρονη εκπαίδευση. Η διαδικασία της δωρεάς προς τους κοινωνικούς φορείς παιδικής πρόνοιας της χώρας υποστηρίζεται από το μη κερδοσκοπικό σωματείο ΔΕΣΜΟΣ.

ΑΛΦΑ

Στηρίζει Δήμους σε όλη την Ελλάδα με την προσφορά προστατευτικών στολών μίας χρήσης

■ Τον τελευταίο καιρό, τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης έχουν δώσει άλλη διάσταση και νόημα στην επαφή με τους δικούς μας ανθρώπους. Όμως πέρα από τα αγαπημένα μας πρόσωπα, υπάρχουν και οι συνάνθρωποί μας που έχουν ανάγκη. Η ΑΛΦΑ, αναγνωρίζοντας την σημασία και την κρισιμότητα της διαρκούς προστασίας όλων μας, βρίσκεται στο πλευρό του δήμου Αθηναίων και της ΚΕΔΕ (Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος) προχωρώντας σε δωρεά προστατευτικών στολών μίας χρήσης για τους εργαζόμενους στην καθαριότητα των Δήμων και Κοινοτήτων της χώρας μας. Αυτή δεν είναι παρά μια πράξη αναγνώρισης σε όλους εκείνους που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή δράσης, όπως τα

ιατρεία και οι κοινωνικές υπηρεσίες όπου επιβάλλεται η χρήση των ειδικών στολών για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Καθώς οδεύουμε - με αργά αλλά σταθερά βήματα - προς την σταδιακή αποκλιμάκωση των περιοριστικών μέτρων κυκλοφορίας, είναι δεδομένο ότι οι ανάγκες σε υγειονομικό υλικό των δήμων όλης της χώρας θα παραμείνουν βασική προτεραιότητα για την προστασία όλων μας, για αρκετό καιρό ακόμα. Η ΑΛΦΑ, πιστή στις αξίες της και στη σημασία των σχέσεων που κρατούν τον άνθρωπο ψυχικά ζωντανό

σε αυτή την δύσκολη περίοδο που όλοι βιώνουμε, προχωρά την στήριξη της στις ανθρώπινες σχέσεις ένα βήμα παρακάτω με μία κίνηση κοινωνικής αλληλεγγύης και προσφοράς.

DEMO ABEE ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Δωρεά 60 monitors μέτρησης ζωτικών λειτουργιών

■ Η Βιομηχανία Φαρμάκων DEMO προχώρησε στη παραγωγή 60 monitors μέτρησης ζωτικών λειτουργιών για τον εξοπλισμό των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ, τα οποία θα παραδώσει τις επόμενες ημέρες στα νοσοκομεία αναφοράς για τον COVID 19, ενώ έστειλε χειρουργικές μάσκες στο Νοσοκομείο Ερυθρός Σταυρός. Η εταιρεία θα παραλάβει σύντομα τα monitors αξίας 260.000€ και άμεσα θα προχωρήσει στη παράδοσή τους.

Η DEMO, όπως και όλες οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες, εργάζονται όλο το εικοσιτετράωρο για να διασφαλίσουν ότι οι γιατροί και οι νοσηλευτές που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μάχης καθώς και τα φαρμακεία σε ολόκληρη τη χώρα θα έχουν στη διάθεση τους τα φάρμακα που χρειάζονται οι ασθενείς. Η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αποδεικνύεται ένας κλάδος στρατηγικής σημασίας για την επιβίωση της χώρας. Στα βασικά φάρμακα η Ελλάδα δεν εξαρτάται από το κλείσιμο των συνόρων και τους περιορισμούς κυκλοφορίας. Παράγουμε τα δικά μας ελληνικά φάρμακα και εξασφαλί-

ζουμε την απρόσκοπτη πρόσβαση των ασθενών σε αυτά. Στηρίζουμε με όλες τις δυνάμεις μας -και θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε για όσο χρειαστεί- το εθνικό σύστημα υγείας και τον Έλληνα ασθενή. Η DEMO, έχει πάρει όλα τα μέτρα προστασίας που έχει υποδείξει η Πολιτεία για την ασφάλεια

των εργαζομένων της, εφαρμόζει τη μέθοδο της τηλεργασίας, ενώ τα τμήματα παραγωγής, ποιότητας και διανομής εργάζονται ανελλιπώς, και καθημερινά εξυπηρετούν παραδίδοντας στα νοσοκομεία φαρμακευτικό υλικό. Οι παραδόσεις του εξωτερικού συνεχίζονται μάχιμα καθώς η ανάγκη είναι μεγάλη και στις ευρωπαϊκές χώρες.

Ως ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια της Ευρώπης στη παραγωγή ενεσίμων είναι από το 1965 κατά βάση στη νοσοκομειακή αγορά εγχώρια και διεθνή αφού εξαγεί σε 85 χώρες. Στέκεται δίπλα στο νοσηλευτικό και ιατρικό προσωπικό της χώρας και κυρίως στους ασθενείς αυτές τις δύσκολες στιγμές με τη ευχή να βγούμε όλοι γρήγορα και υγιείς από αυτή τη κρίσιμη κατάσταση που έπληξε όλο σχεδόν τον πλανήτη και την ανθρωπότητα.

ΑΓΟΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Η επόμενη μέρα μετά την κρίση

Αυτήν την ερώτηση θέσαμε σε στελέχη της ελληνικής αγοράς αυτοκινήτου και στις επόμενες γραμμές διαβάστε τις απαντήσεις - όσων εταιρειών απάντησαν.

ΕΡΕΥΝΑ: Γιάννης Σταυρόπουλος

Τάκης Θεοχαράκης
Nissan, Νικ. Ι Θεοχαράκης Α.Ε.
Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

«Καθώς η πανδημία του κορωνοϊού βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η έκταση των συνεπειών της. Κατά κοινή ομολογία ο κρατικός μηχανισμός επέδειξε πολύ καλό χειρισμό της πρωτόγνωρης αυτής κατάστασης και σήμερα βρισκόμαστε σε καλύτερη μοίρα από κράτη όπως η Ιταλία ή η Ισπανία. Το σημαντικότερο αυτή τη στιγμή είναι η υγεία. Για εμάς στη Νικ. Ι. Θεοχαράκης, αυτή είναι η απόλυτη προτεραιότητα, η υγεία των πελατών μας, των εργαζομένων μας και του κοινωνικού συνόλου. Σίγουρα οι απώλειες στον κλάδο μας είναι πολύ μεγάλες, σε όλα τα επίπεδα: Εταιρικές πωλήσεις (κυρίως RAC), Λιανικές πωλήσεις, διελεύσεις στα συνεργεία, αλλά και απώλειες στον ευρύτερο κλάδο του αυτοκινήτου, καύσιμα, ελαστικά κ.λπ. Βρισκόμαστε λοιπόν αντιμέτωποι με μια ύφεση, το βάθος της οποίας θα εξαρτηθεί από τον χρόνο που θα απαιτηθεί για να αντιμετωπιστεί ο ιός. Προσπιμώ να διατηρώ την ψυχραιμία μου και τη συγκρατημένη μου αισιοδοξία για την επόμενη μέρα. Έστω και αν χάνεται αυτή την περίοδο μεγάλος αριθμός πωλήσεων, εκτιμώ πως μόλις αρχίσει η ελληνική οικονομία να επιστρέφει στην κανονικότητα, το ίδιο θα συμβεί και στον κλάδο μας. Δηλαδή, η περίοδος αυτή θα αποτελέσει μια παρένθεση, καθώς η ανοδική τάση της αγοράς του αυτοκινήτου έχει μια σταθερά θετική πορεία τα τελευταία πέντε χρόνια και φαίνεται ότι εκτός σημαντικού απροόπτου θα επανέλθουμε σε αυτή την τροχιά. Μην ξεχνάμε ότι έχουμε κληθεί να αντιμετωπίσουμε, ως χώρα και ως κλάδος, μια εξαιρετικά δύσκολη δεκαετία και τα έχουμε καταφέρει. Θα τα καταφέρουμε και πάλι!».

Γιώργος Μπακόπουλος
FCA Greece S.A.
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

«Η επόμενη ημέρα της πανδημίας του Covid-19 αναμένεται να αφήσει μια σειρά παρενεργειών σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, οι οποίες είναι δύσκολο να εκτιμηθούν πλήρως στην παρούσα φάση. Σε αυτό το πλαίσιο η αγορά αυτοκινήτου θα έχει να αντιμετωπίσει ένα νέο περιβάλλον. Η αξιοποίηση τεχνολογικών λύσεων, οι οποίες λόγω των έκτακτων αναγκών δοκιμάστηκαν και αξιοποιήθηκαν με βίαιο τρόπο, θα ενταχθούν στην καθημερινότητα μας. Με προτεραιότητα στην ασφάλεια του κοινού και των εργαζομένων, η Fiat Chrysler Automobiles, εφάρμοσε ένα πλάνο ενεργειών με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών, αλλά και την στήριξη του Εξουσιοδοτημένου Δικτύου Συνεργατών της, διασφαλίζοντας την κάλυψη των υπηρεσιών πώλησης και after sales. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα Car@home όπου δίνεται η δυνατότητα απόκτησης ενός νέου αυτοκινήτου, με τον αγοραστή να μπορεί να ολοκληρώσει όλες τις σχετικές διαδικασίες χωρίς να απαιτείται να φύγει από το σπίτι του. Φιλοδοξία μας είναι μετά το πέρας αυτής της έκτακτης κατάστασης, η FCA Greece και το Εξουσιοδοτημένο Δίκτυο της, να βρίσκονται ακόμα πιο κοντά στο κοινό με ταχύτερες και πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες».

Ανδρέας Χριστοφορίδης
Όμιλος Βασιλάκη, Hyundai Ελλάς ABEE-Kia
Ελλάς ABEE,
Γενικός Διευθυντής

«**Η** οικονομία μας τα τελευταία 12 χρόνια (2008 - 2020) αντιμετώπισε και αντιμετώπιζει δύο συνεχόμενες και μεγάλης έντασης κρίσεις. Τη χρηματοοικονομική και τη μετάλλαξη της σε ιδιαίτερης σφοδρότητας μακροχρόνια κρίση χρέους καθώς και από τον Φεβρουάριο του 2020 την ομολογουμένως χωρίς προηγούμενο υγειονομική κρίση.

Σε αυτήν την πρόκληση η απάντησή μας είναι διττή. Πρώτο και πρωταρχικό μας στόχο αποτέλεσε η προφύλαξη της υγείας των πελατών μας, των συνεργατών του πανελλαδικού Δικτύου μας καθώς και των στελεχών των εταιριών μας που από το 2016 ανήκουν στον Όμιλο Βασιλάκη. Ήδη από τα μέσα Μαρτίου προτείναμε στο Δίκτυό μας και υλοποιήσαμε τη διακοπή λειτουργίας των εκθεσιακών χώρων και τη συνέχιση λειτουργίας αποκλειστικά και μόνον κάτω από αυστηρά υγειονομικά κριτήρια προστασίας των Τμημάτων Τεχνικής Εξυπηρέτησης. Πέρα από οτιδήποτε άλλο, άλλωστε, αποτελεί καθήκον μας η παροχή διαρκούς τεχνικής υποστήριξης στους πελάτες μας. Το αυτοκίνητο είναι απαραίτητο μέσο μετακίνησής τους και δεν νοείται να μείνει ενδεχόμενα κάποιο ακινητοποιημένο. Ταυτόχρονα, έχουμε θέσει το σύνολο του εταιρικού μας στόλου αυτοκινήτων στη διάθεση των υγειονομικών αρχών για τις ανάγκες παροχής βοήθειας στους συμπολίτες μας.

Επενδύσαμε άμεσα και δημιουργήσαμε σε ελάχιστο χρόνο όλες εκείνες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη μεταφορά εργασίας του συνόλου των στελεχών μας από το σπίτι προκειμένου να συμβάλλουμε ακόμη περισσότερο στην προφύλαξη της υγείας τους. Για όλη την περίοδο που θα μεσολαβήσει μέχρι την εύρεση θεραπειάς του Covid-19 θα διατηρούμε αμείωτη την ισχύ των μέτρων προστασίας των πελατών, συνεργατών και στελεχών μας. Σε επιχειρησιακό επίπεδο, μεταβάλλαμε κατάλληλα τις πολιτικές μας για την απρόσκοπτη λειτουργία του δικτύου μας, τη ρευστότητά τους και,

γενικά, την όσο το δυνατόν πληρέστερη υποστήριξή τους.

Αμέσως επόμενο και, συνεπώς, δεύτερό μας στόχο αποτέλεσε η επαναξιολόγηση της στρατηγικής μας. Αποφασίσαμε την προσαρμογή της προς την άμεση επιτάχυνση των ενεργειών μας για την αποφυγή της επόμενης κρίσης, της κλιματικής. Εδώ και καιρό η επιστημονική κοινότητα εκπέμπει σήματα κινδύνου για την κλιματική αλλαγή που οφείλεται στην πολύ μεγάλη χρήση ορυκτών καυσίμων και στη συνεπαγόμενη εκπομπή ρύπων CO₂. Οι μάρκες μας, Hyundai και Kia, είναι πρωτοπόρες σε αυτόν τον τομέα. Δεν υπόσχονται, όπως κάνουν οι περισσότερες από τις υπόλοιπες μάρκες. Υλοποιούν. Σε παγκόσμιο επίπεδο παράγουν εδώ και χρόνια και διαθέτουν με μεγάλη επιτυχία μοντέλα με αυξημένη συμμετοχή της ηλεκτροκίνησης στην κίνησή τους. Από 48V Hybrid μέχρι πλήρως ηλεκτρικά καθώς και αυτοκίνητα κυβελών υδρογόνου που μόνα τους παράγουν από υδρογόνο την ηλεκτρική ενέργεια που χρειάζονται για την κίνησή τους. Η νέα αυτή γενιά αυτοκινήτων που προφυλάσσουν το περιβάλλον επιλέγονται ολοένα και περισσότερο από τους πελάτες μας. Η Hyundai Ελλάς διαθέτει ήδη στην Ελλάδα το Tucson 48V Hybrid με αξιοσημείωτη εμπορική επιτυχία. Ξεκινά επίσης την περίοδο αυτή και τη διάθεση του νέου Kona Hybrid 141 HP 7-DCT ενώ στα μέσα του καλοκαιριού θα διαθέτει και το ηλεκτρικό KONA, το πρώτο παγκόσμια SUV με πλήρη ηλεκτρική κίνηση.

Σταδιακά μέχρι το τέλος του 2020, το σύνολο της προϊοντικής γκάμας της Hyundai στην Ελλάδα, το i20, το i30, το Kona, το Tucson και το ολοκαίνουργιο Santa Fe, θα διατίθεται με κάποιες μορφές ή πλήρη ηλεκτροκίνηση. Και όλα αυτά χωρίς καθόλου να παραμερίσουμε τους παραδοσιακούς κινητήρες εσωτερικής καύσεως. Τεράστια ποσά έχουν επενδυθεί από το HYUNDAI MOTOR GROUP, τη μητρική εταιρία των HYUNDAI και KIA, στην ανάπτυξη και παραγωγή νέων κινητήρων εσωτερικής καύσης με πολύ υψηλή ιπποδύναμη, πολύ χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμου και εκπομπών CO₂. Το νέο i10, που τον καιρό αυτό λανσάρεται στην Ελληνική αγορά, εφοδιάζεται με κινητήρες 1.0 και 1.2 lt που έχουν 23% μικρότερη κατανάλωση και εκπομπές CO₂ σε σχέση με το προηγούμενο μοντέλο».

Νίκος Γιαννουσιάς
Volvo Car Hellas A.E.
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

«**Η** αγορά του αυτοκινήτου σίγουρα δέχεται σημαντικό πλήγμα. Μικρότερη θα είναι η πώση ως ποσοστό στην premium κατηγορία στην οποία ανήκει η Volvo. Μεγάλες προκλήσεις σαν την τωρινή αποτελούν και αφορμή αλλαγών και βελτιώσεων στο ταξίδι του πελάτη (customer journey) οι οποίες θα παραμείνουν, ανεβάζοντας το επίπεδο της εμπειρίας σε υψηλότερα επίπεδα. Φυσικά για να ισχύσει αυτό μία εταιρεία πρέπει να έχει την εξυπηρέτηση και τον άνθρωπο στο DNA της και να το αποδεικνύει συνεχώς μέσα στα χρόνια».

Νίκος Νοταράς
Ford Motor Ελλάς A.E.B.E.
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

«**Π**ροτεραιότητά μας σε αυτές τις δύσκολες στιγμές είναι η υγεία και οι ασφάλεια των ανθρώπων, ενώ παράλληλα κάνουμε τα πάντα ώστε να συμβάλουμε στη μείωση της εξάπλωσης του ιού και να βγούμε από αυτή την κρίση μετρίζοντας τις επιπτώσεις της. Σε αυτό το νέο περιβάλλον που θα δημιουργηθεί μετά την πανδημία, θα συνεχίσουμε να πα-

ραμείνουμε πιστοί στο να εξυπηρετούμε με τον καλύτερο τρόπο τους πελάτες μας. Για να το επιτύχουμε αυτό, εφαρμόζουμε ειδικά πρωτόκολλα "No Touch Contacting Business" ενώ παράλληλα συνεχίζουμε να αξιοποιούμε στο έπακρο την τεχνολογία και να τη θέτουμε στην υπηρεσία του πελάτη δίνοντάς του τη δυνατότητα να αντλήσει πληροφορίες μέσα από το διαδίκτυο και την ιστοσελίδα μας (www.ford.gr), με υπηρεσίες και εφαρμογές όπως ο εικονικός διαμορφωτής (configurator).

Παραμένουμε αισιόδοξοι ότι η επόμενη ημέρα θα έρθει σύντομα, ιδιαίτερα στη χώρα μας που λόγω της έγκαιρης λήψης μέτρων φαίνεται να έχει καλύτερες προοπτικές για το διάστημα που θα ακολουθήσει την πανδημία. Από την πλευρά μας, θα συνεχίσουμε να προσφέρουμε στους πελάτες μας κορυφαία προϊόντα και υπηρεσίες που θα τους κάνουν υπερήφανους που εμπιστεύτηκαν τη Ford. Ανυπομονούμε να τους αποκαλύψουμε όλα τα συναρπαστικά νέα μοντέλα μας, όπως το νέο Kuga, τις νέες ηλεκτρισμένες εκδόσεις Fiesta και Focus, το νέο Explorer, αλλά και την πλήρως ηλεκτρική Mustang Mach-E. Το μέλλον προβλέπεται συναρπαστικό!».

Λεωνίδας Μισαλάκης
Opel Ελλάς A.E.E.
Country Director

«**Τ**ο μοτο μας αυτή τη δύσκολη περίοδο είναι Opel/Opel και εννοούμε ότι δίνουμε ποικίλες λύσεις επικοινωνίας στους ανθρώπους που επιθυμούν να έρθουν σε επαφή με τη μάρκα. Ως Opel Ελλάς, τηλεφωνικά ή και με ηλεκτρονικό μήνυμα μέσα από την ιστοσελίδα μας ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αλλά και μέσω του δικτύου διανομέων και εξουσιοδοτημένων επισκευαστών μας. Προτεραιότητά μας, να διατηρήσουμε την επαφή μας με τους υπάρχοντες αλλά και δυνητικούς πελάτες και να τους εξυπηρετήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο χωρίς να παραβιάσουμε στο ελάχιστο τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας που ορίζονται από τους ειδήμονες. Σε αυτό το πλαίσιο η επόμενη ημέρα σχεδιάζεται με άξονα την οι-

κοδόμηση ενός κλίματος εμπιστοσύνης & ασφάλειας τόσο για τους εργαζόμενους όσο και τους επισκέπτες των μονάδων μας. Καθώς η φυσική επαφή θα επανέρχεται σε φυσιολογικούς ρυθμούς με την πάροδο του χρόνου, βασιζόμαστε στα αυστηρά πρωτόκολλα υγιεινής και μέτρων προστασίας που εφαρμόζει η Opel πανευρωπαϊκά για τις επισκέψεις στις εκθέσεις και τα συνεργεία του δικτύου μας. Όσον αφορά στις πωλήσεις νέων οχημάτων, κατανοούμε ότι κάποιος αναγκάστηκε να μεταθέσει χρονικά την αγορά ενός νέου αυτοκινήτου και στόχος μας είναι να καταφέρουμε να καλύψουμε επειγούσες ανάγκες μετακίνησης με ετοιμοπαράδοτα αυτοκίνητα, πάντα με γνώμονα τη εξαιρετική σχέση αξίας/τιμής».

Γιάννης Χεκιμιάν
Subaru-Πλειάδες Motors A.E.
Διευθύνων Σύμβουλος

«**Η** κρίση του Covid-19 αναπόφευκτα αλλάζει την καθημερινότητά μας σε πάρα πολλά πράγματα. Η κοινωνική και υγειονομική ευαισθησία που πρέπει όλοι μας να επιδείξουμε φέρνει καινούργιες συνθήκες στη δουλειά μας. Εμείς, στην Subaru Πλειάδες Motors,

αγκαλιάζουμε τις πρακτικές αυτές όντας εκπρόσωποι μια μάρκας από τη χώρα του ανατέλλοντος ηλίου. Άλλω-

στε η ιαπωνική κουλτούρα εδώ και χρόνια έχει ήδη ενσωματωμένες πρακτικές προσηκτικής υγιεινής στην ιαπωνική καθημερινότητα. Με υπομονή και καλή διάθεση συνεχίζουμε να προσφέρουμε στο κοινό τις υπηρεσίες και τα προϊόντα μας "The Japanese Way", μεριμνώντας πάνω απ' όλα για την υγεία των πελατών και συνεργατών μας. Η επόμενη μέρα για το αυτοκίνητο στην Ελλάδα, όσο δύσκολη και αν είναι, βρίσκει έτοιμη την ομάδα των συνεργατών της Subaru και της Πλειάδες Motors. Παρά την αναμενόμενη μεγάλη μείωση της αγοράς που θα βιώσουμε βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα η αγορά ελπίζουμε να σταθεροποιηθεί σε ανεκτά επίπεδα, τα οποία μακροπρόθεσμα θα επιτρέψουν την αναστήλωσή της. Οι ελληνικές αυτοκινητιστικές επιχειρήσεις, έχοντας την εμπειρία της μακροχρόνιας κρίσης που βίωσε η χώρα μας, θα παλέψουν και με αισιοδοξία και προσοχή πιστεύουμε ότι θα διεκδικήσουν το δικαιομερίδιό τους στις καταναλωτικές συνήθειες του Έλληνα και της Ελληνίδας».

Νικόλας Πρέζας
Volkswagen, Kosmocar A.E.
Διευθυντής Πωλήσεων και Μάρκετινγκ

«**Η** υγειονομική πρωτίστως κρίση που βιώνουμε βρίσκει την παγκόσμια αυτοκινητοβιομηχανία μπροστά στο πιο κρίσιμο σταυροδρόμι αναφορικά με τον μετασχηματισμό του κλάδου. Για τον λόγο αυτό η μετά Covid-19 εποχή είναι δύσκολο να προβλεφθεί πώς ακριβώς θα είναι, καθώς οι συνθήκες έχουν αλλάξει ριζικά και πολλά που μέχρι σήμερα ήταν δεδομένα θα πρέπει να επανακαθοριστούν. Για την Volkswagen και τον οργανισμό μας στην Ελλάδα η επόμενη μέρα θα έχει έντονα τα χαρακτηριστικά της εγρήγορης και της προόδου, με το λανσάρισμα νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Οι προσδοκίες που υπάρχουν πλέον στην κοινωνία και στους πελάτες μας είναι μεγάλες και μαζί με το Δίκτυο συνεργατών μας θα ανταποκριθούμε σε αυτές με καινοτομία, συνέπεια και σεβασμό, όπως ακριβώς αρμόζει στη μάρκα μας».

Νικόλας Μπέρναρντ
Audi, Kosmocar A.E.
Διευθυντής Πωλήσεων και Μάρκετινγκ

«**Ε**ίναι τόσο πρωτόγνωρες οι συνθήκες που ζούμε, που είναι αρκετά δύσκολο να εκτιμήσει κανείς τις επιπτώσεις στην αγορά αυτοκινήτου ή να προδιαγράψει την επόμενη ημέρα. Το βέβαιο είναι ότι θα χρειαστεί μια μεγάλη περίοδος προσαρμογής, ίσως και 6 μηνών, ενώ θα πρέπει να έχουμε όλοι καλά αντανakλαστικά σε ό,τι αφορά τις αλλαγές που σίγουρα θα προκύψουν στις καταναλωτικές συνήθειες, όπως είναι για παράδειγμα η στροφή προς την ψηφιακή αγορά».

Ανδρέας Χαλιμπές
Skoda, Kosmocar A.E.
Διευθυντής Πωλήσεων και Μάρκετινγκ

«**Η** πρόσφατη κατάσταση που βιώνουν εταιρείες και καταναλωτές είναι πρωτόγνωρη και απαιτεί ταχύτατες αντιδράσεις. Σε αυτή την κρίσιμη στιγμή, η ομάδα της Kosmocar Skoda, σε συνεργασία με το εργοστάσιο και το δίκτυο επίσημων εμπορών σε όλη την Ελλάδα, προσαρμόζει τις παρεχόμενες υπηρεσίες στον πελάτη ώστε ολοένα περισσότερες συναλλαγές να γίνονται με μεγαλύτερη ευκολία και ασφάλεια. Υπηρεσίες για τους υπάρχοντες πελάτες μας, όπως παραλαβή-παράδοση οχήματος από το σπίτι για συντήρηση, ενσωμάτωση ενός σύγχρονου και υπερπλήρους διαμορφωτή οχήματος στην ιστοσελίδα skoda.gr και αποστολή προσφοράς στον πελάτη μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας είναι ήδη σε εφαρμογή, ενώ ακόμη περισσότερες ψηφιακές υπηρεσίες ετοιμάζονται για το προσεχές διάστημα. Αυτά είναι και η προίκα που θα μας αφήσει για την επόμενη ημέρα ο Covid-19, αναβαθμίζοντας συνολικά την εμπειρία των πελατών μας με τη μάρκα Skoda».

Μαρία Ξυτάκη

Honda – Mitsubishi, Όμιλος Επιχειρήσεων Σαρακάκη

Διευθύντρια Εταιρικής Επικοινωνίας

«**Η** εωρούμε δεδομένη μια σημαντική πτώση της ελληνικής αγοράς αυτοκινήτου τουλάχιστον για μέχρι το τέλος του 2020. Είναι παρήγορο και ελπιδοφόρο ότι η Ελλάδα εν μέσω αυτής της κρίσης αναδεικνύεται ως το success story παγκοσμίως σε ό,τι αφορά τον τρόπο με τον οποίο έχει διαχειριστεί έως τώρα αυτήν την πρωτοφανή κρίση λαμβάνοντας εγκαίρως προληπτικά μέτρα προστασίας για τον, κατά το δυνατό, περιορισμό της διασποράς του ιού. Οι αστάθμητοι παράγοντες είναι πολλοί για να μιλήσουμε από τώρα για μια εκτίμηση μεγέθους αγοράς για το 2020. Ωστόσο, για χάρη της ανάλυσης as θεωρήσουμε καταρχάς πιθανό το θετικό σενάριο, ότι δηλαδή υπό οποιαδήποτε σενάρια επανεμφάνισης του ιού δεν θα απαιτηθούν παρόμοια μέτρα.

Με αυτή τη βασική παραδοχή, θεωρούμε τέσσερις κυρίως παράγοντες ότι θα επηρεάσουν την πορεία της αγοράς του αυτοκινήτου. Πρώτον, οι επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία που αποτυπώνονται στον αριθμό των επιχειρήσεων που θα αναγκαστούν να κλείσουν, και κατ'επέκταση στον αριθμό των καταναλωτών που θα απολέσουν την

εργασία τους ή θα μειωθεί το πραγματικό τους εισόδημα. Δεύτερον, οι εταιρικές πωλήσεις (fleet sales) θα δεχτούν σημαντικό πλήγμα τόσο όσον αφορά τις μακροχρόνιες μισθώσεις, κυρίως όμως σε ό,τι αφορά τις πωλήσεις Rent-a-Car, συνέπεια των δραματικών επιπτώσεων στον τουρισμό. Τρίτος παράγοντας, ίσως ακόμη πιο σημαντικός από αυτόν της πραγματικής οικονομίας, είναι το ποσοστό των καταναλωτών με αρνητική ψυχολογία και αβεβαιότητα που προέρχεται από τον φόβο μελλοντικής απώλειας εισοδήματος ή εργασίας.

Τέλος, υπάρχει μία σημαντική παράμετρος που έχει να κάνει με την προσφορά και τη διαθεσιμότητα αυτοκινήτων. Αυτή τη στιγμή, τα περισσότερα από τα ευρωπαϊκά και όχι μόνο εργοστάσια είτε έχουν κλεί-

σει τελείως είτε υπολειτουργούν σε μεγάλο βαθμό. Το πότε θα επανέλθουν σε “φυσιολογικό” καθεστώς λειτουργίας δεν εξαρτάται προφανώς από τον χρόνο επανεκκίνησης μικρών αγορών από πλευράς όγκου, όπως η Ελλάδα, αλλά από το πότε θα βγουν από τη μάχη με τον κορωνοϊό τα μεγαθήρια της κατανάλωσης, η Γερμανία, η Γαλλία, η Μ. Βρετανία, η Ισπανία και οι ΗΠΑ. Αν σε αυτό συνυπολογίσουμε το μεγάλο διάστημα lead time για να φτάσει ένα αυτοκίνητο στην Ελλάδα από τον μήνα παραγωγής, τότε μην ξαφνιαστούμε αν τους φθινοπωρινούς μήνες παρατηρηθεί ένα έλλειμμα προσφοράς έναντι της βελτιωμένης ζήτησης. Από πλευράς μας, έχουμε εξασφαλίσει ικανά αποθέματα στη Honda και τη Mitsubishi και θεωρούμε ότι θα μπορούμε να ανταποκριθούμε

στη λογικά αυξανόμενη καμπύλη της ζήτησης.

Να τονίσουμε στο σημείο αυτό ότι σημαντικό ρόλο στον προγραμματισμό της παραγωγής των εργοστασίων θα παίξει επίσης η απόφαση της Commission για παράταση του CAFÉ regulation αναφορικά με τα όρια εκπομπών CO2, καθώς αρκετοί κατασκευαστές αντιμετωπίζουν προβλήματα στην έναρξη παραγωγής electrified μοντέλων μέσω των οποίων στόχευαν να μειώσουν το μέσο αποτύπωμα CO2 της μάρκας και άρα να αποφύγουν τα υπέρογκα πρόστιμα που θα λειτουργήσουν επιβαρυντικά στις επιπτώσεις του κορωνοϊού. Παρά τις παραπάνω δυσοιωνες εκτιμήσεις και τις αδιαμφισβήτητες αρνητικές επιπτώσεις, δεν θεωρούμε ότι αυτή η κρίση θα έχει τις μακροχρόνιες επιπτώσεις που είχε η οικονομική κρίση

του 2009. Η θεωρία του V είναι μάλλον η πιο πιθανή, με μια σημαντική μείωση των ταξινομήσεων στο β' εξάμηνο του έτους αλλά με μια γρήγορη και δυναμική ανάκαμψη μέσα στο 2021.

Σε ό,τι αφορά δε το Rent-a-Car, δεν είναι απίθανη μια ευχάριστη έκπληξη με “έκτακτες” αγορές αυτοκινήτων από τις σχετικές εταιρείες αν η χώρα μας επιλεγεί ως ένας covid-free προορισμός έναντι των παραδοσιακών μας ανταγωνιστών Τουρκία, Ιταλία, Ισπανία κ.λπ. Είναι, τέλος, αναμενόμενο ότι με τη σταδιακή επανεκκίνηση της αγοράς οι εισαγωγείς αυτοκινήτων και τα δίκτυά τους θα προσφέρουν ανταγωνιστικά κίνητρα και χρηματοδοτικά προγράμματα προκειμένου να αναπτερώσουν κατά το δυνατόν τη μειωμένη ζήτηση και να υποστηρίξουν τους καταναλωτές στην απόκτηση ενός αυτοκινήτου».

Μαρία Παπαδάκη

Renault-Dacia, Τεορέν Μότορς Α.Ε.

Διευθύντρια Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας

«**Σ**την παρούσα φάση, η στρατηγική όλων, κρατών και επιχειρήσεων, ανασχεδιάζεται μέρα με τη μέρα, με βάση τα νέα δεδομένα γύρω από τη νόσο. Στην Ελλάδα, ο κλάδος του αυτοκινήτου βάλλεται, για ακόμα μία φορά, μετά την πρόσφατη οικονομική κρίση, ενώ το μέγεθος των αρνητικών συνεπειών θα εξαρτηθεί από το πότε ακριβώς θα γίνει η επιστροφή στην ομαλότητα. Για την άμεση επανεκκίνηση του κλάδου μας στην Ελλάδα κρίνεται αναγκαίο να υπάρξει, σε κυβερνητικό επίπεδο, τόσο υποστήριξη των εταιρειών όσο και κίνητρα προς τους καταναλωτές. Είναι θετικό ότι μέσα από αυτή την εμπειρία βγαίνουμε σοφότεροι, έχοντας

αξιοποιήσει καλύτερα τα εργαλεία της ψηφιακής εποχής, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ψηφιακή εξέλιξη στον χώρο του αυτοκινήτου θα είναι γρήγορη και εντυπωσιακή και στην Ελλάδα. Η Τεορέν Μότορς Α.Ε. Αποκλειστικός Εισαγωγέας Renault και Dacia στην Ελλάδα αλλά και μέλη του Εξουσιοδοτημένου της Δικτύου, κάνοντας πράξη την υπογραφή της Renault “Passion for Life” υλοποιούν ενέργειες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (παροχή αυτοκινήτων για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων, δωρεά υγειονομικού υλικού κ.ά.). Παράλληλα, πρωτοβουλίες όπως αυτή του συνεργάτη μας, Automotivo

A.E.B.E. Εξουσιοδοτημένου Διανομέα και Επισκευαστή Renault & Dacia στο Χαλάνδρι και τον Γέρακα, που παρέχει στους πελάτες των συνεργείων του δωρεάν την υπηρεσία Pick-up Delivery Automotivo, δείχνουν ότι το μέλλον θα είναι ψηφιακό και αναμφίβολα στοχευμένο στις εξατομικευμένες υπηρεσίες για τον πελάτη. Σε προϊοντικό επίπεδο, το Groupe Renault στην Ελλάδα μπορεί να κοιτάει το μέλλον με αισιοδοξία, αφού η επόμενη μέρα θα το βρει με τη φαρέτρα του γεμάτη νέα μοντέλα. Το νέο Renault Clio ήδη κυκλοφορεί και το ολοκαίνουργιο Renault Captur μόλις κάνει τα πρώτα του βήματα και στην ελληνική αγορά, ενώ αναμένονται οι E-Tech Hybrid και Plug-in Hybrid εκδόσεις τους. Στο στρατόπεδο της Dacia, το Duster εξακολουθεί να κάνει θραύση, ενώ η επερχόμενη έκδοση του ECO-G, με εργοστασιακό LPG, θα κορυφώσει το ενδιαφέρον του κοινού».

Κωνσταντίνος Διαμαντής

BMW Group Hellas A.E.

Διευθυντής Εταιρικής Επικοινωνίας

«**Η** τρέχουσα πανδημία του κορωνοϊού θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές και ραγδαίες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά αυτοκινήτου. Οι κατασκευαστές ήδη προετοιμάζονται για μία νέα εποχή όπου πρωταγωνιστικό ρόλο θα έχουν πλέον τα υβριδικά και αμιγώς ηλεκτρικά μοντέλα, ενώ οι περικοπές δαπανών θα περιορίσουν την προβολή νέων μοντέλων σε διεθνείς εκθέσεις. Στο BMW Group αναπροσαρμόσαμε ήδη τους όγκους παραγωγής των εργοστασίων μας ανά τον κόσμο, προκειμένου να ανταποκριθούμε άμεσα στα νέα δεδομένα της ζήτησης και στις ανάγκες των πελατών μας. Έχοντας επενδύσει από πολύ νωρίς υπέρογκα ποσά σε πρωτοποριακές τεχνολογίες, βρισκόμαστε πλέον στην πιο κατάλληλη θέση για να αξιοποιήσουμε το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα. Με μία πλήρη γκάμα συστημάτων κίνησης – βενζίνης, diesel, ηλεκτρικών και plug-in υβριδικών μοντέλων BMW και MINI, προσφέρουμε στους πελάτες μας στην ελληνική αγορά τη “Δύναμη της Επιλογής”. Νέα μοντέλα όπως η νέα BMW Σειρά 2 Gran Coupe, το αμιγώς ηλεκτρικό MINI, η plug-in υβριδική έκδοση της BMW X1, καθώς και η BMW Σειρά 1 που σημειώνει αξιοσημείωτη εμπορική πορεία, διατίθενται ήδη στην ελληνική αγορά σε προνομιακές τιμές με ελκυστικά πακέτα εξοπλισμού. Εν μέσω του

Covid-19 και σε συνεργασία με το Δίκτυο Επίσημων Εμπόρων BMW και MINI, προσφέρουμε νέα ετοιμοπαράδοτα μοντέλα των δύο μαρκών online. Πολύ σύντομα η δυνατότητα αυτή θα διευρυνθεί με περισσότερες επιλογές που θα προσφέρουμε στους πελάτες μας ώστε να μπορούν να διαμορφώσουν και να προχωρήσουν σε εξ ολοκλήρου παραγγελία του αυτοκινήτου τους διαδικτυακά. Η επόμενη μέρα για την αγορά ενός νέου αυτοκινήτου θα είναι προσαρμοσμένη στις σύγχρονες ψηφιακές απαιτήσεις που επιβάλλουν τα νέα δεδομένα. Το BMW Group έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την απόκτηση ενός αυτοκινήτου, προσφέροντας εξατομικευμένες και καινοτόμες υπηρεσίες στους πελάτες του σε ένα σύγχρονο online περιβάλλον».

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πώς ξεκίνησαν όλα...

Του **Κ. Α. Φραγκούλη**

Ολα ξεκίνησαν την δεκαετία του 1960. Τότε, το υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ ανέθετε συμβάσεις έργων, όπως για την ανάπτυξη του ARPANET. Πρόκειται για το πρώτο δίκτυο μεταγωγής που θα συνέθετε το παγκόσμιο διαδίκτυο (Internet). Φτιάχτηκε από τον Ρόμπερτ Τέιλορ και τον Λόρενς Ρόμπερτς. Το πρώτο μήνυμα που στάλθηκε μέσω του ARPANET ήταν το 1969 από το εργαστήριο του καθηγητή

πληροφορικής Λέναρντ Κλέινροκ στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας, Λος Άντζελες (UCLA) προς το δεύτερο κόμβο του δικτύου στο Ερευνητικό Ίδρυμα Στάνφορντ (SRI). Πριν το τέλος της δεκαετίας είχαν ανεπτυχθεί και άλλα δίκτυα όπως το NPL, το Δύκτιο Μέριτ, το CYCLADES και το Telenet. Ο πρώτος που πέτυχε την μεταγωγή πακέτων ήταν ο Ντόναλντ Ντέιβις το 1967. Το ARPANET οδήγησε στην ανάπτυξη των πρωτοκόλλων για διαδικτύωση, τα οποία ένωσαν πολλαπλά χωριστά δίκτυα και τα ενέταξαν σε ένα ενιαίο δί-

κτυο. Η σουίτα πρωτοκόλλου διαδικτύου (TCP/IP) αναπτύχθηκε από τον Ρόμπερτ Καν και τον Βιντ Σερφ στην δεκαετία του 1970. Την δεκαετία του 1980 έρευνες στο CERN απέδωσαν τον παγκόσμιο ιστό. Στα μέσα της δεκαετίας του 90, η επανάσταση του διαδικτύου άρχισε. Με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail), την ανταλλαγή άμεσων μηνυμάτων, τηλεφωνικές κλήσεις με VoIP (Voice Over IP), τον παγκόσμιο ιστό, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα ηλεκτρονικά καταστήματα (e-shop) το διαδίκτυο έχει κυριαρχήσει.

Ο πρώτος προσωπικός υπολογιστής

Για να ξεκαθαριστεί η κατάσταση και να αποτυπωθεί στις σελίδες της ιστορίας το ποιος είναι ο πρώτος προσωπικός υπολογιστής, χρειάστηκε η παρέμβαση του Μουσείου Υπολογιστών της Βοστώνης.

Το 1986 οι υπεύθυνοι του Μουσείου, προκήρυξαν έναν σχετικό διαγωνισμό κάνοντας την συγκεκριμένη ερώτηση. Οι κριτές εξέτασαν τις υποψηφιότητες και ανέδειξαν τον Kenbak-1 ως τον πρώτο προσωπικό υπολογιστή.

Η δημιουργία του

Δημιουργός του Kenbak-1 ήταν ο John Blankenbaker, ο οποίος είχε μεγάλη εμπειρία στον χώρο των υπολογιστών. Στο τέλος του 1970 ο Blankenbaker βρέθηκε άνεργος, και αποφάσισε να πειραματιστεί με κάτι που θα μπορούσε να μετατρέψει τους υπολογιστές σε συσκευές προσωπική χρήσης.

Ήθελε ο υπολογιστής να είναι χαμηλού κόστους, να έχει εκπαιδευτικές ιδιότητες καθώς και να δίνει στον χρήστη ικανοποίηση με απλά προγράμματα. Για να βρίσκεται σε κάθε σπίτι, τον σχεδίασε με μικρό μέγεθος, μια απόφαση που τον οδήγησε να χρησιμοποιήσει ως κύρια γλώσσα την machine language. Τα κουμπιά και οι λάμπες ήταν το input και το output της μηχανής.

Ο Kenbak-1 σχεδιάστηκε λοιπόν το 1970, πριν ανακαλυφθούν οι μικροεπεξεργαστές. Ο Kenbak-1 είχε 256 bytes μνήμης και περιελάμβανε μικρά και μεσαία ολοκληρωμένα κυκλώματα κλίμακας σε μία και μοναδική πλακέτα κυκλώματος. Ακριβώς επειδή δεν υπήρχαν μικροεπεξεργαστές, η μηχανή δεν διέθετε μια one-chip CPU, αλλά βασιζόταν, σε μικρής κλίμακας TTL chips. Ο χρόνος εκτέλεσης μιας εντολής ήταν 1 μικροδευτερόλεπτο (ισοδύναμη με σημερινή ταχύτητα επεξεργαστή 1MHz), αλλά η πραγ-

ματική ταχύτητα εκτέλεσης 1000 εντολών ήταν παραπάνω από ένα δευτερόλεπτο λόγω περιορισμών της αρχιτεκτονικής του συστήματος, όπως η αργή πρόσβαση στη σειριακή μνήμη. Για να λειτουργήσει ο Kenbak-1 έπρεπε κάποιος να το προγραμματίσει με μια σειρά από διακόπτες και κουμπιά, ενώ για να ξεκινήσει αυτόματες διαδικασίες χρησιμοποιούταν το Run Key.

Ο Blankenbaker για να πουλήσει την εφεύρεση του, ίδρυσε την Kenbak Corporation, μια εταιρία που είχε έδρα το γκαράζ του σπιτιού του. Ο ίδιος ανέλαβε όλες τις διαδικασίες: την συναρμολόγηση του υπολογι-

στή, την συγγραφή των οδηγιών χρήσης, ένα ακόμη εκπαιδευτικό εγχειρίδιο αλλά φυσικά και την προώθηση του.

Στο διαφημιστικό υλικό του Kenbak-1 ανέφερε ότι το προϊόν απευθυνόταν σε αγοραστές που είχαν "επιστημονικές ανησυχίες" και που θα μπορούσαν "να προσεγγίσουν για πρώτη φορά έναν υπολογιστή".

Ο πρώτος προσωπικός υπολογιστής πουλήθηκε το 1971 για 750 δολάρια και συνολικά πουλήθηκαν 40 μηχανήματα. Πάντως δύο χρόνια αργότερα, η παραγωγή του Kenbak-1 σταμάτησε και η Kenbak Corporation διαλύθηκε. ■

Η κατάρρευση ενός κλάδου

■ Μεταξύ 35-40 εκατ. ευρώ τον μήνα μπαίνει μέσα η Aegean όσο κρατάει τα αεροπλάνα της καθηλωμένα, αναφέρουν οι εκτιμήσεις της διοίκησης και η κραυγή απόγνωσης από τον Ευτύχη Βασιλάκη φτάνει στο Μέγαρο Μαξίμου και το υπουργείο Οικονομικών, που καλούνται να ακολουθήσουν τα παραδείγματα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών για τη διάσωση των ευρωπαϊκών αεροπορικών εταιρειών. Η Aegean δεν είναι κρατική επιχείρηση, δεν ξυπνάει μνήμες Ολυμπιακής, όπως σχολίαζαν νωρίτερα τραπεζικές πηγές, αλλά πρόκειται για υγιή αυτόνομη ελληνική επιχείρηση με γιγαντιαία επενδυτικά προγράμματα, προσωπικό ορισμένων χιλιάδων, που δίνει μέρισμα και επιστρέφει μετρητά στους μετόχους της.

Βασιλάκης

■ «Μπορεί οι άλλες επιχειρήσεις να μπαίνουν σε φάση "επιστροφή στην κανονικότητα", όμως αυτό δεν ισχύει για εμάς. Εμείς γνωρίζουμε ότι για να βρεθούμε σαν κλάδος στα επίπεδα που βρισκόμασταν πριν την υγειονομική κρίση θα περάσουν 2-3 χρόνια, άρα δυστυχώς είναι μονόδρομος η μείωση του κόσμου που απασχολούμε. Η άμεση δυσκολία που θα έχουμε είναι η επιλογή, ο τρόπος και ο χρόνος που θα πρέπει να γίνει αυτή η ενέργεια. Όταν δεν έχεις παραγωγή για κάποιους μήνες και δεν έχεις και εικόνα πόσο θα κρατήσει, μπορεί να ακούγετε σκληρό, αλλά δεν έχεις επιλογές. Ελπίζουμε να υπάρξει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα υποστήριξης από το κράτος που να μπορέσει να μας βοηθήσει και εμάς που είμαστε τόσο πολύ πληττόμενοι να διατηρήσουμε περισσότερο κόσμο ή να τους δίνουμε κάτι περισσότερο από αυτό που μπορούμε». Αυτά δήλωσε το περασμένο τριήμερο ο επικεφαλής του ελληνικού αεροπορικού ομίλου κ. Βασιλάκης και η κυβέρνηση, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες πάντα, βρίσκεται σε επαφή με τις Βρυξέλλες για τη χρηματοδότηση του ομίλου. Γιατί:

1 Σύμφωνα με τον κ. Βασιλάκη «υπό κανονικές συνθήκες επιχειρηματικά εξετάζουμε αν θα πάμε 20% αριστερά ή 20% δεξιά και ξαφνικά σε έναν μήνα πήγαμε από το ρετιρέ στο υπόγειο. Σήμερα η εταιρεία μπορεί να λειτουργεί, αλλά ουσιαστικά είναι σαν να έχει κλείσει καθώς έχουμε το 0,05% των εσόδων μας ανά ημέρα».

2 Λάθος εκτίμηση σε ό,τι αφορά τις εκτιμήσεις της ταχύτητας επανάκαμψης. Όπως είπε «νομίζαμε αρχικά για έναν μήνα, μετά για δύο μήνες και τώρα δυστυχώς μιλάμε για τουλάχιστον έξι. Παράλληλα είχαμε και τη λανθασμένη εντύπωση ότι τα ταμειακά μας αποθέματα είναι τόσα πολλά που δεν θα μπορέσουμε να έχουμε οικονομικό πρόβλημα στο χρονικό διάστημα που το είχαμε προσδιορίσει».

3 Η HSBC εκτίμησε πως η Aegean θα συνεχίσει να έχει λεφτά στο ταμείο, ακόμη και εάν ο στόλος της παραμείνει καθηλωμένος στο έδαφος μέχρι το τέλος του 2020. Με τα ταμειακά διαθέσιμα να διαμορφώνονται στα τέλη του περασμένου Φεβρουαρίου στα 577 εκατ. ευρώ, η εταιρεία θα έχει... απόθεμα περί τα 94 εκατ. ευρώ, με το

ποσό να διαμορφώνεται στα 294 εκατ. ευρώ σε περίπτωση, που τα αεροπλάνα μείνουν αδρανή όλο τον Μάιο, στα 177 εκατ. ευρώ έως τον Ιούνιο και στα 104 εκατ. ευρώ έως τον Ιούλιο. Εκτίμηση που, όμως, δεν φαίνεται να συμμερίζεται ο επικεφαλής της, επισημαίνοντας σε πάνελ που οργάνωσε η Endeavor Greece με θέμα «Διοίκηση επιχειρήσεων σε παραγμένους καιρούς» ότι η εταιρεία μπορεί να λειτουργεί, αλλά ουσιαστικά είναι σαν να έχει κλείσει, καθώς έχει το 0,05% των εσόδων ανά ημέρα».

4 Σε πρόσφατο report της Euroxx εξηγεί πως θα ψαλιδιστούν κερδοφορία και ταμείο από το παρατεταμένο lockdown: «Οποιαδήποτε πιθανή μείωση του αριθμού των επιβατών ή του όγκου των εμπορευματικών μεταφορών θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση των εσόδων, χωρίς αναλογική μείωση του κόστους, καθώς τα πάγια έξοδα δεν μπορούν να μειωθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα και ορισμένα από αυτά δεν μπορούν να μειωθούν καθόλου. Αυτό σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια μιας οικονομικής ύφεσης, ο Όμιλος ίσως αναγκαστεί να μειώσει τον αριθμό των πτήσεων που προσφέρει. Η μείωση της συχνότητας πτήσεων μπορεί να οδηγήσει σε συρρίκνωση της ζήτησης για τις υπηρεσίες του Ομίλου και ως εκ τούτου να οδηγηθεί σε μειωμένους ναύλους και λειτουργική κερδοφορία».

5 Η κρίση των αερομεταφορών αντανακλάται στην ελαχιστοποίηση της κίνησης και των αφίξεων - αναχωρήσεων στα αεροδρόμια. Ενδεικτικά, στις 28 Μαρτίου ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών εμφάνισε μειωμένη κατά 98% κίνηση, συγκριτικά με την ίδια ημέρα του 2019, ενώ αντίστοιχα μεγέθη, τα οποία παραπέμπουν σε βιβλική καταστροφή, παρουσιάζουν τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece. Και στη συνέχεια, η αγορά κατατάσσει την Aegean στον... σωρό του πανικού και φόβου που πλήττει τον κλάδο διεθνώς.

Οι «μεγάλοι»

■ Η επιβίωση του γαλλο-ολλανδικού ομίλου **Air France - KLM** εξαρτάται αποκλειστικά από την κρατική χείρα βοηθείας, με το γαλλικό Δημόσιο, ως βασικός μέτοχος της Air France, να σχεδιάζει τη χορήγηση κρατικών εγγυήσεων για δάνεια της τάξεως των 6 δισ. ευρώ στην αεροπορική. Ανάλογα εκτιμούν οι αναλυτές ότι θα πράξει το ολλανδικό κράτος και για την KLM, όπου η συμμετοχή του ανέρχεται στο 14%.

■ Η **Lufthansa**, που έχει αναστείλει το 95% του πτητικού έργου της, βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τη γερμανική κυβέρνηση για τη χορήγηση «ένεσης» ρευστότητας αξίας πολλών δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Lufthansa, που ελέγχει τους μεγαλύτερους αερομεταφορείς της Ελβετίας (Swiss International), της Αυστρίας (Austrian Airlines) και του Βελγίου (Brussels Airlines) διαθέτει ρευστότητα άνω των 4 δισ. ευρώ, αλλά λόγω της πανδημίας αιμορραγεί οικονομικά, καθώς τους επόμενους μήνες εκτιμάται ότι θα έχει απώλειες περίπου 1 εκατ. ευρώ ανά ώρα.

■ Η **Norwegian**, μαζί με τις αεροπορικές εταιρείες SAS και Wider έ της Νορβηγίας, έχουν λάβει υπό τη μορφή εγγυήσεων δανείων, που συνοδεύονται με αυστηρούς όρους επάρκειας ιδίων κεφαλαίων, από την κυβέρνηση της χώρας περίπου 500 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, το ποσό αυτό δεν είναι βέβαιο ότι επαρκεί για τη διάσωση της Norwegian, ενώ όλα θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης.

■ Η **Alitalia**, ο εθνικός αερομεταφορέας της γειτονικής χώρας που εμφάνιζε πριν ξεσπάσει η κρίση της πανδημίας σοβαρά χρηματοοικονομικά προβλήματα -υπολογίζεται ότι έχανε περίπου 700.000 ευρώ κάθε μέρα- βρίσκεται στο κατώφλι της κρατικοποίησης. Θα λάβει, σε πρώτη φάση, «ένεση» τόνωσης ύψους 600 εκατ. ευρώ από την ιταλική κυβέρνηση, έχοντας χρηματοδοτηθεί, τέλη του περασμένου Δεκεμβρίου, με το ποσό των 400 εκατ. ευρώ από το ιταλικό Δημόσιο.

■ Η **Turkish Airlines**, οι αερογραμμές της Τουρκίας, χώρα που πλήττεται σφόδρα από την πανδημία και βιάζεται να ανοίξει το τουριστικό της προϊόν για φέτος, αναμένεται να λάβει στήριξη από την τουρκική κυβέρνηση, σε πρώτη φάση, μέσω της χρηματοδότησης με περίπου 14 δισ. ευρώ των επιχειρήσεων της χώρας. Η οποία όμως, τίθεται εν αμφιβόλω λόγω των ισχυρών κραδασμών που δέχεται η λίρα. ■

Του **Σταύρου Χαρίτου**

Σας περιμένουμε

■ Αισιόδοξα τα μηνύματα για την αγορά, τουλάχιστον μέχρι την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές. Από 1ης Ιουνίου θα μπορέσουν να δουλέψουν τα τοπικά ξενοδοχεία και οι τοπικές μονάδες. Με εσωτερικό τουρισμό. Από 1ης Ιουλίου θα ξεκινήσουν και τα μεγάλα. Ημερομηνία που συμπίπτει με την άρση των αερομεταφορών σε Γερμανία και Γαλλία, όπου και ο μεγαλύτερος όγκος προσέλευσης των πελατών. Δεν έχει χαθεί το 100% της χρονιάς, αν ακούσω αυτό που μου λέει χρόνια ξενοδόχος στην Κω και τη Σίφνο. «Το Πάσχα δεν είχαμε ποτέ πολύ κόσμο. Τα ξενοδοχεία δεν άνοιξαν. Τι θα συνέβαινε αν το Πάσχα είχαμε απαγόρευση απόπλου, ποιος θα ερχόταν; Άρα, η χρονιά», απ' ότι μου είπε, «για εμάς ξεκινάει από την 1η Ιουνίου. Το ενδιαφέρον είναι μεγάλο από το εξωτερικό». Αυτά, σε συνδυασμό με τη συνέχεια της επιτυχίας στο υγειονομικό σκέλος, δείχνουν ότι μπορεί να μην γκρεμιστούν τα πάντα...

Παντούφλες

■ Σκελετοί κάτω από το χαλί; Πραγματικά λίγοι είναι οι επιχειρηματίες εκείνοι που μπορούν να σταθούν την επόμενη μέρα του κορωνοϊού. Η κυβέρνηση το ξέρει αυτό. Αλλά τι να κάνει; Πόσα λουκέτα να αντέξει αυτή η χώρα! Διαβάζοντας τα οικονομικά στοιχεία μερικών εκ των μεγάλων εισηγμένων, ακόμα και αυτών που απειλούν και ζητούν κρατική βοήθεια, παρατηρεί κανείς ότι το ταμείο που είχαν υπολείπεται πλέον, όχι απλά έναντι των δανείων, αλλά και έναντι του leasing και της μισθοδοσίας, γι' αυτό και σε δηλώσεις τους θεώρησαν περίπου ως αναπόφευκτο το να γίνουν... απολύσεις.

Ονόματα δεν λέμε, υπολήψεις δεν θίγουμε...

■ Όμως, φοβάμαι ότι θα βρεθούμε προ αδιεξόδου, οικο-

νομικής ασφυξίας και γκρεμού, διότι πολύ απλά αυτοί που υποτίθεται ότι ήταν οι «ήρωες» της κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας, αποδεικνύονται «ήρωες με παντούφλες».

Ρωτήστε τον Βακάκη

■ Μέσα σε όλα, ο ΣΕΒ ζητεί ότι θα πρέπει να γίνουν τoμές στην αγορά εργασίας. Να θεσμοθετηθεί η τηλε/εργασία, αλήθεια, με τι αμοιβές; Για μία ακόμα φορά η αλήθεια ειπώθηκε, χωρίς φτιασιδώματα και γαρνιτούρες, από τον Απόστολο Βακάκη του Jumbo. «Τι να λέμε τώρα» είπε περίπου ο νούμερο 1 λιανέμπορος της χώρας... «η χρονιά είναι χαμένη. Όταν το Πάσχα κάνουμε το 20% του τζίρου, η χρονιά έχει περάσει και δεν το καταλάβαμε». Αντιστοίχως, το ίδιο θα μπορούσε να πει και ο κ. Ε. Βασιλάκης, ο επικεφαλής της Aegean. Όταν η σεζόν στη χώρα μας αρχίζει πριν από το Πάσχα μεταφέροντας εκατομμύρια των εκατομμυρίων ταξιδιωτών, καταλαβαίνετε. Στο Press Button θα διαβάσετε όλη

την αλήθεια για το τι συμβαίνει στον κλάδο, τη στιγμή που οι κακοπροαίρετοι στην αγορά έχουν αρχίσει και σπεκουλάρουν με την «καλή» και την «κακή» Aegean.

Και η περίπτωση Ιντραλότ

■ Με ενδιαφέρον, στο μεταξύ, αναμένονται οι πρωτοβουλίες της διοίκησης Κόκκαλη στην Ιντραλότ. Ιδού τι λέει ο ορκωτός: «Εφιστούμε την προσοχή σας στη Σημείωση 2.1.1 επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η οποία περιγράφει ότι ο Όμιλος, στο πλαίσιο της διαχείρισης κεφαλαίου και υπό το πρίσμα της υποχρέωσης αποπληρωμής των Ομολογιών του λήξης Σεπτεμβρίου 2021 (250 εκατ. ευρώ στις 15/9/21), βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων με τα εμπλεκόμενα μέρη με σκοπό τη βελτίωση της κεφαλαιακής διάρθρωσης. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος έχει καταρτίσει ένα συγκεκριμένο πλάνο ταμειακού προγραμματισμού με βάση το οποίο σχεδιάζει τις συζητήσεις του με τα εμπλεκόμενα μέρη για την επίτευξη μίας κοινής συμφωνίας που θα του επιτρέψει να εξασφαλίσει την ομαλή συνέχιση της δραστηριότητάς του».

Αλήθεια, τι θα πουν στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων τον Ιούνιο; ■

ΤΟ Ε.Σ.Υ. ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟ ΕΓΩ!

ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΜΕΣΗΣ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ COVID-19

ΠΡΟΣΦΟΡΑ 100.000 ΕΥΡΩ
ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΩΡΕΑ 50.000 ΜΑΣΚΩΝ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΕ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΣΕ ΟΛΗ
ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΕ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

(Χαμόγελο του Παιδιού, Φάρος του Κόσμου,
Γηροκομείο Αθηνών, Κέντρο Υποδοχής & Αλληλεγγύης
Δήμου Αθηναίων (ΚΥΑΔΑ), Ίδρυμα Μέλισσα και συνεχίζουμε)

> lidl-hellas.gr

